

SPRAWOZDANIE DLA RADY MIASTA RYBNIKA
z realizacji Programu Ochrony Środowiska Przed Hałasem dla
Miasta Rybnika w okresie 2017-2019 roku

Spis Treści

1.	WPROWADZENIE.....	3
2.	PODSTAWA PRAWNA.....	3
2.1.	Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.....	3
2.2.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony przed hałasem (Dz. U. Nr 179, poz. 1498).	4
2.3.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie sposobu ustalenia wartości wskaźnika hałasu L (DWN) (Dz. U. 2010 nr 215, poz. 1414).	4
2.4.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j.: Dz. U. 2014, poz. 112).	6
3.	IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PRZEKROCZENIA WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH HAŁASU WRAZ ZE WSKAŹNIKIEM M.	6
3.1.	<i>Hałas drogowy</i>	6
3.2.	<i>Hałas kolejowy</i>	8
3.3.	<i>Hałas przemysłowy</i>	9
4.	PODSTAWOWE KIERUNKI I ZAKRES DZIAŁAŃ NIEZBĘDNYCH DO PRZYWRÓCENIA DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW HAŁASU W ŚRODOWISKU	9
5.	DZIAŁANIA PROGRAMOWE REDUKCJI POZIOMU HAŁASU. CEL KRÓTKOTERMINOWY	10
5.1.	<i>Wskaźniki Działań Naprawczych</i>	10
5.1.1.	Wskaźnik M.....	11
5.1.2.	Efektywność techniczna rozwiązania antyhałasowego, E	11
5.1.3.	Skuteczność rozwiązania antyhałasowego, S	11
5.1.4.	Kosztochłonność rozwiązania antyhałasowego, KCH	12
6.	STAN REALIZACJI DZIAŁAŃ PROGRAMOWYCH REDUKCJI HAŁASU CELU KRÓTKOTERMINOWEGO	12
6.1.	<i>Hałas drogowy</i>	12
6.2.	<i>Hałas kolejowy</i>	23
6.3.	<i>Hałas przemysłowy</i>	25
6.3.1.	Wydawanie decyzji określających dopuszczalny poziom hałasu w środowisku oraz inne dokumenty i materiały dla potrzeb postępowań administracyjnych prowadzonych w stosunku do podmiotów korzystających ze środowiska, których działalność ma negatywny wpływ na stan akustyczny środowiska	25
6.3.2.	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych.....	25
7.	STAN REALIZACJI DZIAŁAŃ MONITORINGOWYCH	28
7.1.	<i>Monitoring hałasu drogowego</i>	28
7.1.1.	Badania natężenia ruchu	28
7.1.2.	Pomiary akustyczne hałasu drogowego	28
7.1.3.	Kontrola stanu technicznego pojazdów	29
7.2.	<i>Monitoring hałasu kolejowego</i>	29
7.3.	<i>Monitoring hałasu przemysłowego</i>	30
8.	STAN REALIZACJI PLANISTYCZNYCH I STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW MIASTA RYBNIKA	37
8.1.	<i>Realizacja zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego</i>	37
8.2.	<i>Stan realizacji strategicznych dokumentów miasta Rybnika</i>	40
9.	STAN REALIZACJI DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH.....	46
10.	STAN REALIZACJI PLANÓW INWESTYCYJNYCH ZARZĄDCÓW HAŁASU.	64
10.1.	<i>Budowa ekranów akustycznych</i>	67
10.2.	<i>Budowa wielopoziomowego parkingu przy ul. gen. Hallera w Rybniku</i>	67
10.3.	<i>Budowa centrów przesiadkowych</i>	67
11.	ANALIZA TRENDÓW ZMIAN STANU KLIMATU AKUSTYCZNEGO.	69
11.1.	Hałas drogowy.....	69
11.2.	Hałas kolejowy.	70
11.3.	Hałas przemysłowy	71
12.	OKREŚLENIE STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU, STOPNIA OSIĄGNIĘCIA ZAKŁADANYCH CELÓW, TRENDÓW ZMIAN.	72

1. WPROWADZENIE

Raport z realizacji programu ochrony środowiska przed hałasem jest dokumentem sporządzanym co dwa lata w celu skontrolowania stanu realizacji zadań inwestycyjnych i organizacyjnych wraz z oceną stopnia osiągnięcia zakładanych celów zapisanych w obowiązującym programie. Niniejsze opracowanie stanowi trzeci raport z realizacji programu.

Aktualnie obowiązującym programem ochrony środowiska przed hałasem jest uchwalony przez Radę Miasta Rybnika z dnia 13 września 2018 r. „Program Ochrony Środowiska przed Hałasem dla Miasta Rybnika na lata 2018-2023”. Jest on kontynuacją Programu przyjętego przez Radę Miasta Rybnik Uchwałą Nr XXXV/79/2013 z dnia 26 sierpnia 2013 r.

Program został opracowany dla terenów chronionych akustycznie, na których stwierdzono ponadnormatywny hałas środowiskowy. Narażenie na przekroczenia poziomów dopuszczalnych określono na podstawie mapy akustycznej dla Miasta Rybnik wykonanej w roku 2017.

2. PODSTAWA PRAWNA

Uregulowania prawne dotyczące programów ochrony środowiska przed hałasem i dopuszczalnych poziomów hałasu stanowią:

- 1) Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 ze zm.),
- 2) Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego oraz Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie oceny i kontroli hałasu w środowisku,
- 3) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem (Dz. U. Nr 179, poz. 1498),
- 4) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 112),
- 5) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu L (DWN) (Dz. U. 2010 nr 215, poz. 1414),
- 6) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. 2011 nr 140 poz. 824 ze zm.).

2.1. Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku

Dyrektywa Unii Europejskiej 2002/49/WE nałożyła na Państwa Członkowskie Unii Europejskiej obowiązek sporządzenia planów działań dla potrzeb zarządzania problemami hałasu i skutkami oddziaływania hałasu dla:

- obszarów położonych w pobliżu głównych dróg o obciążeniu ruchem powyżej 3 milionów przejazdów rocznie, głównych linii kolejowych,
- obciążeniu ruchem powyżej 30 tysięcy przejazdów pociągów rocznie i głównych lotnisk,
- aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy.

Plany, o których mowa, mają także służyć ochronie obszarów ciszy przed zwiększeniem hałasu. Minimalne wymagania jakie powinny spełniać plany działań określono w załączniku V Dyrektywy. Przedstawiono w nim m.in. zestawienie elementów jakie powinien posiadać plan działań oraz ogólną propozycję konkretnych działań jakie właściwe władze mogą podejmować w celu zmniejszenia oddziaływania hałasu.

2.2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony przed hałasem (Dz. U. Nr 179, poz. 1498).

Zgodnie z art. 119 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 ze zm.), Minister właściwy do spraw środowiska określił w drodze rozporządzenia szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem. Określono w nim, iż każdy program powinien się składać z części:

- opisowej,
- wyszczególniającej ograniczenia i obowiązki wynikające z realizacji programu,
- uzasadnienia zakresu zagadnień.

Dla każdej z tych części rozporządzenie podaje szczegółowy zakres merytoryczny. Dodatkowo przedstawiono w nim wytyczne do harmonogramu realizacji poszczególnych zadań określonych w programie, które powinny zostać wykonane w celu poprawy stanu klimatu akustycznego na analizowanym terenie.

Zgodnie z § 7 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem (Dz. U. Nr 179, poz. 1498) w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony przed hałasem kolejność realizacji zadań programu na terenach mieszkaniowych powinna być ustalona w oparciu o wskaźnik charakteryzujący wielkość przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu oraz liczbę mieszkańców na danym terenie (tzw. wskaźnik M). Zgodnie z rozporządzeniem ustala się go w następujący sposób:

$$M = 0.1 m (10^{0.1\Delta L} - 1)$$

gdzie:

M – wartość wskaźnika,

ΔL – wielkość przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu dB,

m – liczba mieszkańców na terenie o przekroczonym poziomie dopuszczalnym.

W pierwszej kolejności powinny być wykonane zadania na terenach, na których wskaźnik M osiąga największe wartości.

2.3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie sposobu ustalenia wartości wskaźnika hałasu L (DWN) (Dz. U. 2010 nr 215, poz. 1414).

W niniejszym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie sposobu ustalenia wartości wskaźnika hałasu L (DWN) (Dz. U. z 2010 r., Nr 215, poz. 1414) określono sposób według, którego wyznacza się wskaźnik L_{DWN} . Zgodnie z przepisami tego aktu prawnego jest on następujący, gdzie:

$$L_{DWN} = 10 \log \left[\frac{12}{24} \cdot 10^{0.1 L_D} + \frac{4}{24} \cdot 10^{0.1 (L_w + 5)} + \frac{8}{24} \cdot 10^{0.1 (L_N + 10)} \right]$$

gdzie:

L_{DWN} – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),

- L_D** – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór dnia w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00),
- L_W** – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór wieczoru w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00),
- L_N** – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

Poziom dzienno-wieczorowo-nocny jest drugim obok wskaźnika L_N, poziomem dźwięku w odniesieniu, do którego wyznacza się przekroczenia wartości dopuszczalnych w długookresowej polityce zarządzania hałasem (m. in. przy sporządzaniu map akustycznych i programów ochrony środowiska przed hałasem).

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

2.4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j.: Dz. U. 2014, poz. 112).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 1109 ze zm.) obowiązują dwa typy wskaźników hałasu, w zależności od ich zastosowania:

- Wskaźniki hałasu służące do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
 - $L_{Aeq D}$ równoważny poziom hałasu wyznaczony dla pory dnia (6:00 – 22:00), wyrażony w dB,
 - $L_{Aeq N}$ równoważny poziom hałasu wyznaczony dla pory nocy (22:00 – 6:00), wyrażony w dB.
- Długookresowe wskaźniki hałasu służące do sporządzania map akustycznych i programów ochrony środowiska przed hałasem:
 - L_{DWN} długookresowy średni poziom dźwięku A, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem: pory dnia (6:00 – 18:00), pory wieczoru (18:00 – 22:00) i pory nocy (22:00 – 6:00), wyrażony w dB,
 - L_N długookresowy średni poziom dźwięku A, wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy (22:00 – 6:00) w roku, wyrażony w dB.

Obowiązujące dopuszczalne poziomy hałasu dla dróg i linii kolejowych, określone zarówno wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, jak i wskaźnikami L_{DWN} i L_N obrazuje tabela nr 1.

3. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PRZEKROCZENIA WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH HAŁASU WRAZ ZE WSKAŹNIKIEM M.

Aktualny Program Ochrony Środowiska przed Hałasem dla Miasta Rybnika na lata 2018-2023 został uchwalony przez Radę Miasta Rybnika z dnia 13 września 2018 r. i opublikowany w dniu 21 września 2018 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego, poz. 5951).

Podstawowym jego celem jest wskazanie działań, których podjęcie doprowadzi do ograniczenia emisji hałasu do środowiska, w wyniku czego nastąpi polepszenie komfortu życia mieszkańców.

W Programie wskazano obszary o największej wartości naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku **dla wskaźnika L_{DWN} i wskaźnika L_N** wraz z podaniem wartości wskaźnika M dotyczącego analizowanych odcinków dróg i linii kolejowych oraz instalacji przemysłowych.

Punktem odniesienia dla *Programu* jest przeprowadzona na podstawie wykonanych map identyfikacja terenów zagrożonych hałasem na podstawie analizy rozkładów hałasu komunikacyjnego i przemysłowego. Obszary te przedstawiono w tabelach nr 2 i 3.

3.1. Hałas drogowy

Na podstawie dokumentacji Mapy akustycznej dla Miasta Rybnika sporządzonej w 2017 roku wynika, że hałas drogowy jest dominującym źródłem hałasu na terenie Rybnika.

Dla wskaźnika L_{DWN} warunki określone jako „nie dobre” lub „złe” występują na powierzchni 2,31 km². Na obszarach tych znajduje się 1,77 tys. lokali mieszkalnych, w których mieszka łącznie 7,15 tys. osób (5,1% całkowitej liczby mieszkańców).

Dla wskaźnika L_N (pora nocna) warunki określone jako „nie dobre” lub „złe” występują na powierzchni 0,83 km². Na obszarach tych znajduje się 0,76 tys. lokali, w których mieszka łącznie 2,85 tys. osób (2,0% całkowitej liczby mieszkańców).

W tabeli nr 2 przedstawione są drogi publiczne, w pobliżu których mają miejsce przekroczenia poziomów dopuszczalnych na terenach chronionych (na podstawie mapy akustycznej z 2017 r.).

Tabela nr 2. Obszary przekroczeń poziomów dopuszczalnych (wskaźnik L_{DWN}) dla hałasu drogowego w Rybniku

Lp.	Nazwa ulicy	Nr drogi	Lokalizacja	Zakres przekroczeń [dB]	Rodzaj zabudowy
1.	Rudzka	DW 920	Od budynku na ul. Rudzkiej 405 do budynku na ul. Rudzkiej 469	0-10	Jednorodzinna, edukacja
			Od ul. Dworskiej do Zalewu Gzel	0-10	Rekreacyjno-wypoczynkowa, jednorodzinna
			Od budynku na ul. Rudzkiej 224 do ul. Słonecznikowej	0-10	Jednorodzinna, mieszkaniowo-usługowa, edukacja
2.	Rybnicka	DK 78	Od budynku na ul. Rybnickiej 64 do budynku na ul. Rybnickiej 20	0-10	Jednorodzinna, mieszkaniowo-usługowa
3.	Gliwicka	DK 78	Od budynku na ul. Gliwickiej 333 do ul. Za Wiaduktem	0-10	Jednorodzinna
			Od budynku na ul. Gliwickiej 143 do ul. Lipowej	0-10	Jednorodzinna, edukacja
			Od ronda Gliwickiego do ul. Kapitana Leopolda Janiego	0-10 lokalnie >10	Wielorodzinna, rekreacyjno-wypoczynkowa, szpitali w miastach
			Od ronda Gliwickiego do ul. Jana III Sobieskiego	0-10 lokalnie >10	Jednorodzinna, wielorodzinna, mieszkaniowo-usługowa, tereny strefy śródmiejskiej
4.	Świętego Maksymiliana	DP 7021 S	W okolicach Szkoły Podstawowej nr 15	0-5	Edukacja
5.	Wolna	DP 7013 S	W okolicach Szkoły Podstawowej nr 3	0-5	Edukacja
6.	Żorska	DW 935	Od budynku na ul. Żorskiej 342 do granicy miasta	0-5	Jednorodzinna
			Od ronda Boguszewickiego do ul. Wróblewskiego	0-5 lokalnie >5	Jednorodzinna
			Od ronda Żorskiego do ul. Zakątek	0-10	Jednorodzinna, wielorodzinna
			Od ul. Żelaznej do „Obi”	0-10	Jednorodzinna
7.	Gotartowicka	DP 7004 S	Od budynku na ul. Gotartowickiej 57 do ul. Jutrzenki	0-5 lokalnie >5	Jednorodzinna
8.	Boguszowicka	DP 7009 S	Od ronda Boguszewickiego do ul. Jesiennej	0-5	Jednorodzinna
9.	Prosta	DW 935	Od ul. Karola Miarki do ul. Henryka Sienkiewicza	0-10	Jednorodzinna
		DW 929	Od ul. Dąbrowskiego do budynku na ul. Prostej 24	0-10 lokalnie >10	Jednorodzinna
10.	Karola Miarki	DG 180 236 S	Od ul. Przemysłowej do ul. Prostej	0-5, lokalnie >5	Jednorodzinna, wielorodzinna
11.	Stanisława Małachowskiego	DP 7004 S	Od ul. Gotartowickiej do ul. Jastrzębskiej	0-5 lokalnie >5	Jednorodzinna, edukacja
12.	Kłokocińska	DP 7006 S	Od ul. Stanisława Małachowskiego do budynku na ul. Kłokocińskiej 68	0-5	Jednorodzinna

13.	Świerklańska	DW 929	Od ul. Kolejowej do ul. Prostej	0-10	Jednorodzinna, mieszkaniowo-usługowa
14.	Chwałowicka	DW 929	Od ul. Sobika do ul. Pod Hałdą	0-5	Jednorodzinna, wielorodzinna
15.	Śląska	DP 7020 S	Od ul. Generała Leopolda Okulickiego do ul. 1 Maja	0-5 lokalnie >5	Jednorodzinna, wielorodzinna
16.	1 Maja	DW 929	Od budynku na ul. 1 Maja 90 do budynku na ul. 1 Maja 1	0-5	Jednorodzinna, wielorodzinna
17.	Wyzwolenia	DW 935	Od ronda Gliwickiego do ul. Mikołowskiej	0-10	Jednorodzinna, wielorodzinna, mieszkaniowo-usługowa
18.	Tadeusza Kościuszki	DP 7018 S	Od ul. Józefa Piłsudskiego do ul. Powstańców Śląskich	0-10	Wielorodzinna, mieszkaniowo-usługowa, edukacja
19.	Zebrzydowicka	DP 7017 S	Od ronda Zebrzydowickiego do ul. Raciborskiej	0-10	Jednorodzinna, wielorodzinna, mieszkaniowo-usługowa
			Od granicy miasta do ul. Głuchej	0-10 lokalnie >10	Jednorodzinna, mieszkaniowo-usługowa, edukacja
20.	Energetyków	DP 7028 S	Od ul. Rudzkiej do ul. Żołędziowej	0-5 lokalnie >5	Jednorodzinna, szpitali w miastach
21.	Żołędziowa	DP 7028 S	Od ul. Topolowej do ul. Wierzbowej	0-5	Jednorodzinna
22.	Raciborska	DP 7018 S	Od ul. Franciszka Pilarczyka do ul. Brzozowej	0-5	Jednorodzinna, mieszkaniowo-usługowa
23.	Wodzisławska	DP 7016 S	W okolicy Szkoły Podstawowej nr 2	0-5	Edukacja
		DK 78	Od ul. Ujejskiego do ul. Hetmańskiej	0-5 lokalnie >5	Jednorodzinna, wielorodzinna, mieszkaniowo-usługowa
			Od ul. Śląskiej do granicy miasta	0-10	Jednorodzinna, mieszkaniowo-usługowa
24.	Pod Lasem	DG 180 312 S	Od ul. Gruntowej do ul. Niedobczyckiej	0-10	Jednorodzinna, mieszkaniowo-usługowa
25.	Górnośląska	DP 7008 S	Od ul. Janasa do ul. Bocznej	0-10	Jednorodzinna
26.	Sportowa	DP 7010 S	W okolicy Szkoły Podstawowej nr 23	0-5	Edukacja

3.2. Hałas kolejowy

Na podstawie mapy akustycznej 2017 stwierdzono, że dla wskaźnika L_{DWN} warunki określane jako „nie dobre” lub „złe” występują na powierzchni 0,32 km².

Na obszarach tych znajduje się 0,08 tys. lokali mieszkalnych, w których mieszka łącznie 0,44 tys. osób (0,3% całkowitej liczby mieszkańców). Dla wskaźnika L_N (pora nocna) warunki określane jako „nie dobre” lub „złe” występują na powierzchni 0,29 km². Na obszarach tych znajduje się 0,09 tys. lokali, w których mieszka łącznie 0,45 tys. osób (0,3% całkowitej liczby mieszkańców).

W tabeli nr 3 przedstawione są odcinki linii kolejowych oraz ulice, w pobliżu których mają miejsce przekroczenia poziomów dopuszczalnych na terenach chronionych.

Tabela nr 3. Obszary przekroczeń poziomów dopuszczalnych (wskaźnik L_{DWN}) dla hałasu kolejowego w Rybniku

Lp.	Nazwa ulicy	Nr linii	Lokalizacja	Zakres przekroczeń [dB]	Rodzaj zabudowy
1.	Od granicy miasta do ul. Głuchej	173	W bezpośrednim sąsiedztwie torów	0-10 lokalnie >10	Jednorodzinna, mieszkaniowo-usługowa
2.	Ujejskiego	173	od ul. Na Okrzeszyńcu do ul. Wodzisławskiej	0-10	Jednorodzinna, mieszkaniowo-usługowa
3.	Przyjemna	140	W bezpośrednim sąsiedztwie torów	0-5	Jednorodzinna
4.	Od ul. Zamenhofa do ul. Doktora Jana Adamskiego	140	W bezpośrednim sąsiedztwie torów	0-5 lokalnie >5	Jednorodzinna, mieszkaniowo-usługowa
5.	Żelazna	148	Od ul. Słonecznej do ul. Karola Miarki	0-5	Jednorodzinna
6.	Za Torem	148	W bezpośrednim sąsiedztwie torów	0-10 lokalnie >10	Jednorodzinna, wielorodzinna, edukacja
7.	Leszczyńska	140	W bezpośrednim sąsiedztwie torów	0-5 lokalnie >5	Jednorodzinna

3.3. Hałas przemysłowy

Występujące przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu od zakładów przemysłowych mają charakter lokalny, dotyczą terenów zamieszkałych przez niewielką ilość mieszkańców i w większości przypadków mieszczą się w granicy 5 dB. Zagrożone są głównie rejony położone w bezpośrednim sąsiedztwie: PGE Energia Ciepła S.A Oddział w Rybniku, Ciepłowni Chwałowice, Kopalni KWK ROW Ruch Chwałowice oraz składów budowlanych firmy LUBAR przy ul. Stanisława Konarskiego i ul. Frontowej. Niewielkie przekroczenia występują także w okolicy parkingów, np. przy ul. Patriotów (Tesco), przy ul. Energetyków.

Na podstawie mapy akustycznej 2017 stwierdzono, że dla wskaźnika L_{DWN} warunki określane jako „niedobre” lub „złe” występują na powierzchni 0,14 km². Na obszarach tych znajduje się 0,02 tys. lokali mieszkalnych, w których mieszka łącznie 0,10 tys. osób (0,07% całkowitej liczby mieszkańców). Dla wskaźnika L_N (pora nocna) warunki określane jako „niedobre” lub „złe” występują na powierzchni 0,24 km². Na obszarach tych znajduje się 0,15 tys. lokali, w których zameldowanych jest łącznie 0,51 tys. osób (0,4% całkowitej liczby mieszkańców).

4. PODSTAWOWE KIERUNKI I ZAKRES DZIAŁAŃ NIEZBĘDNYCH DO PRZYWRÓCENIA DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW HAŁASU W ŚRODOWISKU

Nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska przed Hałasem dla Miasta Rybnika na lata 2018-2023 jest zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców miasta Rybnika i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów.

Cel ten oparty jest na założeniach Dyrektywy 2002/49/we Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 roku, odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku. Dokument wskazuje, że „żaden mieszkaniec UE nie powinien być narażony na hałas o poziomie zagrażającym zdrowiu lub jakości życia.

Wykorzystując dane na temat wielkości naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenie miasta, a także biorąc pod uwagę kierunki polityk, wytyczne określone w dokumentach strategicznych miasta, województwa, państwa oraz plany inwestycyjne i organizacyjne zarządzających źródłami hałasu, w Programie sformułowano działania naprawcze, niezbędne do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

W Programie przedstawiono zestaw zaleceń o charakterze rozwiązań technicznych oraz wskazano kierunki innych działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie wyznaczonego celu w największym stopniu. Działania programowe podzielono na następujące grupy:

- **działania programowe**, które stanowią rzeczywisty zakres Programu ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Rybnika na lata 2018–2023. Do tej grupy zadań zakwalifikowano cele krótkoterminowe (okres 2018 - 2023 r.) oraz działania zachowawcze, których celem jest niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego tam, gdzie nie można w najbliższym okresie zlikwidować przekroczeń.
- **działania monitoringowe**, mające na celu bardzo precyzyjną identyfikację obiektów narażonych na ponadnormatywny hałas komunikacyjny,
- **działania związane z edukacją ekologiczną** społeczeństwa, które powinny być prowadzone w sposób ciągły, zarówno w zakresie działań długookresowych, jak i krótkookresowych,
- **działania inwestycyjne zarządców hałasu**, które stanowią wszelkie działania mające na celu ochronę przed akustyczną degradacją terenów, na których obecnie jakość klimatu akustycznego można uznać jako dobrą.

Kolejność realizacji zadań programu na terenach mieszkaniowych wyznaczono z uwzględnieniem wskaźnika M charakteryzującego wielkość przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu i liczbę mieszkańców danym na terenie, zdefiniowanym w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. *w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem* (Dz. U. Nr 179, poz. 1498).

5. DZIAŁANIA PROGRAMOWE REDUKCJI POZIOMU HAŁASU. CEL KRÓTKOTERMINOWY

Cel krótkoterminowy obejmuje głównie działania naprawcze w skali lokalnej w obszarach, w których mają miejsca przekroczenia poziomów dopuszczalnych dla hałasu drogowego oraz kolejowego.

Obszary działań naprawczych zostały uporządkowane względem wskaźnika M. Obejmują one następujące działania redukcji poziomu hałasu:

- remonty i przebudowy dróg połączone z zastosowaniem nawierzchni o zmniejszonej hałaśliwości,
- działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych,
- remonty torowisk na liniach kolejowych nr 148 i 173 wraz z budową ekranów akustycznych o łącznej długości 1375 m,
- poprawa stanu technicznego torowisk na linii kolejowej nr 140.

Wskazano również obszary do realizacji działań zachowawczych, zapobiegających wzrostowi poziomu hałasu, tam gdzie nie można zapobiec jego powstawaniu (tabela nr 5).

Dodatkowo w okresie 2018-2013 wskazano obszary, w których prognozuje się poprawę klimatu akustycznego w wyniku budowy Drogi Regionalnej Racibórz – Pszczyna.

Program natomiast nie formułuje szczegółowych działań związanych z hałasem z instalacji przemysłowych. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska odpowiedzialność za szkody wyrządzone w środowisku spoczywa na podmiocie korzystającym ze środowiska. Ograniczanie tego rodzaju hałasu opiera się na wydawaniu przez organ uprawniony decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu, skutkujących wyciszeniem hałasu z terenu zakładu do poziomu dopuszczalnego lub naliczeniem kar za przekroczenia (kary dobowe i kary łączne).

5.1. Wskaźniki Działań Naprawczych

Działania Programu dla poszczególnych osiedli zostały opisane poprzez wskaźniki:

- Wskaźnik M (M),
- Współczynnik Efektywności Technicznej Rozwiązania Antyhałasowego (E),
- Współczynnik Skuteczności Rozwiązania Antyhałasowego (S),
- Współczynnik Kosztochłonności Rozwiązania Antyhałasowego (KCH)

Wskaźnik M wynika z przepisów prawnych i ma znaczenie przy ustalaniu kolejności realizowanych zadań naprawczych. Wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów działań zostały przedstawione w tabelach nr 4, 5 i 6.

5.1.1. Wskaźnik M

Kolejność realizacji zadań na terenach zabudowy mieszkaniowej, określa się przy pomocy wskaźnika M, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem (Dz. U. Nr 179, poz. 1498).

Wskaźnik M ma postać:

$$M = 0,1 \cdot m \cdot (10^{0,1 \cdot \Delta L} - 1)$$

gdzie:

M – wartość wskaźnika,

ΔL – wielkość przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu dB,

m – liczba mieszkańców na terenie o przekroczonym poziomie dopuszczalnym.

Wskaźnik M jest wielkością bezwymiarową, wiążącą wielkość przekroczeń z liczbą ludności przebywającej w obszarach, na których te przekroczenia występują.

Wskaźnik M przyjmuje wartość 0 na obszarach, gdzie nie ma przekroczeń lub ludzi narażonych na ponadnormatywny hałas. Działania podejmuje się w pierwszej kolejności na terenach o najwyższej wartości wskaźnika M.

Na potrzeby niniejszego opracowania obliczenia wskaźnika M wykonano dla poszczególnych budynków mieszkalnych, dla których mapa akustyczna wykazała przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla danego wskaźnika.

Wartość wskaźnika M dla obszaru objętego działaniami antyhałasowymi obliczono jako sumę wartości wskaźników dla wszystkich budynków znajdujących się w obszarze działań.

5.1.2. Efektywność techniczna rozwiązania antyhałasowego, E

Obliczony wskaźnik M zastosowano do oceny efektywności technicznej danego rozwiązania antyhałasowego. Wskaźnik E wyrażono wzorem:

$$E = \frac{M - M'}{M} * 100\%$$

gdzie:

M – wartość wskaźnika przed realizacją zadań Programu,

M' – wartość wskaźnika po realizacji zadań Programu.

Parametr E nazwano Współczynnikiem Efektywności Technicznej.

Współczynnik E pozwala określić, które rozwiązanie antyhałasowe jest najskuteczniejsze, przy czym nie uwzględnia on kosztu takiego rozwiązania. Porównując dwa rozwiązania, bardziej efektywnym będzie to, dla którego współczynnik E jest większy.

Jeśli w wyniku działań naprawczych nastąpiłoby wyeliminowanie przekroczeń poziomów dopuszczalnych na danym obszarze, to efektywność techniczna zastosowanego rozwiązania wyniesie 100%.

5.1.3. Skuteczność rozwiązania antyhałasowego, S

Wielkością określającą korzyść z zastosowanego rozwiązania redukcji hałasu jest skuteczność rozwiązania antyhałasowego, wyrażona wzorem:

$$S = m_r \cdot \Delta L_r$$

gdzie:

S – skuteczność rozwiązania antyhałasowego,

m_r – liczba osób zamieszkujących dany obszar,

ΔL_r – wielkość redukcji hałasu na tym obszarze.

Skuteczność jest wprost proporcjonalna do liczby ludności zamieszkującej obszar i do stopnia redukcji hałasu po zastosowaniu środka antyhałasowego. Im większa wartość wskaźnika S, tym większa skuteczność rozwiązania.

5.1.4. Kosztochłonność rozwiązania antyhałasowego, KCH

Porównując koszt danego rozwiązania do jego skuteczności otrzymano informację o tym, ile kosztować będzie redukcja hałasu o 1dB w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Stosunek kosztu realizacji przedsięwzięcia do jego skuteczności nazwano kosztochłonnością inwestycji (antyhałasowej).

$$KCH = \frac{k}{s}$$

gdzie:

KCH – kosztochłonność inwestycji (antyhałasowej)

k – koszt inwestycji w PLN

S – skuteczność rozwiązania antyhałasowego

Im większa wartość wskaźnika tym rozwiązanie jest bardziej kosztowne.

6. STAN REALIZACJI DZIAŁAŃ PROGRAMOWYCH REDUKCJI HAŁASU CELU KRÓTKOTERMINOWEGO

6.1. Hałas drogowy

W ramach działań celu krótkoterminowego redukcji poziomu hałasu drogowego zarządca dróg realizował zadania związane z bieżącymi kontrolami stanu technicznego dróg oraz utrzymaniem dróg. Działania prowadzone były na 12 wytypowanych odcinkach dróg publicznych, przy których mapa akustyczna 2017 wykazała ponadnormatywny hałas, w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg.

Nadto w ramach działań zachowawczych prowadzone były działania techniczno-organizacyjne, polegające na egzekwowaniu istniejących ograniczeń prędkości przez organ Policji, a także nasadzenia zieleni przez Zarząd Zieleni Miejskiej.

W okresie sprawozdawczym nie zrealizowano działań naprawczych związanych z remontami/przebudowami dróg wraz z wymianą nawierzchni na nawierzchnię o obniżonej hałaśliwości. Inwestycje te dotyczące ulic: Rudzkiej i Zebrzydowskiej zostały zaplanowane na 2020 r., a w przypadku ulic Gliwickiej i Energetyków na lata następne. Działania te mają już zapewnione finansowanie (ujęte w WPF), albo to finansowanie będzie zapewnione w najbliższym czasie.

Nie zrealizowano również zaplanowanego na ten okres działania polegającego na instalacji systemu odcinkowego pomiaru prędkości na ulicy Rybnickiej. Powyższe działanie jest zadaniem długofalowym. Wymaga zgody Inspekcji Transportu Drogowego oraz zaplanowania kosztów na instalację systemu oraz utrzymanie w okresie 5 lat.

W związku z zaawansowaniem robót dotyczących budową drogi regionalnej Racibórz-Pszczyna na poziomie 73,38%, w niniejszym sprawozdaniu nie odniesiono się do tabeli nr 22 Programu obrazującej odcinki sieci drogowej, na których zmniejszy się narażenie na ponadnormatywny hałas drogowy po zakończeniu realizacji budowy Drogi Regionalnej Racibórz - Pszczyna oraz Drogi Śródmiejskiej

Stan realizacji działań naprawczych i zachowawczych celu krótkoterminowego wraz z oceną zagrożenia hałasem przeprowadzaną dla wskaźnika oceny, którym jest poziom dzieńno-wieczorno-nocny L_{DWN} za okres 2018-2023 przedstawiają tabele nr 4 i 5.

Tabela nr 4. Stan realizacji działań naprawczych w okresie 2017-2019

Lp.	Nazwa obszaru	Lokalizacja	Opis działania	Jednostka wdrażająca	Prognoza zmniejszenia poziomu dźwięku [dB]	Wskaźnik M		Stan realizacji	Szacunkowy koszt [tys. PLN]	S	E [%]	KCH
						przed działaniami	po działaniach					
1.	ul. Rudzka	Od budynku na ul. Rudzkiej 224 do ul. Słonecznikowej	Przebudowa drogi	Wydział Dróg	4	87,6	26,4	Zadanie przewidziane do realizacji w 2020 roku	-	-	-	-
2.	ul. Rybnicka	Od budynku na ul. Rybnickiej 64 do budynku na ul. Rybnickiej 20	Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych za pomocą odcinkowego pomiaru prędkości	Wydział Dróg	2	16,4	8,1	Zadanie niezrealizowane	-	-	-	-
3.	ul. Gliwicka	Od ronda Gliwickiego do ul. Kapitana Leopolda Janiego	Wymiana nawierzchni na "cichą"	Wydział Dróg	3	4,5	2,6	Zadanie niezrealizowane	-	-	-	-
4.	ul. Świętego Maksymiliana	W okolicach Szkoły Podstawowej nr 15	Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz w celu egzekwowania kontroli ruchu pojazdów ciężkich	Policja	2	nie dotyczy**)	nie dotyczy**)	W ramach zadań zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)	nie dotyczy**)	nie dotyczy*)	nie dotyczy*)

Lp.	Nazwa obszaru	Lokalizacja	Opis działania	Jednostka wdrażająca	Prognoza zmniejszenia poziomu dźwięku [dB]	Wskaźnik M		Stan realizacji	Szacunkowy koszt [tys. PLN]	S	E [%]	KCH
						przed działaniami	po działaniach					
5.	ul. Wolna	W okolicach Szkoły Podstawowej nr 3	Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz w celu egzekwowania kontroli ruchu pojazdów ciężkich	Policja	2	nie dotyczy**)	nie dotyczy**)	Prowadzone są systematyczne kontrole prędkości przy wykorzystaniu ręcznych mierników prędkości	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)	nie dotyczy**)	nie dotyczy**)	nie dotyczy **)
6.	ul. Gotartowicka	Od budynku na ul. Gotartowickiej 57 do ul. Jutrzenki	Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz w celu egzekwowania kontroli ruchu pojazdów ciężkich	Policja	2	3,1	0,7	W ramach zadań zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)	-	-	-
			Uzupełnienie pasa zieleni	Wydział Dróg				Zadanie niezrealizowane	-	-	-	-
7.	ul. Boguszowicka	Od ronda Boguszowickiego do ul. Jesiennej	Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz w celu egzekwowania kontroli ruchu pojazdów ciężkich	Policja	2	9,4	4,7	W ramach zadań zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)	-	-	-

Lp.	Nazwa obszaru	Lokalizacja	Opis działania	Jednostka wdrażająca	Prognoza zmniejszenia poziomu dźwięku [dB]	Wskaźnik M		Stan realizacji	Szacunkowy koszt [tys. PLN]	S	E [%]	KCH
						przed działaniami	po działaniach					
			Uzupełnienie pasa zieleni	Wydział Dróg				Zadanie niezrealizowane	-	-	-	
8.	ul. Tadeusza Kościuszki	Od ul. Józefa Piłsudskiego do ul. Powstańców Śląskich	Uzupełnienie pasa zieleni	Wydział Dróg	2	36,9	16,6	Zadanie zrealizowane	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Zarządu Zieleni Miejskiej)	-	-	-
			Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz w celu egzekwowania kontroli ruchu pojazdów ciężkich	Policja				W ramach zadań zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)	-	-	-
9.	ul. Zebrzydowska	Od granicy miasta do ul. Głuchej	Przebudowa ulicy	Wydział Dróg	3	123,9	50,6	Zadanie przewidziane do realizacji w 2020 roku	-	-	-	-

Lp.	Nazwa obszaru	Lokalizacja	Opis działania	Jednostka wdrażająca	Prognoza zmniejszenia poziomu dźwięku [dB]	Wskaźnik M		Stan realizacji	Szacunkowy koszt [tys. PLN]	S	E [%]	KCH
						przed działaniami	po działaniach					
10.	ul. Energetyków	Od ul. Rudzkiej do ul. Żołędziowej	Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz w celu egzekwowania kontroli ruchu pojazdów ciężkich	Policja	4	34,7	6,5	W ramach zadań zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)	-	-	-
			Uzupełnienie pasa zieleni	Wydział Dróg				Zadanie niezrealizowane	-	-	-	-
			Wymiana nawierzchni na "cichą"	Wydział Dróg				Zadanie niezrealizowane	-	-	-	-
11.	ul. Żołędziowa	Od ul. Topolowej do ul. Wierzbowej	Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz w celu egzekwowania kontroli ruchu pojazdów ciężkich	Policja	2	4,0	0,8	W ramach zadań zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)	-	-	-

Lp.	Nazwa obszaru	Lokalizacja	Opis działania	Jednostka wdrażająca	Prognoza zmniejszenia poziomu dźwięku [dB]	Wskaźnik M		Stan realizacji	Szacunkowy koszt [tys. PLN]	S	E [%]	KCH
						przed działaniami	po działaniach					
			Uzupełnienie pasa zieleni	Wydział Dróg				Zadanie zrealizowane	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Zarządu Zieleni Miejskiej)	-	-	-
12.	ul. Raciborska	Od ul. Franciszka Piłarczyka do ul. Brzozowej	Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz w celu egzekwowania kontroli ruchu pojazdów ciężkich	Policja	2	2,7	0,6	W ramach zadań zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)	-	-	-
			Uzupełnienie pasa zieleni	Wydział Dróg				Zadanie zrealizowane	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Zarządu Zieleni Miejskiej)	-	-	-

Lp.	Nazwa obszaru	Lokalizacja	Opis działania	Jednostka wdrażająca	Prognoza zmniejszenia poziomu dźwięku [dB]	Wskaźnik M		Stan realizacji	Szacunkowy koszt [tys. PLN]	S	E [%]	KCH
						przed działaniami	po działaniach					
13.	ul. Wodzisławska	W okolicy Szkoły Podstawowej nr 2	Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz w celu egzekwowania kontroli ruchu pojazdów ciężkich	Policja	2	nie dotyczy**)	nie dotyczy**)	W ramach zadań zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)	nie dotyczy**)	nie dotyczy**)	nie dotyczy**)
14.	ul. Sportowa	W okolicy Szkoły Podstawowej nr 23	Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz w celu egzekwowania kontroli ruchu pojazdów ciężkich	Policja	2	nie dotyczy**)	nie dotyczy**)	W ramach zadań zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	Bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)	nie dotyczy**)	nie dotyczy**)	nie dotyczy**)

Lp.	Nazwa obszaru	Lokalizacja	Opis działania	Jednostka wdrażająca	Prognoza zmniejszenia poziomu dźwięku [dB]	Wskaźnik M		Stan realizacji	Szacunkowy koszt [tys. PLN]	S	E [%]	KCH
						przed działaniami	po działaniach					
15.	ul. Robotnicza	Od ronda Ukraińskiego do skrzyżowania z ul. Hotelową	Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz w celu egzekwowania kontroli ruchu pojazdów ciężkich	Policja	2	8,29	6,09	W ramach zadań zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)	-	-	-
			Uzupełnienie pasa zieleni	Wydział Dróg				Zadanie niezrealizowane	-	-	-	-
16.	ul. Henryka Mikołaja Góreckiego	Od ul. Rudzkiej do ronda Orzepowickiego	Działania w celu egzekwowania ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz w celu egzekwowania kontroli ruchu pojazdów ciężkich	Policja	2	4,45	1,72	W ramach zadań zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)	-	-	-
			Uzupełnienie pasa zieleni	Wydział Dróg				Zadanie niezrealizowane	-	-	-	-

**) działanie dotyczy terenów szkół i szpitali, dla których wskaźnik M=0

Tabela nr 5. Stan realizacji działań zachowawczych w okresie 2017-2019

Lp.	Nazwa obszaru	Lokalizacja	Proponowane działania	Jednostka wdrażająca	Wskaźnik M	Stan realizacji	Szacunkowy koszt [PLN]
1.	ul. Prosta	od ul. Dąbrowskiego do budynku na ul. Prostej 24	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	20,0	Zgodnie z ustawą Prawo Budowlane przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego dróg publicznych. Bieżące utrzymanie dróg publicznych wykonywane jest siłami jednostek miejskich tj. Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg oraz Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku)
2.	ul. Świerkłańska	Od ul. Kolejowej do ul. Prostej	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	30,8		
3.	ul. Karola Miarki	Od ul. Przemysłowej do ul. Prostej	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	24,6		
4.	ul. Stanisława Małachowskiego	Od ul. Gotartowickiej do ul. Jastrzębskiej	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	71,1	W ramach zadania zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)
			Działania polegające na egzekwowaniu prędkości dopuszczalnej	Policja			
5.	ul. Żorska	Od ronda Żorskiego do ul. Zakątek	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	15,3	Przeprowadzono remont nawierzchni jedni i chodnika ul. Żorskiej na odcinku od ulicy Karola Miarki do ulicy Pogodnej oraz w rejonie ronda Boguszowickiego	Remont nawierzchni - 195.973 tys. zł Remont chodników - 279.390 tys. zł
6.	ul. 1 Maja	Od budynku na ul. 1 Maja 90 do budynku na ul. 1 Maja 1	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	29,7	Zgodnie z ustawą Prawo Budowlane przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego dróg publicznych. Bieżące utrzymanie dróg publicznych wykonywane jest siłami jednostek miejskich tj. Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg oraz Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku)
			Działania polegające na egzekwowaniu prędkości dopuszczalnej	Policja		W ramach zadania zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)

7.	ul. Chwałowicka	Od ul. Sobika do ul. Pod Hałdą	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	9,2	Zgodnie z ustawą Prawo Budowlane przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego dróg publicznych. Bieżące utrzymanie dróg publicznych wykonywane jest siłami jednostek miejskich tj. Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg oraz Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku)
			Działania polegające na egzekwowaniu prędkości dopuszczalnej	Policja		W ramach zadania zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)
8.	ul. Zebrzydowska	Od ronda Zebrzydowskiego do ul. Raciborskiej	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	34,6	Zgodnie z ustawą Prawo Budowlane przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego dróg publicznych. Bieżące utrzymanie dróg publicznych wykonywane jest siłami jednostek miejskich tj. Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg oraz Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku)
			Działania polegające na egzekwowaniu prędkości dopuszczalnej	Policja		W ramach zadania zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)
9.	ul. Wodzisławska	Od ul. Śląskiej do granicy miasta	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	61,6	Zgodnie z ustawą Prawo Budowlane przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego dróg publicznych. Bieżące utrzymanie dróg publicznych wykonywane jest siłami jednostek miejskich tj. Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg oraz Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku)
			Działania polegające na egzekwowaniu prędkości dopuszczalnej	Policja		W ramach zadania zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)
10.	ul. Pod Lasem	na całej długości	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	25,7	Zgodnie z ustawą Prawo Budowlane przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego dróg publicznych. Bieżące utrzymanie dróg publicznych wykonywane jest siłami jednostek miejskich tj. Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg oraz Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku)

11.	ul. Górnośląska	Od ul. Janasa do ul. Bocznej	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	9,6	Zgodnie z ustawą Prawo Budowlane przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego dróg publicznych. Bieżące utrzymanie dróg publicznych wykonywane jest siłami jednostek miejskich tj. Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg oraz Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku)
12.	ul. Gliwicka	Od budynku na ul. Gliwickiej 333 do ul. Za Wiaduktem	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	12,7	Zgodnie z ustawą Prawo Budowlane przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego dróg publicznych. Bieżące utrzymanie dróg publicznych wykonywane jest siłami jednostek miejskich tj. Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg oraz Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku)
			Działania polegające na egzekwowaniu prędkości dopuszczalnej	Policja		W ramach zadania zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)
		Od budynku na ul. Gliwickiej 143 do ul. Lipowej	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	16,9	Zgodnie z ustawą Prawo Budowlane przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego dróg publicznych. Bieżące utrzymanie dróg publicznych wykonywane jest siłami jednostek miejskich tj. Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg oraz Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku)
			Działania polegające na egzekwowaniu prędkości dopuszczalnej	Policja		W ramach zadania zlecane są kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności organu policji)
		Od ronda Gliwickiego do ul. Jana III Sobieskiego	Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg	23,2	Zgodnie z ustawą Prawo Budowlane przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego dróg publicznych. Bieżące utrzymanie dróg publicznych wykonywane jest siłami jednostek miejskich tj. Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg oraz Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku)
			Kontrole stanu technicznego, bieżące utrzymanie	Wydział Dróg		Zgodnie z ustawą Prawo Budowlane przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego dróg publicznych. Bieżące utrzymanie dróg publicznych wykonywane jest siłami jednostek miejskich tj. Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku	bez kosztów (w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg oraz Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku)

6.2. Hałas kolejowy

W okresie sprawozdawczym 2017 - 2019 roku PKP Polskie Linie Kolejowe S. A. zrealizowały dwa projekty związane z modernizacją linii kolejowych, przebiegających przez teren miasta Rybnika, dla których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych w zakresie od 0-10 dB na terenach chronionych, tj.:

- 1) projekt rewitalizacji linii kolejowych nr 140, 148, 157, 159, 173, 689, 691 na odcinku Chybie - Żory - Rybnik - Nędza/Turze,
- 2) projekt polepszenia jakości usług przewozowych poprzez poprawę stanu technicznego linii kolejowych nr 140 i 158 na odcinku Rybnik – Chałupki.

Z dniem 17 grudnia 2018 r. PKP Polskie Linie Kolejowe zakończyły realizację projektu pn. „Polepszenie jakości usług przewozowych poprzez poprawę stanu technicznego linii kolejowych nr 140 i 158 na odcinku Rybnik – Chałupki”. Celem projektu było przywrócenie parametrów konstrukcyjnych linii kolejowych nr 140 i 158, usprawnienie usług transportowych oraz zwiększenie stopnia wykorzystania transportu kolejowego na tym odcinku. W rezultacie projektu nastąpiła poprawa przepustowości linii oraz skrócenie czasu przejazdu pociągów.

W ramach projektu został zrewitalizowany odcinek trasy Rybnik - Chałupki o długości 30 km, będący częścią linii kolejowych nr 140 Katowice Ligota - Nędza oraz nr 158 Rybnik Towarowy - Chałupki. Realizacja robót obejmowała m.in.: wymianę nawierzchni kolejowej, wymianę rozjazdów, naprawę nawierzchni drogowej na przejazdach kolejowych, odbudowę odwodnienia powierzchniowego wraz z robotami towarzyszącymi branży automatyki i energetyki oraz wykonanie dokumentacji wykonawczej i powykonawczej.

W analizowanym okresie PKP Polskie Linie Kolejowe S. A. prowadziły również rewitalizację kilku odcinków linii kolejowych między Chybiem, a Nędzą przez Żory i Rybnik. Prace modernizacyjne dotyczyły odcinków linii kolejowych nr 140, 148, 157, 159, 173, 689, 691 w relacji Chybie-Żory-Rybnik-Nędza/Turze i prowadzone były w ramach projektu pn. „Prace na liniach kolejowych nr 140, 148, 157, 159, 173, 689, 691 na odcinku Chybie-Żory-Rybnik-Nędza/Turze”.

Zakres inwestycji miał na celu przywrócenie właściwości funkcjonalnych ciągu tranzytowego usprawniającego przewozy kolejowe z Rybnickiego Okręgu Węglowego, będącego ważnym uzupełnieniem dla południowej towarowej linii średnicowej CE30 i obejmował odcinki linii kolejowych od Chybia przez Żory, Rybnik, Suminę do Turzy, w tym linie przebiegające przez miasto Rybnik, tj.: linię nr 173: na odcinku Rybnik – Sumina o długości 13,853 km oraz linię nr 148: na odcinku Rybnik – Żory o długości 14,107 km.

Po inwestycji PLK pociągi przyspieszyły do 120 km/h, m.in. dzięki wymianie 60 km torów i sieci trakcyjnej. Przebudowano 81 obiektów inżynierskich, w tym mostów i wiaduktów. W Rybniku odnowiono historyczny Most Zamysłowski nad rzeką Nacyną w Rybniku oraz wyremontowano wiadukt nad ul. Chwałowicką. W miejscach gdzie prognozowany poziom hałasu przekraczał dopuszczalne normy dla pory dnia (61 dB) i w nocy (56 dB) wytypowano miejsca, gdzie uzasadniona została potrzeba zamontowania ekranów akustycznych, zabezpieczających nieruchomości przed nadmiernym hałasem.

W tabeli nr 6 przedstawiony został stan realizacji działań dotyczących redukcji poziomu hałasu kolejowego, przewidzianego na lata 2018-2023.

Tabela nr 6. Stan realizacji działań naprawczych celu krótkoterminowego w okresie 2017-2019

Lp.	Nazwa obszaru	Lokalizacja	Opis działania	Redukcja poziomu dźwięku [dB]	Wskaźnik M		Stan realizacji	Łączny koszt inwestycji [tys. PLN]	S	E [%]
					przed działaniami	po działaniach				
1.	Od granicy miasta do ul. Głuchej	Linia 173, w bezpośrednim sąsiedztwie torów	Remont torowiska, ekrany akustyczne	6	62,8	4,2	Zadanie zrealizowane	2020	2677,2	93,3
2.	ul. Ujejskiego	Linia 173, od ul. Na Okrzeszyńcu do ul. Wodzisławskiej	Remont torowiska, ekrany akustyczne	6	7,8	0,2	Zadanie zrealizowane	1240	2384,8	97,2
3.	ul. Żelazna	Linia 148, od ul. Słonecznej do ul. Karola Miarki	Remont torowiska	6	1,3	0	Zadanie zrealizowane	485	1392,2	100
4.	ul. Za Torem	Linia 148, w bezpośrednim sąsiedztwie torów	Remont torowiska, ekrany akustyczne	6	25,4	0,5	Zadanie zrealizowane	1695	10224,8	98,2
5.	ul. Przyjemna	Linia 140, w bezpośrednim sąsiedztwie torów	Poprawa stanu technicznego	4	1,7	0,1	Zadanie niezrealizowane (poza zakresem ww. projektów)	0	-	-
6.	Od ul. Zamenhofa do ul. Doktora Jana Adamskiego	Linia 140, w bezpośrednim sąsiedztwie torów	Poprawa stanu technicznego	4	18,2	3,6	Zadanie niezrealizowane (poza zakresem ww. projektów)	0	-	-

* znany jest całkowity koszt inwestycji, niemożliwe jest określenie kosztu pojedynczych odcinków

Na jednym obszarze, w bezpośrednim sąsiedztwie torów linii 140 zaproponowano działanie zachowawcze związane z kontrolowaniem stanu technicznego torowisk i okresowym szlifowaniem szyn. Działanie to ma to zapobiec pogorszeniu się klimatu akustycznego w tej lokalizacji. Niemniej jednak, ze względu na zakres realizowanych projektów, zadanie zostało przesunięte na kolejne lata. Stan realizacji działań w tym zakresie przedstawiono w tabeli nr 7.

Tabela nr 7. Działania zachowawcze dla hałasu kolejowego na okres 2018-2023

Lp.	Nazwa obszaru	Lokalizacja	Proponowane działania	Wskaźnik M	Szacunkowy koszt [mln PLN]	Stan realizacji
1.	Leszczyńska	Linia 140, w bezpośrednim sąsiedztwie torów	Kontrole stanu technicznego torowisk, okresowe szlifowanie szyn	2,0	w ramach bieżącej działalności	nie zrealizowano

6.3. Hałas przemysłowy

Działania Programu w zakresie hałasu przemysłowego wskazują jedynie kierunek administracyjny postępowania w stosunku do podmiotów, które powodują przekraczanie dopuszczalnych poziomów wskaźników L_{DWN} i L_N i ograniczają się do następujących działań:.

- wydawania decyzji administracyjnych określających dopuszczalny poziom hałasu w środowisku prowadzonych w stosunku do podmiotów korzystających ze środowiska, których działalność ma negatywny wpływ na stan akustyczny środowiska.
- ograniczenia hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych.

6.3.1. Wydawanie decyzji określających dopuszczalny poziom hałasu w środowisku oraz inne dokumenty i materiały dla potrzeb postępowań administracyjnych prowadzonych w stosunku do podmiotów korzystających ze środowiska, których działalność ma negatywny wpływ na stan akustyczny środowiska

W związku z brzmieniem art. 115a ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 ze zm.) w przypadku stwierdzenia przez organ ochrony środowiska, na podstawie pomiarów własnych, pomiarów dokonanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska lub pomiarów podmiotu obowiązującego do ich prowadzenia, że poza zakładem, w wyniku jego działalności, przekroczone są dopuszczalne poziomy hałasu, organ ten wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu. Za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, uważa się przekroczenie wskaźnika $LA_{eq} D$ lub $LA_{eq} N$. decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu nie wydaje się, jeżeli hałas powstaje w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, kolei linowych, portów oraz lotnisk lub gdy hałas powstaje w związku z działalnością osoby fizycznej nie będącej przedsiębiorcą.

W okresie sprawozdawczym, obejmującym okres od czerwca 2017 r. do czerwca 2019 r. nie zostały wydane decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu z terenu miasta Rybnika, jak i prowadzone postępowania administracyjne w stosunku do podmiotów korzystających ze środowiska, których działalność ma negatywny wpływ na stan akustyczny środowiska

6.3.2. Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych

W okresie sprawozdawczym prowadzone były następujące postępowania dotyczące uciążliwości akustycznych na terenie miasta Rybnika:

1. Kontrola interwencyjna na terenie firmy Rallytechnology w Rybniku, przy ul. Żorskiej 272.

W ramach kontroli Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach wykonał w porze dnia (6:00÷22:00) badania emisji hałasu do środowiska. Dopuszczalne poziomy hałasu określono w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 112), tak jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i dla pory dnia – na poziomie 50 dB.

Punkt pomiarowy P1 zlokalizowano na najbliższym terenie chronionym akustycznie, w odległości 12 m od źródeł hałasu. W wyniku przeprowadzonych badań ustalono, że w punkcie P1 równoważny poziom dźwięku A wyniósł 49 dB, co nie stanowiło przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dnia określonego w załączniku ww. rozporządzenia. Ze względu na brak podstaw do prowadzenia dalszych czynności administracyjnych, zmierzających do ograniczenia hałasu WIOŚ zakończył postępowanie.

2. Zgłoszenie problemu zbyt głośnego nadawania z głośników zewnętrznych Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa przy Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku pieśni „Kiedy ranne wstają zorze”. W wyniku interwencji dzwony oraz nagłośnienie na wieży kościoła zostały wyłączone o godzinie 6⁰⁰ rano z eksploatacji.

3. Zgłoszenie problemu uciążliwości hałasowych powodowanych działalnością Klubu "Ambrozja" w Rybniku, przy ulicy Korfanteo 6 w porze nocnej. W odpowiedzi na pismo wnioskujące o przeprowadzenie kontroli oraz wykonanie badań hałasu z terenu Klubu "Ambrozja" Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach poinformował o terminie przeprowadzenia kontroli do 30 stycznia 2020 r.

4. Zgłoszenie problemu zwiększenia poziom hałasu kolejowego, po wycięciu krzewów/drzew wzdłuż trakcji kolejowej w Rybniku, przy ul. Chabrowej.

Pismem z dnia 19 sierpnia 2019 r. Spółka PKP Polskie Linie Kolejowe poinformowała o przeprowadzonych w przedmiotowej lokalizacji pracach modernizacyjnych i związanych z nimi robotami, w tym wycinką drzew i krzewów. W ww. piśmie Dyrektor Spółki poinformował, iż wycinka drzew została przeprowadzona zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1227), zgodnie z którym drzewa i krzewy nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru kolejowego. Jednocześnie dla ww. inwestycji wydana została decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 24 marca 2016 r. o znaku WOŚ.4210.3.2015.AS213, zgodnie z którą dla budynków zlokalizowanych przy ul. Chabrowej w Rybniku, wykonane obliczenia nie wykazały potrzeby montowania ekranów akustycznych, zabezpieczających niniejsze nieruchomości przed nadmiernym hałasem, gdyż normy akustyczne nie zostały w tej lokalizacji przekroczone.

5. Kontrola interwencyjna na terenie bazy magazynowej materiałów sypkich w Rybniku, przy ul. Zygmunta Starego.

W ramach kontroli stwierdzono, że prowadzona na działce działalność jest zgodna z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika, zatwierdzonego uchwałą Nr 78/VII/2011 Rady Miasta Rybnika z dnia 23 lutego 2011 r. Teren działki znajduje się w obszarze oznaczonym symbolem 18.6 UP, co oznacza tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej, gdzie dopuszczalna jest zabudowa hurtowni, baz, giełd towarowej, stacji obsługi pojazdów. W związku z magazynowaniem materiałów luzem, bez jakichkolwiek zabezpieczeń technicznych akta sprawy zostały przekazane do Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Katowicach Oddział w Rybniku, przy ul. 3 Maja 27 w Rybniku, celem przeprowadzenia kontroli ww. działalności pod kątem zgodności sposobu magazynowania na niej materiałów sypkich z wymogami przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jedn.: Dz. U z 2003 r. nr 169, poz. 1650 ze zm.).

6. Kontrola interwencyjna na terenie firmy IMAGO! Polska Sp. z o.o. Sp. K. zlokalizowanej w Rybniku, przy ul. Szczygłów 50.

Kontrola przeprowadzona została w związku ze zgłoszeniem uciążliwości hałasowych powodowanych pracą instalacji wyciągowej po byłej stolarni. W wyniku przeprowadzonej kontroli potwierdzono, że w hali znajduje się czynna instalacja wyciągowa, która po włączeniu jest źródłem uciążliwego hałasu. Na podstawie przeprowadzonego wywiadu z Prezesem firmy ustalono, że instalacja była użytkowana w związku z prowadzonymi pracami remontowo-budowlanymi. Zgodnie z poczynionymi ustaleniami instalacja docelowo przeznaczona została do likwidacji, a do tego czasu wyłączona z eksploatacji. Ponowna rekontrola firmy IMAGO! ujawniła nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. O odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 701 ze zm.), w związku z czym zakład przekazano do kontroli Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Katowicach.

7. Rekontrola zakładu MAX-BUD P.P.U.T.H Bogusław Mrozek w Rybniku, przy ul. Lipowej 64.

W wyniku przeprowadzonej w dniu 7 listopada 2018 r. rekontroli zakładu stwierdzono, że firma jest w trakcie przenoszenia bazy działalności do innej lokalizacji. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją projektową zakończenie budowy całości inwestycji ma nastąpić do grudnia 2020 r. (zawiadomienie do PINB z dnia 12.09.2018 r. o znaku NB-7145/1021/18). Nowa siedziba zakładu jest obecnie pod szczególnym nadzorem Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Miasta Rybnika. PINB poinformował skarżących o planowanym przeniesieniu firmy do nowej lokalizacji oraz zakresie inwestycji.

8. Petycja mieszkańców miasta Rybnika w sprawie podjęcia działań technicznych, których celem będzie zainstalowanie odpowiednich ekranów akustycznych powodujących zmniejszenie hałasu docierającego do posesji przylegających do budynku Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 34 im. Ireny Sendlerowej w Rybniku, przy ul. Reymonta 69.

W odpowiedzi na petycję mieszkańców w sprawie zmniejszenia oddziaływania hałasu z terenu boiska szkoły w związku z głośnym zachowywaniem się uczniów oraz odtwarzaniem muzyki poinformowano mieszkańców, iż powszechne korzystanie ze środowiska nie daje podstawy prawnej do wszczęcia postępowania w sprawie ograniczenia emisji hałasu z terenu przedmiotowej szkoły. Po zasięgnięciu opinii Wydziału Infrastruktury Miejskiej i Inwestycji poinformowano również, że budowa ekranów akustycznych jest nieuzasadniona z powodów: prawnych (brak podstawy prawnej); ekonomicznych (bardzo duży koszt budowy); architektonicznych (ekrany nie są estetyczne, a dodatkowo są konstrukcjami podatnymi na dewastację). Jednocześnie Dyrektor Szkoły poinformował o podjętych działaniach w zakresie ograniczenia uciążliwości hałasowych z przedmiotowego terenu oraz przekazaniu do Straży Miejskiej i Policji prośby o dodatkowe kontrole boiska w godzinach wieczornych.

9. Petycja mieszkańców miasta Rybnika w sprawie uciążliwości akustycznej lotniska w Rybniku – Gotartowicach.

W związku z petycją mieszkańców miasta Rybnika w sprawie uciążliwości akustycznej lotniska w Rybniku – Gotartowicach Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, pismem z dnia 27 sierpnia 2018 r. zobowiązał Prezydenta Miasta Rybnika do przeprowadzenia pomiarów hałasu emitowanego do środowiska z terenu lotniska celem potwierdzenia jego nieistotnego wpływu na klimat akustyczny miasta. W dniu 1 lipca 2019 r. Miasto Rybnik zawarło umowę z Ecoplan Jarosław Kowalczyk z siedzibą w Opolu, na wykonanie pomiarów akustycznych hałasu lotniczego wraz z jego oceną powodowanego funkcjonowaniem lotniska w Rybniku – Gotartowicach. Raport z pomiarów poziomu hałasu lotniczego wraz z jego oceną powodowanego funkcjonowaniem lotniska w Rybniku – Gotartowicach przekazany został przy piśmie z dnia 24 września 2019 r. Wyniki pomiarów z lotniska nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu.

7. STAN REALIZACJI DZIAŁAŃ MONITORINGOWYCH

7.1. Monitoring hałasu drogowego

7.1.1. Badania natężenia ruchu

W ramach monitoringu hałasu drogowego na terenie Miasta Rybnika prowadzone były badania natężenia ruchu realizowane na drogach przez Wydział Dróg.

Wykaz dróg charakteryzujących się natężeniem ruchu większym niż 3 i 6 mln pojazdów rocznie przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8. Drogi, po których przejeżdża rocznie ponad 3 mln pojazdów

Lp.	Ulica	Ilość pojazdów
1.	Marie Curie – Skłodowskiej (rejon budynku nr 3)	3,1 mln
2.	Boguszowicka (rejon budynku nr 65)	3,4 mln
3.	Góreckiego (przy R. Solidarności)	3,6 mln
4.	Górnośląska (przejazd kolejowy)	3,8 mln
5.	Rudzka (DW 920) – (rejon budynku nr 192)	4,0 mln
6.	Prosta (DW 929) – (rejon budynku nr 100)	4,3 mln
7.	3 go Maja (rejon budynku nr 9)	4,5 mln
8.	Łony (rejon budynku nr 12)	4,6 mln
9.	Żorska (DW 935) – (rejon lotniska – budynek nr 332)	4,8 mln
10.	1 Maja (DW 929) - (rejon budynku nr 71)	4,9 mln
11.	Wodzisławska (DK 78) – (przy granicy miasta – rejon budynku nr 358)	5,2 mln
12.	Reymonta (odcinek powiatowy – rejon budynku nr 19)	5,3 mln
15.	Gliwicka (DK 78) – (rejon budynku nr 191)	5,6 mln
16.	Raciborska (DW 935) – (rejon budynku nr 199)	6,1 mln
17.	Budowlanych (rejon budynku nr 110 – przy rondzie Lievin)	6,2 mln
18.	Wyzwolenia (rejon budynku nr 47)	7,0 mln
19.	Mikołowska (DW 925) – przy skrzyżowaniu z ulicą Sosnową	7,8 mln
20.	Kotucza (DK 78, DW 935) – rejon budynku nr 36 – przy rondzie Wileńskim)	9,4 mln

7.1.2. Pomiary akustyczne hałasu drogowego

Stosownie do zapisów art. 175 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 ze zm.) zarządzający drogą zobowiązany jest do prowadzenia okresowych pomiarów na odcinkach dróg charakteryzujących się natężeniem ruchu większym niż 3 mln pojazdów rocznie.

W okresie sprawozdawczym, od czerwca do sierpnia 2019 r., na wniosek mieszkańców przeprowadzone zostały pomiary akustyczne hałasu generowanego przez pojazdy poruszające się drogą powiatową nr 7011 S ul. Henryka Mikołaja Góreckiego w Rybniku, na odcinku od ronda Orzepowickiego do posesji nr 20. Pomiary akustyczne hałasu drogowego przeprowadzone zostały w 8 punktach pomiarowych i obejmowały: pomiar wartości równoważnego poziomu dźwięku $L_{Aeq D}$ dla pory dnia i $L_{Aeq N}$ dla pory nocy wraz z pomiarem niepewności pomiaru. Punkty pomiarowe zostały zlokalizowane przy następujących drogach:

- na granicy posesji przy ul. Borowej 16,
- w odległości 1 m od budynku przy ul. Łącznej 45A,
- na tarasie budynku przy ul. Łącznej 43C, w odległości 1,6 m od elewacji budynku,
- na balkonie budynku przy ul. Łącznej 35A, w odległości 1 m od elewacji budynku,
- na granicy posesji przy ul. Borowej 16A,

- na granicy posesji przy ul. Łącznej 45H,
- na granicy posesji przy ul. Łącznej 39,
- na terenie posesji przy ul. Góreckiego 20.

Tabela nr 9 Wartości zmierzone

Lp.	Numer punktu pomiarowego	Lokalizacja punktu pomiarowego	Wynik pomiaru pora dnia $L_{AeqD} \pm U_{95}(L_{AeqD})$ [dB]	Wynik pomiaru pora nocy $L_{AeqN} \pm U_{95}(L_{AeqN})$ [dB]
1.	PKT 1	Na terenie posesji przy ul. Borowej 16 – granica terenu	63,4 ± 2,2	56,9 ± 2,2
2.	PKT 2	W odległości 1 m od budynku przy ul. Łącznej 45A	50,1 ± 2,2	43,4 ± 2,2
3.	PKT 3	Na tarasie budynku przy ul. Łącznej 43C w odległości 1,6 m od elewacji budynku	55,2 ± 2,2	49,5 ± 2,2
4.	PKT 4	Na balkonie budynku przy ul. Łącznej 35A w odległości 1 m od elewacji budynku	48,2 ± 2,2	43,2 ± 2,2
5.	PKT 5	Na terenie posesji przy ul. Borowej 16A – granica terenu	62,9 ± 2,2	58,5 ± 2,2
6.	PKT 6	Na terenie posesji przy ul. Łącznej 45H – granica terenu	58,2 ± 2,2	48,6 ± 2,2
7.	PKT 7	Na granicy posesji przy ul. Łącznej 39	64,9 ± 2,2	57,9 ± 2,2
8.	PKT 8	Na terenie posesji przy ul. Góreckiego 20	65,8 ± 2,2	59,4 ± 2,2

W wyniku pomiarów stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości w punktach nr 1, 5, 7 i 8 dla pory dziennej i nocnej. Przekroczenia dla pory dziennej wyniosły od 1,9 do 4,8, zaś dla pory nocy od 0,9 do 3,4. Wielkość przekroczenia jest zależna od lokalizacji punktu pomiarowego. W powyższych lokalizacjach z występującymi przekroczeniami hałasu planowana jest zabudowa ekranów akustycznych.

7.1.3. Kontrola stanu technicznego pojazdów

Parametry techniczne pojazdów są rutynowo sprawdzane podczas badania technicznego pojazdów, a także w ramach kontroli drogowych. Od 2007 roku na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Prezydentem Miasta Rybnika i Dyrektorem Transportowego Dozoru Technicznego przeprowadzenie czynności kontrolnych Stacji Kontroli Pojazdów powierzane jest pracownikom Transportowego Dozoru Technicznego. Kontrole przeprowadzane są co najmniej raz w roku. Do zakresu kontroli zalicza się:

- prawidłowość wykonywania badań technicznych pojazdów,
- prawidłowość prowadzenia wymaganej dokumentacji,
- zgodność Stacji z wymaganiami art. 83b ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 1260).

7.2. Monitoring hałasu kolejowego

Wymagania w zakresie prowadzenia okresowych pomiarów poziomów substancji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz.U. 2011 nr 140 poz. 824 ze zm.). Zgodnie z zapisami § 3 ust. 1 pkt 1b) ww. rozporządzenia okresowe pomiary poziomów hałasu prowadzi zarządzający linią kolejową o natężeniu 30 tysięcy pociągów rocznie.

Obowiązek ten nie dotyczy linii kolejowych: nr 140 Katowice Ligota – Rybnik - Nędza, 148 Pszczyna – Rybnik, 158 Rybnik Towarowy – Chałupki, 173 Rybnik – Sumina i linii kolejowej Kotlarnia – Rybnik Boguszowice, ponieważ nie są one zakwalifikowane do odcinków linii kolejowych po których przejeżdża ponad 30 tysięcy pociągów rocznie.

7.3. Monitoring hałasu przemysłowego

Podmioty posiadające pozwolenia zintegrowane lub decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu zobowiązane są prowadzić okresowe pomiary hałasu w środowisku (raz na dwa lata), wyrażonego wskaźnikami hałasu L_{AeqD} i L_{AeqN} , mającymi zastosowanie do ustalenia i kontroli warunków korzystania ze środowiska.

Obowiązek posiadania pozwolenia zintegrowanego dotyczy instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska wyszczególnionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz.U. 2014, poz. 1169). Na terenie miasta Rybnika pozwolenie zintegrowane posiadają następujące zakłady przemysłowe:

- 1) Polska Grupa Górnicza S.A. Oddział Zakład Elektrociepłowni, Ciepłownia Chwałowice,
- 2) Polska Grupa Górnicza S.A. Oddział Zakład Elektrociepłowni, Elektrociepłownia Jankowice,
- 3) Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. Oddział KWK ROW Ruch „Jankowice”,
- 4) Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. Oddział KWK ROW Ruch „Chwałowice”,
- 5) PGE Energia Ciepła S.A.,
- 6) Sego Sp. z o.o.,
- 7) P.P.U.H. GAL Sp. z o.o. Sp. K.,
- 8) Hossa Sp. z o.o.,
- 9) Chemika Marek Gajewski.

Decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu posiadają następujące zakłady przemysłowe:

- 1) Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. Oddział KWK ROW Ruch „Jankowice”,
- 2) Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. Oddział KWK ROW Ruch „Chwałowice”.

Uwarunkowania akustyczne dotyczące użytkowania terenów w Rybniku przez ww. zakłady przemysłowe są opisane w następujących dokumentach:

- decyzji Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 16 grudnia 2015 r. o znaku Ek-I.6223.6.2015 z późniejszymi zmianami, udzielającej Polskiej Grupie Górniczej Sp. z o.o. Oddział Zakład Elektrociepłowni pozwolenia zintegrowanego dla instalacji Elektrociepłowni Chwałowice decyzją Prezydenta Miasta Rybnika,
- decyzji Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 15 maja 2018 r. o znaku Ek-I.6223.8.2017 z późniejszymi zmianami, udzielającej Polskiej Grupie Górniczej Sp. z o.o. Oddział Zakład Elektrociepłowni pozwolenia zintegrowanego dla instalacji Elektrociepłowni Jankowice,
- decyzji Wojewody Śląskiego z dnia 30 czerwca 2006 r. o znaku ŚR-XIII/H-6618/PZ/88/14/05/06 z późniejszymi zmianami, udzielającej EDF Polska S.A. pozwolenia zintegrowanego dla instalacji spalania paliw,
- decyzji Wojewody Śląskiego o dopuszczalnym poziomie hałasu z dnia 7 czerwca 2002 r. o znaku: ŚR-XIII/H-6611/a/9/02 wraz z późniejszymi zmianami, wydanej Rybnickiej Spółce Węglowej S.A. Kopalni Węgla Kamiennego „Chwałowice” w Rybniku (obecnie Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. Oddział KWK ROW Rejon Chwałowice),
- decyzji Marszałka Województwa Śląskiego o dopuszczalnym poziomie hałasu z dnia z dnia 17 października 2012 r. o znaku 2868OS/2012, wydanej Kompanii Węglowej S.A. Oddział Kopalnia Węgla Kamiennego „Jankowice” w Rybniku (obecnie Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. Oddział KWK ROW Rejon Jankowice),
- decyzji Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 2 maja 2016 r. o znaku OS.PZ.7222.00022.2016 udzielająca Sego Sp. z o.o. pozwolenia zintegrowanego dla instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów zlokalizowanej w Rybniku, przy ul. Oskara Kolberga 65,
- decyzji Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 3 stycznia 2017 r. o znaku 3260/OS/2016 udzielająca prowadzącemu instalację: P.P.U.H. GAL Sp. z o.o. Sp. K. z siedzibą w Bielsku-Białej pozwolenia zintegrowanego dla instalacji do powierzchniowej obróbki metali lub materiałów

z tworzyw sztucznych z wykorzystaniem procesów elektrolitycznych lub chemicznych, gdzie całkowita pojemność wanień procesowych przekracza 30 m³, zlokalizowanej w Rybniku przy ul. Mikołowskiej 116 C,

- decyzji Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 31 lipca 2014 r. o znaku 1588/OS/2014 udzielająca Hossa Sp. z o.o. pozwolenia zintegrowanego dla instalacji pn. „III kwatery składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Rybniku, przy ul. Kolberga 67”.
- decyzji Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 22 sierpnia 2016 r. o znaku 1838/OS/2016 udzielająca firmie CHEMIKA Marek Gajewski z siedzibą w Rybniku, przy ul. Zebrzydowskiej 117 c pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie 3 instalacji do wyrobu substancji przy zastosowaniu procesów chemicznych służących do wytwarzania podstawowych produktów lub półproduktów chemii organicznej i nieorganicznej: instalacji do produkcji soli sodowej sulfobursztynianu di(2-etyloheksylu) (wetikol), instalacji do produkcji żywic alkidowych oraz instalacji do produkcji wapna sodowego.

Wykonane okresowe pomiary emisji hałasu z analizowanych zakładów nie wykazały przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dnia i porze nocy.

ad. 1) **Ciepłownia Chwałowice** zajmuje się wytwarzaniem energii ciepła i sprężonego powietrza dla potrzeb odbiorców zewnętrznych. Na terenie zakładu znajdują się źródła emitujące hałas do środowiska zewnętrznego w sposób bezpośredni: chłodnie, wentylatory elektrofiltrów. Maszyny i urządzenia zlokalizowane w środku poszczególnych budynków stanowią pośrednie źródła hałasu. Emisja do środowiska odbywa się poprzez ściany zewnętrzne i dachy poszczególnych hal. Pomiary hałasu z ciepłowni prowadzone są na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2006 r. o znaku Ek-I.6223.6.2015 z późniejszymi zmianami. Pomiary realizowane są w punktach pomiarowych zlokalizowanych na granicy zabudowy mieszkaniowej znajdującej się przy ul. Pod Hałdą 21 (punkt pomiarowy P1) oraz na granicy zabudowy mieszkaniowej znajdującej się przy ul. Pod Hałdą 29 (punkt pomiarowy P2). Określone w decyzji dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, wyznaczone dla rodzaju terenu określonego jako tereny mieszkaniowo-usługowe wynoszą 55 dB w porze dnia, 45 dB w porze nocy. Na podstawie analizy porównawczej wyników równoważnego poziomu dźwięku „A” przenikającego do środowiska zamieszczonych w tabeli nr 10 i wartości dopuszczalnych nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu dla pory dnia i pory nocy.

Tabela nr 10. Wyniki pomiarów poziomu hałasu w środowisku z terenu Ciepłowni Chwałowice

Punkt pomiarowy	Lokalizacja	Zmierzony poziom hałasu, dB(A)		Dopuszczalny poziom hałasu, dB(A)	
		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory dnia $L_{Aeq D}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory nocy $L_{Aeq N}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Pora dnia	Pora nocy
P1	Otoczenie budynku, ul. Pod Hałdą 21	42,3 ± 1,3	40,2 ± 1,3	55	45
P2	Otoczenie budynku, ul. Pod Hałdą 29	44,2 ± 1,2	41,6 ± 1,3		

ad. 2) Podstawową działalnością **Elektrociepłowni Jankowice** jest wytwarzanie, przesył i dystrybucja ciepła i energii elektrycznej. Na terenie zakładu znajdują się źródła emitujące hałas do środowiska zewnętrznego w sposób bezpośredni: chłodnie, wentylatory, aparaty wydmuchowe. Maszyny i urządzenia zlokalizowane w środku poszczególnych budynków stanowią pośrednie źródła hałasu. Emisja do środowiska odbywa się poprzez ściany zewnętrzne i dachy poszczególnych hal. Jankowice prowadzi pomiary hałasu na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 15 maja 2018 r. o znaku Ek-I.6223.8.2017 z późniejszymi zmianami. Pomiary realizowane są w punktach pomiarowych zlokalizowanych przy północnej elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Jastrzębskiej 5 (punkt pomiarowy P1) oraz Jastrzębskiej 7 (punkt pomiarowy P2). Określone w decyzji dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, wyznaczone dla rodzaju terenu określonego jako tereny zabudowy wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego wynoszą: 55 dB w porze dnia i 45 dB w porze nocy. Na podstawie pomiarów emisji hałasu wykonanych w 2017 roku, zamieszczonych w tabeli nr 11 oraz wartości dopuszczalnych nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu dla pory dnia i pory nocy.

Tabela nr 11. Wyniki pomiarów poziomu hałasu w środowisku z terenu Elektrociepłowni Jankowice

Punkt pomiarowy	Lokalizacja	Zmierzony poziom hałasu, dB(A)		Dopuszczalny poziom hałasu, dB(A)	
		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory dnia L_{AeqD} wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory nocy L_{AeqN} wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Pora dnia	Pora nocy
P1	Otoczenie budynku, ul. Jastrzębska 5	37,4 ± 2,5	37,4 ± 2,5	55	45
P2	Otoczenie budynku, ul. Jastrzębska 7	35,1 ± 2,5	35,1 ± 2,5		

ad 3) **PGE Energia Ciepła S.A. Oddział w Rybniku** prowadzi pomiary hałasu zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego z dnia 30.06.2006 r. o znaku ŚR.III/6618/PZ/88/14/05/06 wraz z późniejszymi zmianami. Określone w ww. decyzji wartości dopuszczalne hałasu wyrażone są wskaźnikami L_{AeqD} i L_{AeqN} , jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej z usługami rzemieślniczymi i zabudowy zagrodowej oraz terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego i wynoszą odpowiednio 55 dB dla pory dnia i 45 dB dla pory nocy. Urządzenia elektrowni są źródłem emisji hałasu emitowanego przez całą dobę. Wielkość emisji hałasu uzależniona jest od ilości i rodzaju pracujących urządzeń instalacji energetycznego spalania paliw oraz ilości urządzeń z nimi współpracujących. Większość stacjonarnych urządzeń technicznych pracuje w sposób ciągły w porze dziennej i porze nocnej. Główne źródła hałasu stanowią transformatory blokowe, turbiny parowe, wentylatory spalin, wentylatory podmuchu, inne wentylatory i pompy urządzeń pomocniczych, chłodnie kominowe. Na podstawie wyników pomiarów z dnia 11.09.2018 r. wynika, że równoważny poziom hałasu powodowany działalnością zakładu nie przekracza wielkości dopuszczalnej wynoszącej 55 dB. Zakład nie przekracza również dopuszczalnych poziomów hałasu dla pory nocy. Punkty pomiarowe wyznaczono na granicy terenów chronionych, przy ulicy Mglistej i Poloczka.

Tabela nr 12. Wyniki pomiarów poziomu hałasu w środowisku z terenu PGE Energia Ciepła S.A. Oddział w Rybniku

Punkt pomiarowy	Lokalizacja	Zmierzony poziom hałasu, dB(A)		Dopuszczalny poziom hałasu, dB(A)	
		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory dnia $L_{Aeq D}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory nocy $L_{Aeq N}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Pora dnia	Pora nocy
P1	ul. Mglista 8d	42,6 ± 1,8	41,0 ± 1,8	55	45
P2	ul. Poloczka 97A	38,4 ± 1,8	37,1 ± 1,8		
P3	ul. Poloczka 51E	44,5 ± 1,8	43,0 ± 1,8		

ad. 4) Głównymi źródłami emisji hałasu z terenu zakładu **Polskiej Grupy Górniczej Sp. z o.o. Oddział KWK ROW Ruch „Jankowice”** są: obiekty kubaturowe przeróbki mechanicznej węgla, wyrzutnie dachowe i ścienne wentylatorów zlokalizowanych w budynkach płuczki zawieszinowej, płuczki miałowej, praca urządzeń szybowych i przyszybowych, załadownia sortymentów, załadunek na wagonach drobnicowych. Zakład posiada decyzję Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 17 października 2012 r. o znaku 2868OS/2012, ustalającą dopuszczalny poziom hałasu przenikającego do środowiska dla Kompanii Węglowej S.A Oddział KWK „Jankowice” (obecnie Grupa Górnicza Sp. z o.o. Oddział KWK ROW Ruch „Jankowice”) równy $L_{Aeq D} = 55$ dB dla pory dnia i $L_{Aeq N} = 45$ dB dla pory nocy określonych dla terenów zabudowy mieszkaniowej w rejonie ul. Jastrzębskiej w Rybniku. Zgodnie z treścią ww. decyzji Kopalnia ograniczyła emisję hałasu do środowiska poprzez m.in. wytłumienie dwustronne wentylatorów osiowych i promieniowych szybu VII, wentylatorów osiowych zlokalizowanych w budynku płuczki miarowej i zawieszinowej (Zakładzie Mechanicznej Przeróbki Węgla), zabudowę tłumików szczelinowych na wylotach instalacji wentylacji budynku płuczki zawieszinowej oraz zabudowę tłumików szczelinowych na czerpni oraz wylotach powietrza budynku przetwornic. Ponadto w rejonie drobnej sprzedaży został wybudowany ekran dźwiękochłonny. Przeprowadzone pomiary emisji hałasu do środowiska, po wytłumieniu wentylatorów osiowych i promieniowych szybu 7, wentylatorów zlokalizowanych w ZMPW oraz realizacji zadań określonych decyzją Marszałka Województwa Śląskiego przyniosły znaczący efekt w postaci poprawy klimatu akustycznego w otoczeniu kopalni. Przeprowadzone w dniach 15 i 16 stycznia 2018 roku pomiary emisji hałasu z terenu zakładu nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych, wynoszących 55 dB dla pory dnia i 45 dB dla pory nocy.

Tabela nr 13. Wyniki pomiarów poziomu hałasu w środowisku z terenu KWK ROW Ruch „Jankowice”

Punkt pomiarowy	Lokalizacja	Zmierzony poziom hałasu, dB(A)		Dopuszczalny poziom hałasu, dB(A)	
		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory dnia $L_{Aeq D}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory nocy $L_{Aeq N}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Pora dnia	Pora nocy
P1	Granica posesji, ul. Piaskowa 2	47,6 ± 1,6	44,1 ± 1,7	55	45

P2	Granica posesji, ul. Nowa 1	43,8 ± 1,9	42,6 ± 1,6		
P3	Granica posesji, ul. Topolowa 3	44,9 ± 1,7	42,8 ± 1,6		
P4	Granica posesji, ul. Brzozowa 19	41,2 ± 1,8	40,1 ± 1,6		
P5	Granica posesji, ul. Brzozowa 15	42,2 ± 1,6	41,4 ± 1,7		
P6	Granica posesji, ul. Boguszowicka 20	38,1 ± 1,7	36,6 ± 1,7		
P7	Granica posesji, ul. Jastrzębska 5	46,7 ± 1,7	43,8 ± 1,5		
P8	Granica posesji, ul. Węglowa 4	46,4 ± 1,6	43,2 ± 1,6		
P9	Granica posesji, ul. Cedrowa 14	40,9 ± 1,8	38,4 ± 1,7		
P10	Granica posesji, ul. Armii Ludowej 58	39,8 ± 1,6	37,9 ± 1,7		

ad. 5) **Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. Oddział KWK ROW Ruch „Chwałowice” ul. 1 Maja 26, 44-206 Rybnik.** Głównymi źródłami hałasu na terenie zakładu są: zakład przeróbki mechanicznej węgla, szyby wydobywcze, zjazdowe, materiałowe I, II i VII, punkty drobnej sprzedaży węgla, taśmociągi zaopatrujące w węgiel Zakład Elektrociepłowni. Zakład posiada decyzję Wojewody Śląskiego znak: ŚR-III/h-6611/a/06/05 z dnia 14 września 2005 r. (wraz z późniejszymi zmianami) ustalającą dopuszczalny poziom hałasu przenikającego do środowiska z terenu Zakładu Głównego. Zgodnie z treścią ww. decyzji zakład zrealizował program ograniczenia emisji hałasu do środowiska poprzez zwiększenie izolacyjności akustycznej okien oraz zabudowę wytłumionych wywietrzników dachowych na budynku płuczki, zabudowę tłumików na wydmuchach 173-175 na dachu płuczki oraz pochłaniaczy akustycznych w rejonie ustawienia hałaśliwych urządzeń w budynku nadszybia szybu VIII. Aktualnie zakład spełnia wymogi ochrony środowiska przed hałasem nie przekraczając dopuszczalnego poziomu hałasu przenikającego do środowiska z szybu wentylacyjnego VII w Rybniku-Gotartowicach. Wymogi ochrony środowiska spełniają także instalacje zlokalizowane przy szybie V. Przeprowadzone w dniach 22 i 23 grudnia 2017 roku pomiary emisji hałasu z terenu zakładu nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych, wynoszących 55 dB dla pory dnia i 45 dB dla pory nocy.

Tabela nr 14. Wyniki pomiarów poziomu hałasu w środowisku z terenu KWK ROW Ruch „Chwałowice”

Punkt pomiarowy	Lokalizacja	Zmierzony poziom hałasu, dB(A)		Dopuszczalny poziom hałasu, dB(A)	
		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory dnia $L_{Aeq D}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory nocy $L_{Aeq N}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Pora dnia	Pora nocy
P1	Granica posesji z budynkiem mieszkalnym, przy ul. Zwycięstwa 63	44,4 ± 1,6	40,8 ± 1,6	55	45
P2	Budynek mieszkalny wielorodzinny przy ul. Zwycięstwa 29C	46,1 ± 1,6	42,8 ± 1,6		
P3	Granica posesji z budynkiem mieszkalnym przy ul. Zwycięstwa 41	47,4 ± 1,6	43,3 ± 1,6		
P4	Granica posesji z budynkiem mieszkalnym przy ul. Kupieckiej 18B	45,6 ± 1,6	43,4 ± 1,6		

ad. 6) **Sego Sp. z o.o. w Rybniku** posiada instalację do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, która służy do sortowania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów z selektywnej zbiórki u źródła celem wydzielenia poszczególnych frakcji (część mechaniczna) oraz unieszkodliwiania części odpadów w procesie kompostowania (część biologiczna). Głównymi źródłami hałasu na terenie zakładu są źródła hałasu typu budynek, punktowe źródła hałasu oraz liniowe źródła hałasu w postaci ruchu samochodów ciężarowych i wózków widłowych. Źródłem hałasu typu budynek stanowią: hala rozładunku odpadów, hala prasowania odpadów, kabina sortowania wstępnego, dwie kabiny sortownicze stanowiące jeden obiekt kubaturowy, pomieszczenie wentylatorów modułów kompostowych. Punktowymi źródłami hałasu na terenie zakładu są: sito bębnowe obrotowe – oczko 80/200 mm, sito bębnowe obrotowe – oczko 20 mm, wentylator wywiewny wentylacji kabin sortowniczych, przesiewacz mobilny, 4 wentylatory promieniowe (dmuchawy napowietrzające). Instalacja do biologicznego przetwarzania odpadów eksploatowana jest w poprzę dnia. Zgodnie z uzyskanymi informacjami ustalono, że praca zakładu odbywa się w sposób ciągły i nie wydzielono godzin pracy w których źródła hałasu pracują intensywniej. Pomiary hałasu z terenu zakładu Sego przeprowadzone zostały 03.12.2019 r. Zarówno w porze dnia jak i nocy, równoważny poziom dźwięku A wyrażony wskaźnikami hałasu w punktach kontrolnych nie przekraczał wartości dopuszczalnych, wynoszących dla terenów chronionych 50 dB dla pory dnia i 40 dB dla pory nocy.

Tabela nr 15. Wyniki pomiarów poziomu hałasu w środowisku z terenu Sego Sp. z o.o. w Rybniku

Punkt pomiarowy	Lokalizacja	Zmierzony poziom hałasu, dB(A)		Dopuszczalny poziom hałasu, dB(A)	
		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory dnia $L_{Aeq D}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory nocy $L_{Aeq N}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Pora dnia	Pora nocy
P1	Granica posesji z budynkiem mieszkalnym, przy ul. Oskara Kolberga 47	40,0 ± 1,0	37,8 ± 1,0	50	40
P2	Budynek mieszkalny wielorodzinny przy ul. Oskara Kolberga 51	43,4 ± 1,1	39,2 ± 1,0		
P3	Granica posesji z budynkiem mieszkalnym przy ul. Zwycięstwa 38d	30,1 ± 1,2	38,0 ± 1,2		

ad. 7) Przedmiotem działalności **P.P.U.H GAL Sp. z .o. Sp. k. w Rybniku** jest obróbka metali i nakładanie powłok na metale poprzez pokrywanie ich warstwą cynku metodą ogniowo-zanurzeniową (cynkowanie). Głównymi źródłami hałasu na terenie zakładu są źródła hałasu typu „budynek”, punktowe źródła hałasu oraz liniowe źródła hałasu w postaci ruchu samochodów ciężarowych i wózków widłowych. Pomiary hałasu z terenu zakładu przeprowadzono w dniach 05-06.09.2019 r. w punktach pomiarowych zlokalizowanych na granicy zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, w odległości 110 m w kierunku południowym od granicy zakładu (P1) oraz terenie rekreacyjno-wypoczynkowym w bezpośrednim sąsiedztwie zakładu od strony północnej (P2). Zarówno w porze dnia jak i nocy, równoważny poziom dźwięku A wyrażony wskaźnikami hałasu w punktach kontrolnych nie przekraczał wartości dopuszczalnych.

Tabela nr 16. Wyniki pomiarów poziomu hałasu w środowisku z terenu P.P.U.H GAL Sp. z o. Sp. k. w Rybniku

Punkt pomiarowy	Lokalizacja	Zmierzony poziom hałasu, dB(A)		Dopuszczalny poziom hałasu, dB(A)	
		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory dnia $L_{Aeq D}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory nocy $L_{Aeq N}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Pora dnia	Pora nocy
P1	Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, w odległości 110 m w kierunku południowym od granicy zakładu	46,6 ± 1,7	42,1 ± 1,8	55	45
P2	Teren zabudowy rekreacyjno-wypoczynkowej w bezpośrednim sąsiedztwie zakładu od strony północnej	50,2 ± 1,8	44,1 ± 1,7		

ad. 8) **Składowisko odpadów w Rybniku** prowadzi działalność w zakresie unieszkodliwiania odpadów metodą D5 i odzysku metodą R5. Źródła hałasu przenikającego do środowiska z instalacji i urządzeń przedmiotowego obiektu stanowią: spychacz TD15H, kompaktom, samochody dowożące odpady (100 przejazdów). Na podstawie analizy porównawczej wyników równoważnego poziomu dźwięku „A” przenikającego do środowiska i wartości dopuszczalnych określonych w decyzji Marszałka Województwa Śląskiego w Katowicach z dnia 31.07.2014 r. o znaku 1588/OS/2014 wartości dopuszczalne określone w decyzji w porze dnia to 55 dB dla terenów zabudowy zagrodowej w punkcie pomiarowym P1 nie stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnych. Pomiary zostały wykonane 27 sierpnia 2018 r.

Tabela nr 17. Wyniki pomiarów poziomu hałasu w środowisku z terenu składowiska odpadów

Punkt pomiarowy	Lokalizacja	Zmierzony poziom hałasu, dB(A)		Dopuszczalny poziom hałasu, dB(A)	
		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory dnia $L_{Aeq D}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory nocy $L_{Aeq N}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Pora dnia	Pora nocy
P1	Teren zabudowy zagrodowej przy ogrodzeniu posesji znajdującej się przy ul. Kolberga 51	40,1 ± 1,8	-	55	45

ad. 9) **Chemika Marek Gajewski** prowadzi pomiary hałasu zgodnie z decyzją Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 22 sierpnia 2016 r. o znaku 1838/OS/2016. Określone w ww. decyzji wartości dopuszczalne hałasu wyrażone są wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dla których dopuszczalne poziomy hałasu wynoszą 50 dB dla pory dnia i 40 dB dla pory nocy, a także terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, dla których dopuszczalne poziomy hałasu wynoszą odpowiednio 55 dB dla pory dnia i 45 dB dla pory nocy. Emisja hałasu z terenu generowana jest przez następujące źródła: halę produkcji wapna sodowanego, halę produkcji żywicy alkilowej, halę produkcji wetikolu, wentylatory na dachu hali

magazynowej, wyloty wentylacji hali produkcji wetikolu i żywic, układy wyciągowo-odpylające hal produkcji wapna sodowanego, wetikolu i żywic, przejazdy samochodów osobowych i ciężarowych. Pomiary przeprowadzono w porze dziennej i porze nocnej w dniach 11-12.10.2018 r. Punkty pomiarowe zlokalizowano na granicy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w kierunku zachodnim od granicy zakładu (P1) oraz terenie zabudowy mieszkaniowo-usługowej, w kierunku południowo-zachodniej (P2). Przeprowadzone pomiary emisji hałasu z terenu zakładu nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych.

Tabela nr 18. Wyniki pomiarów poziomu hałasu w środowisku z terenu Elektrociepłowni Chwałowice

Punkt pomiarowy	Lokalizacja	Zmierzony poziom hałasu, dB(A)		Dopuszczalny poziom hałasu, dB(A)	
		Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory dnia $L_{Aeq D}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A do czasu odniesienia T, wyrażonego wskaźnikiem hałasu dla pory nocy $L_{Aeq N}$ wraz z niepewnością pomiaru [dB]	Pora dnia	Pora nocy
P1	Otoczenie budynku, ul. Pod Hałdą 21	46,7 ± 0,84	33,4 ± 1,41	50	40
P2	Otoczenie budynku, ul. Pod Hałdą 29	46,3 ± 1,11	35,3 ± 1,03	55	45

8. STAN REALIZACJI PLANISTYCZNYCH I STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW MIASTA RYBNIKA

8.1. Realizacja zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Zaproponowany w studium rozwój układu drogowego miasta w sposób zasadniczy chroni centrum miasta przed hałasem, znacznie ograniczając obszar o przekroczonych dopuszczalnych poziomach hałasu. Powyższe działania przyczyniają się do kontroli, a tym samym eliminacji ponadnormatywnych obciążeń środowiska hałasem, co wyeliminuje lokalne konflikty społeczne oraz pozytywnie wpłynie na stan akustyczny miasta. Dają również możliwości egzekwowania od inwestorów odpowiedniej z punktu widzenia ochrony przed hałasem lokalizacji przedsięwzięć, zapewniającej zachowanie odpowiedniego klimatu akustycznego. Właściwe planowanie urbanistyczne pozwala na uniknięcie powstawania nowych obszarów, na których może wystąpić degradacja klimatu akustycznego.

Przy tworzeniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Miasta Rybnika stosowane są zapisy odnośnie wskazania dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku dla poszczególnych terenów miasta. Dokumenty te stanowią, że na poszczególnych terenach objętych planem, których podstawowe użytkowanie związane jest ze stałym lub czasowym pobytem ludzi, wymagane jest zachowanie dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku w środowisku zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami ustawowymi oraz Studium komunikacyjnym dla Miasta Rybnika.

We wszystkich obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które zostały uchwalone w okresie 2017 - 2019 r. znajdują się zapisy dotyczące ochrony przed hałasem.

Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które zostały uchwalone przez Radę Miasta Rybnika w okresie od czerwca 2017 do czerwca 2019 zawiera tabela nr 19.

Tabela nr 19. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Uchwała Rady Miasta Rybnika	Dzielnica	Data podjęcia	Data wejścia w życie
1.	MPZP 19-2 /567/XXXIX/2017	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Karłowicza (MPZP 19-2)	24.08.2017	14.09.2017
2.	MPZP 37-1 /568/XXXIX/2017	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Niepodległości (MPZP 37-1)	24.08.2017	14.09.2017
3.	MPZP 30 659/XLIII/2017	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej dwa obszary w rejonie ulic 3 Maja i Hallera (MPZP 30)	14.12.2017	12.01.2018
4.	MPZP 32 660/XLIII/2017	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej cztery obszary w rejonie ulic Strąkowskiej, Ziemskiej, Wodzisławskiej i Golejowskiej (MPZP 32)	14.12.2017	12.01.2018
5.	MPZP 33 661/XLIII/2017	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej trzy obszary w rejonie ulic Kotucza, Żelaznej i Śląskiej (MPZP 33)	14.12.2017	12.01.2018
6.	MPZP 22-1 773/XLIX/2018	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Zebrzydowickiej (MPZP 22-1)	27.06.2018	24.07.2018
7.	MPZP 37-2 774/XLIX/2018	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Brackiej (MPZP 37-2)	27.06.2018	24.07.2018
8.	MPZP 39 775/XLIX/2018	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Chodkiewicza (MPZP 39)	27.06.2018	24.07.2018
9.	MPZP 44 776/XLIX/2018	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy ks. Piotra Skargi (MPZP 44)	27.06.2018	24.07.2018
10.	MPZP 36 839/LI/2018	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar dzielnicy Chwałowice (MPZP 36)	11.10.2018	7.11.2018
11.	MPZP 41 840/LI/2018	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej sześć obszarów w rejonie ulic Spółdzielczej, Żołędziowej, Komisji Edukacji Narodowej, Niepodległości, Granicznej i Gruntowej (MPZP 41)	11.10.2018	7.11.2018
12.	MPZP 51-2 841/LI/2018	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej dwa obszary w rejonie ulic Wincentego Kadłubka i Wojciecha Bogusławskiego (MPZP 51-2)	11.10.2018	7.11.2018
13.	MPZP 52-1 842/LI/2018	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Rudzkiej (MPZP 52-1)	11.10.2018	23.10.2018

14.	MPZP 40 853/LII/2018	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej trzy obszary w rejonie ulic Łącznej, Parkowej i Górnośląskiej (MPZP 40)	08.11.2018	1.12.2018
15.	MPZP 42 55/V/2019	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej dwa obszary w rejonie ulic Ludwika Zamenhofs i Kłokocińskiej (MPZP 42)	28.02.2019	29.03.2019
16.	MPZP 50 56/V/2019	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej dziewięć obszarów w rejonie ulic Pniowskiej, Bronisława Czecha, Podmiejskiej, Lipowej, Żołędzowej, Przedmieście, Równej, Włościańskiej i Nadbrzeżnej (MPZP 50)	28.02.2019	29.03.2019
17.	MPZP 47 57/V/2019	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej pięć obszarów w rejonie ulic Frontowej, Gabrieli Zapolskiej, Willowej, Teofila Bieli i Ziołowej (MPZP 47)	03.04.2019	29.03.2019
18.	MPZP 51-1 58/V/2019	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej jedenaście obszarów w rejonie ulic Sławików, Ignacego Daszyńskiego, Władysława Webera, Lipowej, Gliwickiej, ks. Jana Pojdy, Wodzisławskiej, Stawowej, Niedobczyckiej, Oskara Kolberga i Samotnej (MPZP 51-1)	28.02.2019	03.04.2019
19.	128/XI/2019 MPZP 22-2	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Zebrzydowickiej (MPZP 22-2)	23.05.2019	18.06.2019
20.	129/XI/2019 MPZP 35-2	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Walecznych (MPZP 35-2)	23.05.2019	18.06.2019
21.	MPZP 37-3 130/XI/2019	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Prostej (MPZP 37-3)	23.05.2019	18.06.2019
22.	MPZP 46 131/XI/2019	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej pięć obszarów w rejonie ulic św. Józefa, Budowlanych, Przemysłowej, Cegielnianej i Mikołowskiej (MPZP 46)	23.05.2019	18.06.2019
23.	MPZP 53 132/XI/2019	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej dwa obszary w rejonie ulic ks. Jana Pojdy i Brzozowej (MPZP 53)	23.05.2019	18.06.2019
24.	MPZP 54-5 160/XII/2019	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Miodowej (MPZP 54-5)	27.06.2019	26.07.2019
25.	MPZP 54-8 161/XII/2019	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Rycerskiej (MPZP 54-8)	27.06.2019	26.07.2019
26.	MPZP 54-9 162/XII/2019	Uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar w rejonie ulicy Patriotów (MPZP 54-9)	27.06.2019	26.07.2019

8.2. Stan realizacji strategicznych dokumentów miasta Rybnika

Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla miasta Rybnika został przyjęty uchwałą nr 483/XXXI/2017 Rady Miasta Rybnika z dnia 16 lutego 2017 roku. Dokument ten kładzie nacisk na rozwijanie alternatywnych dla samochodów sposobów poruszania się – zintegrowany transport miejski, rowerowy i pieszy. Jako potrzebne działania wymienia się m. in.: zwiększenie dostępności komunikacyjnej ruchu rowerowego i transportu zbiorowego, budowę tras rowerowych, realizację systemu parkingowego dla rowerów i wprowadzenie roweru publicznego, budowę węzłów przesiadkowych, wprowadzenie stref uspokojonego ruchu, poprawę funkcjonowania komunikacji miejskiej. W ramach zapisów ww. planu Miasto zrealizowało budowę dróg dla rowerów w obrębie pasa drogowego przy ulicach: Raciborskiej i Żorskiej oraz samodzielnych dróg rowerowych wzdłuż Bulwarów Nad Nacyną.

Uchwałą nr 140/XI/2015 z dnia 18 czerwca 2015 roku Rada Miasta Rybnika przyjęła dokument pn. „Strategia Zintegrowanego Rozwoju Miasta Rybnika do roku 2020”. Dokument ten wskazuje na potrzebę rozbudowy i modernizacji dróg stanowiących podstawowy szkielet układu drogowego. Działania te mają poprawić bezpieczeństwo i czas przejazdu, a także przyczynić się do zwiększenia przepustowości, a w konsekwencji zmniejszenia emisji hałasu.

Strategia wskazuje również na potrzebę rozbudowy i modernizacji systemu dróg rowerowych w Rybniku oraz promowania jazdy rowerem. Podkreśla potrzebę budowy centrów przesiadkowych oraz poprawy połączeń komunikacji publicznej.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 12/2016 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 11 stycznia 2016 r. w sprawie tworzenia korzystnych warunków dla rozwoju systemu transportu zrównoważonego, w tym rowerowego na terenie miasta Rybnika oraz poprawy jakości przestrzeni publicznej na drogach w mieście, rozwój transportu rowerowego realizowany były w szczególności poprzez:

- budowę dróg dla rowerów w obrębie pasa drogowego,
- wyznaczanie pasów dla rowerów na jezdniach ulic,
- przystosowanie ulic do wspólnego ruchu pieszych, rowerzystów i innych pojazdów,
- budowę samodzielnych dróg rowerowych, prowadzonych niezależnie od układu drogowego (poza pasem drogowym),
- wprowadzenie stref ruchu uspokojonego,
- zapewnienie miejsc do bezpiecznego parkowania rowerów w centrum oraz szczególnie w pobliżu siedzib jednostek organizacyjnych miasta,
- zapewnienie, na etapie sporządzania planów miejscowych, dostępności infrastruktury rowerowej jako podstawowego środka komunikacji miejskiej.

W ramach realizacji zapisów ww. Strategii w okresie sprawozdawczym Miasto przystąpiło do rewitalizacji obszaru śródmieścia miasta Rybnika.

Zadanie polegało na wprowadzeniu udogodnień dla ruchu rowerowego w zakresie organizacji ruchu, a także optymalizacji układu drogowego w celu zwiększenia konkurencyjności komunikacji zbiorowej w zakresie czasu przejazdu. W tym celu przystosowano część ulic do wspólnego ruchu pieszych, rowerzystów i innych pojazdów poprzez wprowadzenie kontraruchu dla rowerów, wydzielanie pasów dla rowerów oraz kontrapasów na ulicach. Jednocześnie w ramach rewitalizacji obszaru śródmieścia miasta Rybnika wprowadzono rozwiązania służące ograniczeniu i uspokojeniu ruchu samochodowego w postaci strefy ograniczonej prędkości bądź strefy zamieszkania.

W celu zapewnienia miejsc do bezpiecznego parkowania rowerów Rybnickie Służby Komunalne zamontowały na terenie miasta 291 sztuk stojaków rowerowych.

Stan realizacji ww. dokumentów przedstawiono w tabelach nr 20 – 26.

Tabela nr 20. Budowa dróg dla rowerów w obrębie pasa drogowego:

Lp.	Nazwa działania	Lokalizacja	Opis działania	Koszt [tys. PLN]
1.	Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej	ul. Raciborska	Wykonano drogi dla rowerów	3.995 tys zł
2.		ul. Żorska		3.225 tys zł
3.	Przebudowa ul. Kotucza w Rybniku	ul. Kotucza (od ronda Wileńskiego do ronda Gliwickiego)	W ramach przebudowy wykonano m.in. drogi dla rowerów pomiędzy rondem Wileńskim a rondem Gliwickim	8.963 tys zł *
4.	Przebudowa ul. Rudzkiej w Rybniku (odc. od budynku nr 224 do budynku nr 251)	Rudzka	W ramach przebudowy wykonano m.in. ciąg pieszo rowerowy	7.246 tys zł *
5.	Budowa łącznika ulic Poczтова-Hallera w Rybniku	Poczтова-Hallera	W ramach budowy łącznika wykonano m.in. ciąg pieszo rowerowy	3.178 tys zł *

* łączny koszt zadania

Tabela nr 21. Wyznaczanie pasów dla rowerów na jezdniach ulic:

Lp.	Nazwa działania	Lokalizacja	Opis działania	Koszt [tys. PLN]
1.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia miasta Rybnika poprzez zwiększenie dostępności komunikacyjnej ruchu rowerowego oraz transportu zbiorowego	ul. 3go Maja, ul. Bolesława Chrobrego, ul. Miejska, ul. Piłsudskiego, Plac Armii Krajowej, ul. Jankowicka, ul. Wodzisławska, ul. Zebrzydowska, ul. Na Górze	Zadanie polega na wprowadzeniu udogodnień dla ruchu rowerowego w zakresie organizacji ruchu, a także optymalizacji układu drogowego w celu zwiększenia konkurencyjności komunikacji zbiorowej w zakresie czasu przejazdu. Wydzielono pasy dla rowerów oraz kontrapasy na wymienionych ulicach	638 tys zł*

* łączny koszt zadania „Rewitalizacja obszaru śródmieścia miasta Rybnika”

Tabela nr 22. Budowa samodzielnych dróg rowerowych:

Lp.	Nazwa działania	Lokalizacja	Opis działania	Koszt [tys. PLN]
1.	Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej	Bulwary Nad Nacyną	Budowa ciągu pieszo rowerowego	2.085 tys zł *

Tabela nr 23. Przystosowanie ulic do wspólnego ruchu pieszych, rowerzystów i innych pojazdów:

Lp.	Nazwa działania	Lokalizacja	Opis działania	Koszt [tys. PLN]
1.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia miasta Rybnika poprzez zwiększenie dostępności komunikacyjnej ruchu rowerowego oraz transportu zbiorowego	ul. Popiełuszki, ul. Św. Jadwigi, ul. Szkolna, ul. Orzeszkowej, ul. Brudnioka, ul. Wysoka, ul. Kraszewskiego, ul. Staszica, ul. Mickiewicza, ul. Matejki, ul. Wita Stwosza, ul. Wojska Polskiego, ul. Żwirki i Wigury, ul. Strzelców Bytomskich, ul. Kochanowskiego, ul. Basisty, ul. Pocztowa	Wprowadzono kontraruchy rowerowe	638 tys zł *

* łączny koszt zadania „Rewitalizacja obszaru śródmieścia miasta Rybnika”

Tabela nr 24. Wprowadzanie stref ruchu uspokojonego:

Lp.	Nazwa działania	Lokalizacja	Opis działania	Koszt [tys. PLN]
1.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia miasta Rybnika poprzez zwiększenie dostępności komunikacyjnej ruchu rowerowego oraz transportu zbiorowego	ul. E. Orzeszkowej, ul. Św. Antoniego, ul. Ligonja, ul. Saint Vallier, ul. Pocztowa, ul. Strzelców Bytomskich, ul. Wysoka, ul. Kraszewskiego, ul. Staszica, ul. Mickiewicza, ul. Matejki, ul. Wita Stwosza, ul. Wojska Polskiego, ul. Żwirki i Wigury, ul. Strzelców Bytomskich, ul. Kochanowskiego, ul. Basisty	Wprowadzono strefę ograniczonej prędkości bądź strefę zamieszkania	638 tys zł *

* łączny koszt zadania „Rewitalizacja obszaru śródmieścia miasta Rybnika”

Tabela nr 25. Zapewnienie miejsc do bezpiecznego parkowania rowerów oraz infrastruktury rowerowej:

Lp.	Nazwa działania	Lokalizacja	Opis działania	Koszt [tys. PLN]
1.	Rewitalizacja obszaru śródmieścia miasta Rybnika poprzez zwiększenie dostępności komunikacyjnej ruchu rowerowego oraz transportu zbiorowego	Dworzec KM ul. Budowlanych Centrum przesiadkowe ul. Kościuszki	Boksy rowerowe	Zadanie prowadzone przez Wydział Inwestycji

Lp.	Nazwa działania	Lokalizacja	Opis działania	Koszt [tys. PLN]
2.	Uruchomienie roweru miejskiego w Rybniku	Mikołowska, Plac JP II, Kościuszki Dworzec PKP, Kilińskiego, Chabrowa, Dąbrówki, Jości, Dworzec KM, Wandy, Mglistą, Targowisko na ul. Hallera, Patriotów, Niedobczyce (stacja PKP), Kamień (ośrodek), Pniowiec, Plac A. Krajowej, Plac Wolności, Niewiadomska, Ignacy, Rajska, Włosciańska, Gotartowicka, Karola Miarki, Wolna, 1go Maja, Gliwicka (stadion), Konarskiego, Buhla, Wodzisławska, Poloczka, Gliwicka (Wielopole), Gliwicka (Golejów), Rybnicka, Chwałowicka, Energetyków	Montaż stojaków rowerowych typu odwrócone „U” w wybranych lokalizacjach - 100 sztuk	7 tys. zł (ramach działalności Rybnickich Służb Komunalnych)
3.	Montaż stojaków rowerowych	SP 27 ul. Gzelska	Montaż 15 stojaków rowerowych typu odwrócone „U”	13,370 tys. zł (ramach działalności Rybnickich Służb Komunalnych)
4.	Montaż stojaków rowerowych	DK Chwałowice	Montaż 4 sztuk stojaków rowerowych typu odwrócone „U”	
5.	Montaż stojaków rowerowych	Miejska (Parklet)	Montaż 2 sztuk stojaków rowerowych typu odwrócone „U”	
6.	Montaż stojaków rowerowych	Łukowa (Ochojec)	Montaż 4 sztuk stojaków rowerowych typu odwrócone „U”	
7.	Montaż stojaków rowerowych	Tężnia (Paruszowiec)	Montaż 6 sztuk stojaków rowerowych typu odwrócone „U”	
8.	Montaż stojaków rowerowych	ul. Bolesława Chrobrego (UM)	Montaż 10 sztuk stojaków rowerowych	
9.	Montaż stojaków rowerowych	Centra przesiadkowe (Budowlanych, Kościuszki, Przemysłowa)	Montaż 84 sztuk stojaków rowerowych typu odwrócone „U”, część stojaków pod zadaszeniem	
10.	Montaż stojaków rowerowych	Stacja wąskotorówki Stodoły	Montaż 6 sztuk stojaków rowerowych typu odwrócone „U”	

Lp.	Nazwa działania	Lokalizacja	Opis działania	Koszt [tys. PLN]
11.	Montaż stojaków rowerowych	Ścieżki rekreacyjne Pniowiec	Montaż 20 sztuk stojaków rowerowych typu odwrócone „U”	
12.	Montaż stojaków rowerowych	Parking wielopoziomowy Rybnik	Montaż 40 sztuk stojaków rowerowych	

Tabela nr 26. Rozwój alternatywnych form komunikacji w mieście, w szczególności komunikacji rowerowej

Lp.	Nazwa działania	Lokalizacja	Opis działania	Koszt [tys. PLN]
1.	Projekt tunelu pod Stacją Rybnik Towarowy	Przepust od ul. Śródmiejskiej do ul. Śląskiej	Przygotowanie projektu ścieżki rowerowej w przepuście rzeki Nacyna	268 tys. zł

9. STAN REALIZACJI DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH

W okresie 2017 - 2019 - Wydział Promocji prowadził akcję promowania:

- Kolei Śląskich na linii Rybnik-Wodzisław Śląski, m.in. przez reklamę w prasie, ulotki, posty na Fb oraz grafikę,
- ruchu pieszego i rowerowego przez upowszechnianie dostępności do rowerów miejskich, które zostały wprowadzone w lipcu 2018 roku oraz stworzenie w maju 2019 roku przewodnika rowerowego i mapy rowerowej w ilości 10 tys. sztuk. Mapy i przewodniki stanowiły materiał promocyjny miasta i wydawane były m.in. podczas akcji „Rowerowy maj”.

Szkoły prowadziły różnego rodzaju działania edukacyjne, których celem było informowanie uczniów o konieczności dbania o środowisko. Uczniowie podczas lekcji zdobywali wiedzę na temat metod redukcji hałasu oraz jego wpływu na zdrowie i środowisko. Poprzez realizację zajęć proekologicznych dzieci przyswajały wiedzę związaną z tematyką ekologii oraz dowiedziały się, co należy robić żeby być bezpiecznym i zdrowym.

Tabela nr 27. Działania edukacyjne

Nazwa placów oświatowej	Opis działań edukacyjnych
Przedszkole nr 1, ul. Tadeusza Kościuszki 12, 44-200 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wprowadzenie zasad i znaków w sali w ramach kodeksu przedszkolaka, 2) Przeprowadzenie pogadań cyklicznych „dzień dla zdrowia” dotyczących szkodliwości hałasu dla ludzkiego zdrowia, 3) Prowadzenie relaksacji i odpoczynku w celu wyciszenia i ochrony układu nerwowego, 4) zapraszanie specjalistów – lekarza oraz pielęgniarki w celu omówienia tematu hałasu, 5) zapraszanie ludzi różnych zawodów – górnik, elektryk, robotyka w celu poznania specyfiki ich pracy, a także warunków szkodliwych, 6) poznawanie procesów produkcyjnych i funkcjonowania różnych zakładów pracy, 7) Zorganizowanie wycieczek do MediaMarkt w celu zwiedzania sklepu, zwracanie uwagi na szkodliwość zbyt głośnego słuchania muzyki, 8) Udział w warsztatach zorganizowanych w Castoramie, poruszanie tematu ochrony systemu nerwowego przed nadmiernym hałasem w czasie wykonywania prac budowlanych, 9) Promowanie wypoczynku „na łonie natury”, 10) Zaproszenie policjanta z Wydziału Ruchu Drogowego, 11) Zaproszenie funkcjonariuszy Straży Miejskiej (prelekcja plus prezentacja multimedialna), 12) Wyjścia na spacer, bezpieczne poruszanie się zgodnie z przepisami ruchu drogowego, 13) Realizowanie tematyki w ramach realizacji podstawy programowej „środki lokomocji, ruch drogowy, ratujmy Ziemię, Dzień Ziemi”, 14) Przeprowadzanie pogadań cyklicznych w ramach „Dnia dla zdrowia” – dotyczących smogu oraz zanieczyszczeń powietrza, 15) Zorganizowanie konkursów międzygrupowych „Bezpieczny przedszkolak”, 16) Udział w projekcie „Rybek walczy ze smogiem”, 17) Poznawanie zasad korzystania ze ścieżek rowerowych oraz wypożyczalni rowerów miejskich, 18) Wprowadzenie maskotki Minionka na weekend – promowanie aktywnych i zdrowych form spędzania wolnego czasu całej rodziny – wycieczki piesze i rowerowe, spacer, spacer, 19) Udział w projekcie „Czyste powietrze” wokół nas.
Przedszkole nr 7 w Rybniku, ul. Ludwika Solńskiego 2, 44-200 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Promuje się ruch i aktywny wypoczynek na świeżym powietrzu, 2) Przeprowadza pogadanki na temat szkodliwości przebywania w hałasie, 3) organizuje zajęcia relaksacyjne, wyciszające dla dzieci, 4) Zachęca do przestrzegania zasad regulujących współżycie w grupie rówieśniczej, 5) Wdraża do nabywania postaw proekologicznych.

Przedszkole nr 9 w Rybniku, ul. Henryka Wieniawskiego 9, 44-200 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pogadanki na temat szkodliwości hałasu, 2) Wprowadzenie znaku „Nie krzyczymy w salach”, 3) Nauka wierszyków wyciszających, 4) Przejazdy z dziećmi komunikacją publiczną na wycieczki na terenie miasta, 5) Zwracanie dzieciom uwagi na znaki drogowe, ścieżki rowerowe, drogi dla pieszych podczas spacerów ulicami miasta, 6) Używanie sygnalizatora hałasu w salach i szatni przedszkolnej.
Przedszkole nr 10 w Rybniku, ul. Świętego Józefa 9, 44-200 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Rozmowy nt. szkodliwości używania silnego głosu w czasie zabaw i rozmów,. 2) Szanowanie przyrody – stosowanie umiarkowanego głosu podczas wycieczek do lasu, parku itp., 3) Udział w projekcie: „Kubusiowi Przyjaciele Natury”, 4) Korzystanie z transportu zbiorowego podczas wyjazdów na wycieczki, 5) Spacerowanie – promowanie zdrowego stylu życia, spacerowanie, rodzinne wycieczki rowerowe.
Przedszkole nr 11 w Rybniku, ul. Bohaterów Westerplatte 10, 44-217 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Udział w akcji „Tydzień zrównoważonego transportu”, 2) Spacerowanie z krokomierzem, 3) Dojazd dzieci do instytucji publicznymi transportem publicznym (spektakle, wystawy, występy itp.), 4) Wycieczki edukacyjne i krajoznawcze kształtujące postawę ekologiczną w ruchu pieszym oraz ruchu drogowym – uświadomienie dzieci na czynniki powodujące hałas.
Przedszkole nr 13 im. Marii Kownackiej w Rybniku, ul. 1 Maja 29, 44-206 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Udział wychowanków w happeningach ekologicznych, 2) Organizowanie Dnia Ziemi, 3) Organizowanie konkursów przedszkolnych oraz międzyszkolnych o tematyce ekologicznej, 4) Zajęcia edukacyjne oraz prelekcje organizowane wspólnie z uczniami IV LO w Rybniku, kształtujące postawę proekologiczną, 5) Zbiórka makulatury, 6) Cykl zajęć dydaktycznych tematyce ekologicznej, 7) Wycieczki edukacyjne i krajoznawcze kształtujące postawę ekologiczną oraz promujące ruch drogowy, 8) Organizowanie zajęć tematycznych z zakresu bezpieczeństwa w ruchu pieszym oraz drogowym, 9) Coroczne cykliczne spotkania z Policją i Strażą Miejską związane z bezpieczeństwem podczas ferii zimowych i wakacji oraz zajęcia ekologiczne pod hasłem „Bądź Eko”, 10) Organizowanie zajęć na temat zdrowego trybu życia „Ruch to zdrowie”.
Przedszkole nr 14 w Rybniku, ul. Śląska 1A, 44-206 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zabawy edukacyjne np. „Szeptem do mnie mów”, spacer w ciszy, 2) Udział w akcji „Tydzień zrównoważonego transportu”, 3) Spacerowanie z wykorzystaniem „węża”, krokomierza, 4) Korzystanie z komunikacji publicznej, np. Dzień bez samochodu, 5) Wyjazdy i wycieczki plenerowe, edukacyjno-krajoznawcze, zwracające uwagę dzieci na szkodliwość hałasu i pozytywne aspekty ciszy.
Przedszkole nr 15, Os. Południe 57B, 44-253 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Codzienne dbanie o kulturę głosu, bez krzyku i bardzo głośnego mówienia. Początek września jest czasem ustalania kontraktów zachowania się w przedszkolu i ogrodzie. Przed każdym wyjściem na spacer, wycieczek do parku, ogródków działkowych, dzieci uczulane są na to, żeby nie przekrzykiwać się. Wskazywane jest piękno przyrody i zmiany zachodzące w niej wraz z nastaniem różnych pór roku. 2) W czasie wycieczki do Kopalni Luiza, Dzidzi Wioski w Wilczej i Rud Raciborskich czuwano nad umiarkowanym używaniem głosu. W kopalni dzieci dowiedziały się, że ochronne słuchawki przeciwdziałają nadmiernemu hałasowi podczas pracy maszyn górniczych, 3) Podczas realizacji tematyki „Narządy zmysłów”, „Dbamy o zdrowie” omawiano higienę narządu słuchu, 4) Postawy proekologiczne kształtowane były między innymi podczas realizacji projektu Kubusiowi Przyjaciele Natury, tematów „Zwierzęta z naszych pól i lasów”, „Mieszkańcy łąki”, „Dbamy o przyrodę” – dzieci poznawały otaczający świat i uczulano ich na potrzebę ochrania przyrody i zachowania ciszy w lesie ze względu na ich mieszkańców, 5) Wskazywano dzieciom w jaki sposób mogą one szanować przyrodę już teraz – np. unikać bezmyślnego zrywania roślin, łamania gałęzi i wyrzucania ich zaraz,

	<p>wydrapywani rysunków na korze drzewa.</p> <p>6) W czasie realizacji we wrześniu tematu tygodniowego „Moja droga do przedszkola” zachęcano dzieci do bezpiecznej jazdy na rowerze między innymi poprzez wysłuchanie i rozmowę na temat opowiadania z serii „Antosia uczy i ostrzega” – „Przygoda na rowerze”,</p> <p>7) Wskazywano przyjemność płynącą z pieszych wycieczek podczas słuchania opowiadania „Wycieczka w góry”.</p>
Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 17 w Rybniku, ul. Krzyżowa 12, 44-200 Rybnik	<p>1) Uświadamianie wychowankom jak ogromny wpływ na organizm człowieka wywiera hałas środowiskowy,</p> <p>2) Kontrakt z nauczycielem w celu przestrzegania prawidłowych zasad funkcjonowania dzieci w przedszkolu. Jednym z punktów kontraktu jest dbanie o prawidłowy poziom hałasu w sali,</p> <p>3) Promowanie postaw proekologicznych w ramach tematów: „Zimowe potrzeby ptaków”, „Sport i zabawa to ważna sprawa”, „Zdrowie naszym skarbem” i „Dbam o siebie i swoje zdrowie”. Realizacja zajęć prowadzona w formie: pogadanki z dziećmi, prac plastycznych, wycieczek poza teren przedszkola, spotkań z ciekawymi ludźmi zajmującymi się ww. tematyką.</p>
Przedszkole nr 19 w Rybniku, ul. Żurawia 2, 44-253 Rybnik	<p>1) W grupie 2,5 – 3 latków 10 maja 2018 r. w ramach tematyki ekologicznej prze prowadzono pogadankę na temat hałasu,</p> <p>2) W grupie 4-5 latków 14.05.2018 r. zrealizowano zajęcia na temat: „Hałas szkodzi zdrowiu” – rozmowa kierowana,</p> <p>3) W grupie 4-5 latków 05.04.2018 r. w ramach tematyki ekologicznej zrealizowano tematy: „Potwór ekologiczny”, „Dźwięki” – eksperymentowania z dźwiękiem, hałas szkodzi zdrowiu,</p> <p>4) W grupie 6 latków 26.04.2018 r. w ramach tematyki ochrony przyrody rozmawiano na temat hałasu w lesie.</p>
Przedszkole nr 22 w Rybniku, ul. Gotartowicka 24, 44-251 Rybnik	<p>Działania edukacyjne w zakresie:</p> <p>1) Przekazywania informacji na temat hałasu środowiskowego, metodach redukcji, jego wpływu na organizm człowieka:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ja, ty, środowisko – realizacja tematyki tygodniowej, – Dbamy o swoje zdrowie – uświadamianie negatywnych wpływów hałasu na samopoczucie i zdrowie, – „Postawa sportowca”- uświadomienie metod redukcji hałasu, – Co słychać w hałasie – rozmowa o szkodliwości hałasu na podstawy utworu „Hałasowanie”, – „Co z tym hałasem?” – wpływ hałasu maszyn na zdrowie człowieka. <p>2) Upowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska, kreowanie postaw proekologicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Moje zmysły – uwrażliwienie dzieci na hałasy dochodzące z otoczenia, – Robimy porządki – działania na rzecz środowiska, – Oszczędzamy energię elektryczną, – Wielkie Dziś sprzątanie świata – poznanie możliwości dbania o środowisko, – Udział w projekcie Kubusiowi Przyjaciele Natury, – Akcja Segregacja – segregowanie odpadów, – Monitorowanie jakości powietrza, – „Czy wodę z rzeki można pić?”- zwrócenie uwagi na konieczność dbania o środowisko, wodę w rzekach oraz zwrócenie uwagi na segregację śmieci i nie zaśmiecanie otoczenia, – Pojazdy – informowanie na temat hałasu wytwarzanego przez pojazdy, – „Co możemy zrobić dla ziemi?” – rozmowa na temat sposobów dbania o środowisko i ograniczania hałasu środowiskowego, – Rybnik w smogu – prace plastyczne. <p>3) Promowanie komunikacji publicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spacer ulicami dzielnicy, obserwacja przyrody. Zwracanie uwagi na rodzaje komunikacji publicznej: autobus, bus, taxi, samochód, – Obchody Europejskiego Dnia Bez Ofiar Śmiertelnych Wypadków Na Drogach, – „Jadę pociągiem” – zabawy z piosenką – promowanie komunikacji. <p>4) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Spacer ulicami Gotartowic, – Piramida zdrowego żywienia – zajęcia nawiązujące do zdrowego stylu życia, – Znamy zasady drogowe – promowanie ruchu pieszego i rowerowego, – „Bezpiecznie poruszam się po chodniku i ulicy” – wycieczka, – Spacer po lesie,

	<ul style="list-style-type: none"> – „Jestem bezpieczny na drodze” – prezentacja multimedialna, – Wakacje tuż, tuż – promowanie ruchu pieszego, rowerowego i komunikacji miejskiej.
Przedszkole nr 23 w Rybniku ul. Górnośląska 21 44-270 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Rozmowy na temat szkodliwości używania silnego głosu w czasie zabaw, rozmów, 2) Szanowanie przyrody - stosownie umiarkowanego głosu podczas wycieczek do lasu, parku, 3) Udział w projekcie Kubusiowi Przyjaciele Natury, 4) Korzystanie z transportu zbiorowego podczas wyjazdu na wycieczkę, 5) Promowanie zdrowego trybu życia - spacer, rodzinne wycieczki rowerowe.
Przedszkole nr 41, ul. Chabrowa 11, 44-210 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wzbogacenie kącików sal w materiały, pomoce dydaktyczne, w szczególności badawcze, 2) Możliwość bezpośredniego poznania przez dzieci przyrody za pomocą spacerów, 3) Zintegrowanie środowiska rodzinnego i przedszkolnego, 4) Wzbogacenie działań przedszkola, 5) Kształtowanie świadomości bogactwa naturalnego naszego regionu.
Przedszkole nr 42 w Rybniku, ul. Stanisława Moniuszki 3, 44-210 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Stosowanie metod w związku z redukcją hałasu środowiskowego i jego wpływu na organizm człowieka: uwzględnianie w ramowym rozkładzie dnia odpoczynku (grupy młodsze od 13:00 – 14:00, grupy starsze – czytanie literatury dziecięcej, muzyki relaksacyjnej, masażyki – ogólne wyciszenie grup. Pogadanki na temat prowadzenia rozmów „normalnym” ścisłym głosem, wdrażanie do spożywania posiłków w ciszy, 2) Kreowanie postaw proekologicznych: cykliczny udział placówki w programach: „Kubusiowi Przyjaciele Natury”, udział w programie Sanepid – Klub Zdrowego Przedszkolaka „Czyste powietrze wokół nas”, segregacja śmieci w placówce, w trakcie zajęć – tematyka ekologiczna w każdej grupie wiekowej, 3) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego – udział w spacerach, wycieczkach, cykl zajęć na temat bezpieczeństwa w ruchu ulicznym, realizacja programu przedszkolnego „Tęczoludek uczy i ostrzega”, cykliczne spotkania z policją, strażą miejską.
Przedszkole nr 43 w Rybniku, ul. Władysława Broniewskiego 26 44-217 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Promowanie komunikacji publicznej - dojazd grup przedszkolnych do różnego rodzaju instytucji w Rybniku komunikacją publiczną (najczęściej korzystając z biletu zbiorowego), 2) Promowanie ruchu pieszego – udział dzieci w projekcie :Tydzień zrównoważonego transportu”, spacer po okolicy – używanie krokomierzy.
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 im. Janusza Korczaka w Rybniku, 44-273 Rybnik, ul. G. Morcinka 18 (Szkoła Podstawowa nr 26)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Przekazywanie podstawowych informacji na temat hałasu środowiskowego, metodach redukcji i jego wpływu na organizm człowieka: <ul style="list-style-type: none"> – w klasach I-III systematyczne przeprowadzanie pogadanek na temat szkodliwości hałasu dla zdrowia, – w kl. IV-VIII dyskusje dotyczące szkodliwości hałasu na możliwości skupienia uwagi, uczenia się, – w klasach III przeprowadzanie zajęć na temat budowy i czynności narządów wewnętrznych człowieka, w tym ucha oraz omówienie zagadnień związanych z zagrożeniami dla słuchu, – przeprowadzenie lekcji wychowawczych na temat: <ul style="list-style-type: none"> ➤ „Hałas i jego wpływ na życie człowieka” (ogólne pojęcie hałasu, sposoby odbierania dźwięków, wpływ hałasu na ludzki organizm, sposoby ograniczania hałasu – pogadanka, prezentacja), ➤ „Hałas jako jeden z najbardziej uciążliwych czynników środowiskowych (zajęcia w grupach, wykonanie plakatów), – przygotowanie i udział uczniów klas I-III w Apelu Wiedzy o Zdrowiu”, – zwracanie uczniom uwagi podczas lekcji oraz przerw, że nie należy się zbyt głośno zachowywać, pisać, krzyczeć, słuchać muzyki w słuchawkach, – przestrzeganie zasady, że jedna osoba mówi, inni słuchają”. 2) Upowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska i działaniach mających na celu doprowadzenie do dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, kreowanie postaw ekologicznych wśród młodzieży i dorosłych: <ul style="list-style-type: none"> – wyszukiwanie w internecie informacji dotyczących poziomu hałasu generowanego przez różne środki komunikacji, urządzenia, zwierzęta – porównania wykonywane podczas lekcji informatyki za pomocą wykresów, – udział klas I-III w prelekcji „Nie dla czadu”, – przeprowadzenie zajęć prowadzonych w ramach projektu „Z Matematyką na Ty” na temat:

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ „Recykling. Segregowanie śmieci. Stosowanie opakowań ekologicznych”, ➤ „Zagrożenia Ziemi – projektowanie plakatów na temat ochrony środowiska naturalnego i recyklingu odpadów”, – przeprowadzenie lekcji wychowawczej „Z ekologią na Ty”, – zbiórka surowców wtórnych (puszki, bateria, makulatura), – obchody Dnia Ziemi, – udział w akcji „Sprzątanie świata”, – pozytywne postawy wobec przyrody, ochrony środowiska w toku działalności dydaktyczno-wychowawczej opartej na: <ul style="list-style-type: none"> ➤ grach i zabawach (terenowych, badawczych, gimnastycznych, zabawach rytmiczno-muzycznych), ➤ wycieczkach i spacerach. <p>3) Promowanie komunikacji publicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawienie korzyści z jeżdżenia autobusami, pociągami, ukazywanie w tym sposobie postaw proekologicznych (lekcje tematyczne na języku obcym - środki komunikacyjne, sposoby podróżowania, przedstawienie wad i zalet korzystania z takiej komunikacji, – przeprowadzenie lekcji wychowawczych na temat: <ul style="list-style-type: none"> ➤ „Zdrowy styl życia – na zmiany nigdy nie jest za późno”, ➤ „Omówienie zasad prawidłowego korzystania z komunikacji publicznej – regulamin wycieczki autobusowej do Rybnika”. – przeprowadzenie lekcji techniki w klasach IV na temat „Prawidłowe zachowanie w środkach komunikacji publicznej”, – wyjazdy na konkursy i zawody komunikacja miejską. <p>4) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – udział uczniów klas I-VIII w akcji „Rowerowy maj (poprzez zabawę połączoną z elementami rywalizacji, akcja ta popularyzowała rower i hulajnogę jako środek transportu di szkoły, uczyła dobrych i zdrowych nawyków, które utrzymywały się również po zakończeniu kampanii), – coroczne organizowanie międzyszkolnego konkursu „Żyj zdrowo i bezpiecznie”, – udział w akcji „Dzień bez samochodu” poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ➤ zorganizowanie rajdu rowerowego, ➤ spacer z kijkami nordic walking, – prowadzenie w klasie IV lekcji z zakresu ruchu drogowego – przygotowanie uczniów do egzaminu na kartę rowerową, – w klasach I-III omawianie zasad poruszania się po drodze, stosowanie ćwiczeń w praktycznym przechodzeniu przez ulicę, podkreślanie znaczenia odblasków dla bezpieczeństwa uczniów, – zachęcanie do aktywnego trybu życia poprzez m.in. uprawianie sportu (lekcje tematyczne na języku obcym: uprawianie hobby, spędzanie czasu wolnego, wpływ ruchu na zdrowie człowieka), – organizowanie gier i zabaw w terenie, – prowadzenie lekcji wychowania fizycznego związanych z bezpiecznym poruszaniem się po drodze oraz z kartą rowerową, – organizowanie marszobiegów terenowych, – spacer z kijkami nordic wal king na lekcjach wychowania fizycznego.
--	--

<p>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 im. Janusza Korczaka w Rybniku, 44-273 Rybnik, ul. G. Morcinka 18 (Przedszkole nr 29)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Przekazywanie podstawowych informacji na temat hałasu środowiskowego, metodach redukcji i jego wpływu na organizm człowieka: <ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie na bieżąco pogadań na temat szkodliwości hałasu dla zdrowia człowieka, – podkreślenie uciążliwości hałasu dla dziecka przebywającego w grupie przedszkolnej – dyskusje o wpływie hałasu na psychofizyczną kondycję dziecka (a szczególnie na możliwość skupienia uwagi) oparte na obserwacjach własnych dzieci podczas zabaw swobodnych i zajęć kierowanych, – wprowadzanie rytuałów związanych z kontrolowaniem oraz redukowaniem nadmiernego hałasu w Sali przedszkolnej, ➤ wyznaczenie bezpiecznej przestrzeni i środowiska sprzyjającego pracy tzw. „strefy absolutnej ciszy” – pobyt dzieci przy stolikach podczas zajęć edukacyjnych czy posiłków, ➤ prowadzenie tzw. „lekcji ciszy” wg metody Marii Montessori, ➤ wdrażanie zasady „jedna osoba mówi – pozostali słuchają”, ➤ relaksacja poobiednia – czas odpoczynku połączonego w wyciszeniem dzieci, słuchaniem czytanych przez nauczyciela pozycji literatury dziecięcej lub muzyki relaksacyjnej z odgłosami natury. 2) Upowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska i działaniach mających na celu doprowadzenie do dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, kreowanie postaw ekologicznych wśród młodzieży i dorosłych: <ul style="list-style-type: none"> – udział w programie Klub Zdrowego Przedszkolaka – wyrabianie nawyków prozdrowotnych wśród dzieci związanych z ochroną zdrowia i higieną życia codziennego, – udział w akcjach typu: sprzątanie świata, zbiórka plastikowych nakrętek, makulatury, – promowanie recyklingu m.in. zorganizowanie przedszkolnego konkursu „Ekoludek – przyjaciel przyrody i dzieci”, – promowanie kontaktu z przyrodą: prowadzenie hodowli ptaków, wycieczki, spacerów, – pogadanki nt. najkorzystniejszych dla dzieci sposobów spędzania wolnego czasu, promowanie takich zachowań wśród dzieci i rodziców – konkursy przedszkolne na „najpiękniejszy latawiec”, a także „Najpiękniejszy kapelusz Pani Jesieni” stworzony ze skarbów natury zebranych podczas wspólnych spacerów w parku i lesie. 3) Promowanie komunikacji publicznej: <ul style="list-style-type: none"> – korzystanie ze środków transportu zbiorowego – wyjazdy na wycieczki grupowe i konkursy. 4) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego: <ul style="list-style-type: none"> – aktywny udział w akcji „Rowerowy maj” – wyrabianie trwałych nawyków korzystania z roweru i hulajnogi jako alternatywny dla dowozu dzieci do przedszkola samochodem, – cykliczne omawianie zasad ruchu pieszego, praktycznie ćwiczenia w bezpiecznym poruszaniu się po drodze i przechodzeniu przez jezdnię (pogadanki z funkcjonariuszami policji i straży miejskiej), – udział w akcji ogólnopolskiej „Wyraźni na drodze” propagującej stosowanie odblasków dla bezpieczeństwa pieszego czy rowerzysty, – używanie kamizelek odblaskowych przez dzieci podczas spacerów i wycieczek (komplet dla każdej z grup).
---	---

<p>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Rybniku, ul. Bernarda Kuglera 8a, 44-207 Rybnik (Szkoła Podstawowa nr 37 oraz Przedszkole nr 47)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Przekazywanie podstawowych informacji na temat hałasu środowiskowego, metodach redukcji i jego wpływu na organizm człowieka podczas zajęć edukacyjnych w ramach realizowania podstawy programowej kształcenia ogólnego, np. "Higiena oka i ucha" - lekcja biologii w klasie siódmej, 2) Konkurs literacki na temat wpływu hałasu na zdrowie i sposobów jego ograniczania, publikacja wybranych prac w gazetce szkolnej, 3) Konkurs plastyczny na temat wpływu hałasu na zdrowie i sposobów jego ograniczania, ekspozycja prac na korytarzu szkolnym, 4) Promowanie komunikacji publicznej poprzez przejazdy komunikacją miejską na wydarzenia odbywające się na terenie miasta (np. konkursy międzyszkolne, wycieczki), 5) Udział w akcji „Rowerowy Maj” - w roku szkolnym 2017/2018 uczniowie naszej szkoły zajęli trzecie miejsce, zaś w roku szkolnym 2018/2019 drugie miejsce, 6) Realizacja przedsięwzięć mających na celu ograniczenie hałasu w czasie przerw międzylekcyjnych: organizacja aktywnych przerw dla dzieci na sali gimnastycznej (rozgrzewki sportowe, tenis, zabawy ruchowe), zajęć czytelnich w bibliotece szkolnej oraz stworzenie tzw. stref ciszy, czyli kącików na korytarzu z wykładziną dywanową i pufami przeznaczonych do cichego odpoczynku, 7) Patrole uczniowskie działające w ramach samorządu uczniowskiego, przypominające o redukcji hałasu podczas przerw międzylekcyjnych, 8) Konkurs „Moja droga do szkoły”, 9) Zwrócenie uwagi na problematykę szkodliwości hałasu i sposobów jego ograniczania oraz promowanie transportu publicznego i rowerowego w ramach obchodów Dnia Ziemi, 10) Wycieczki rowerowe, 11) Piesze wyjścia na terenie dzielnicy, np. do biblioteki, na zajęcia terenowe w ramach lekcji przyrody i biologii, 12) Turystyka piesza w ramach wycieczek szkolnych, 13) Coroczna organizacja powiatowego etapu Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym, mającego na celu praktyczne i teoretyczne przygotowanie uczniów do poruszania się po drogach na rowerze, 14) Akcja „Powiedz STOP Hałasowi”, w ramach której między innymi w salach przedszkolnych dokonywano pomiaru natężenia hałasu, dzięki czemu dzieci otrzymywały informację o poziomie głośności w sali.
<p>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Rybniku, ul. dr. Mariana Różańskiego 14a, 44-200 Rybnik (Szkoła Podstawowa nr 5 oraz Przedszkole nr 5)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) „Kodeks klasowy. Hałas.” Zajęcia z dziećmi, 2) „Szkodliwość hałasu” Zajęcia z dziećmi, 3) Pogadanka o szkodliwości hałasu dla zdrowia i znaczeniu sprawności zmysłów dla wyników w nauce inspirowana opowieściami Justyny Bednarek „Straszne decybele” i Józefa Ratajczaka – „Hałas”. 4) Działania mające na celu walkę z hałasem w świetlicy szkolnej, 5) Działania mające na celu niwelowanie hałasu podczas przerw międzylekcyjnych przez wdrażanie uczniów do stosowania w życiu codziennym zasad postępowania, które pozwalają zachować dobre samopoczucie i zdrowie, 6) Propagowanie aktywności fizycznej – organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych.
<p>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6 w Rybniku, ul. Stanisława Małachowskiego 44, 44-251 Rybnik (Szkoła Podstawowa nr 16, Przedszkole nr 18)</p>	<p>Na terenie Placówki prowadzone były następujące działania edukacyjne w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Przekazywania podstawowych informacji na temat hałasu środowiskowego, metodach redukcji i jego wpływu na organizm człowieka – na lekcjach przyrody i techniki w kl. IV oraz lekcjach biologii w kl. VII, 2) Upowszechniania informacji i stanie akustycznym środowiska i działaniach mających na celu doprowadzenie do dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, kreowanie postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży – na lekcjach biologii w kl. VII i VII, lekcjach przyrody w kl. IV, 3) Promowanie komunikacji publicznej – na lekcjach wychowawczych i lekcjach techniki, 4) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego – poprzez uczestnictwo szkoły w akcji „Rowerowy maj”, na lekcjach wychowawczych, na lekcjach techniki.
<p>Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 7 44-200 Rybnik, ul. Borki 37 D (Szkoła Podstawowa nr 32, Przedszkole nr 35)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Akcja „Rowerowy maj” promowanie ruchu rowerowego i pieszego; wykorzystanie wiaty na rowery, 2) Tematyka zajęć dla klas 4 i 7 na lekcji biologii i przyrody zgodnie z nową podstawą programową, 3) Pogadanki z uczniami na zajęciach wychowawczych i wychowania do życia o zdrowotnych skutkach hałasu (kl. 5 i 6), 4) Kąciki zabaw i gier na korytarzach (możliwość zabawy – zmniejszenie hałasu),

	5) Lekcje na temat dźwięku i szkodliwości hałasu na fizyce w kl. VIII, 6) Wyciszenie korytarzy – dywany w kąciakach zabaw, firanki, rolety, 7) Możliwość wykorzystania tzw. „ucha” do pomiaru hałasu w klasie.
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9 w Rybniku, ul Wodzisławska 123, 44-218 Rybnik (Szkoła Podstawowa nr 6, Przedszkole nr 6)	W okresie sprawozdawczym na terenie Placówki powstały: 1) Ekrany wygłuszające hałasu mający wpływ na organizm człowieka oraz zatrzymujący zanieczyszczenia, 2) Wiata rowerowa w ramach promowania ruchu rowerowego, 3) Zatrudniono osobę przeprowadzającą dzieci przez jezdnię dla ich bezpieczeństwa w ramach promowania ruchu pieszego, 4) Prowadzone są zajęcia profilaktyczne dotyczące ochrony środowiska.
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10 w Rybniku (Szkoła Podstawowa nr 2 oraz Przedszkole nr 2)	1) Czym jest hałas środowiskowy – podstawowe informacje, 2) Zalety poruszania się bez samochodu oraz metody wyciszania hałasu drogowego, co wpływa na poprawę stanu akustycznego w otoczeniu, 3) Alternatywne środki transportu, zachęcające jednocześnie uczniów do korzystania z komunikacji miejskiej, 4) Metody zmniejszania emisji hałasu, 5) Jak możemy dbać o słuch? – higiena słuchu, 6) Akcja Rowerowy maj - akcja propagująca ruch rowerowy.
Zespół Szkolno-przedszkolny Nr 11 w Rybniku, ul. Ks. Henryka Joński 25, 44-217 Rybnik (Przedszkole nr 36, Szkoła Podstawowa nr 11)	1) Ciche spędzanie wolnego czasu (spokojny wypoczynek, wdrażanie do organizowania sobie wypoczynku bez hałasu), 2) Organizowaniu zajęć ruchowych podczas przerw w celu rozładowania energii uczniów, 3) Zwiększenie świadomości społeczności szkolnej na temat szkodliwego wpływu hałasu na zdrowie człowieka, 4) Stworzenie kąciaka ciszy w bibliotece szkolnej, 5) Planowanie wszechstronnej edukacji prozdrowotnej z zastosowaniem metod aktywizujących uczniów, 6) Współpraca ze specjalistami w dziedzinie słuchu – zainteresowanie tematem „elektronicznego ucha” – nawiązanie współpracy z firmą Kroban, 7) Zmierzenie poziomu hałasu na początku roku szkolnego i na końcu – okazało się że po wdrożeniu działań poziom hałasu się zmniejszył, 8) Stworzenie klasowych Kodeksów Ciszy, na podstawie którego stworzono Szkolny Kodeks Ciszy, 9) Zorganizowane gry planszowe i zespołowe na przerwach w świetlicy szkolnej, 10) Nauka języka migowego przez uczennicę klasy siódmej, której rodzice są głuchoniemi, 11) Gry zespołowe na długich przerwach na Sali gimnastycznej, 12) Taniec belgijka na korytarzach, 13) Udział w akcji „Jak nie czytam, jak czytam” [promującej ciche czytanie i ciche spędzanie czasu wolnego.
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 w Rybniku, ul. Buhła 3, 44-217 Rybnik	1) Przekazanie uczniom podstawowych informacji na temat hałasu środowiskowego. a) W klasach IV (przyroda): – uczniowie zapoznawali się ze zmysłami człowieka, m. in. poznali budowę ucha i analizowali tabelę przedstawiającą natężenie hałasu wokół najbliższego otoczenia, – uczniowie podawali przykłady metod redukcji hałasu (np. ekrany dźwiękochłonne). b) W klasach V (przyroda): – uczniowie analizowali rodzaje dźwięków wokół nas, – uczniowie samodzielnie wykonywali różnego rodzaju przyrządy wydające dźwięki i badali rozchodzenie się dźwięku, – uczniowie analizowali dźwięki w przyrodzie i wpływ hałasu na nasze zdrowie (w tym hałas szkolny). c) W klasach VII (biologia): – uczniowie analizowali, w jaki sposób nadmierny hałas może powodować uszkodzenie słuchu, – uczniowie analizowali źródła hałasu w najbliższym otoczeniu i wskazywali sposoby jego ograniczenia, 2) Promowanie komunikacji publicznej – udział uczniów klasy VIII w warsztatach organizowanych przez ZTZ w Rybniku, – przejazdy uczniów autobusami komunikacji miejskiej na konkursy, zawody, imprezy kulturalne. 3) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego:

	<ul style="list-style-type: none"> – udział szkoły w programie „Rowerowy maj” 2017/2018 i 2018/2019, – udział szkoły w Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym 2017/2018, – karta rowerowa dla uczniów klas IV, – zakupienie stojaków rowerowych do szkoły.
<p>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 w Rybniku, ul. Leopolda Staffa 42a, 44-274 Rybnik (Szkoła Podstawowa nr 24, Przedszkole nr 26)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Przekazanie uczniom podstawowych informacji na temat hałasu środowiskowego, metodach redukcji i jego wpływu na organizm człowieka, 2) Upowszechnianie wśród uczniów informacji o stanie akustycznym środowiska i działaniach mających na celu doprowadzenie do dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, 3) Promowanie wśród uczniów komunikacji publicznej, 4) Promowanie wśród uczniów ruchu pieszego i rowerowego, 5) Udział w akcji „Rowerowy maj”, 6) Montaż na korytarzu nr 2 „ucha”, którego zadaniem jest uświadamianie dzieciom, jaki poziom hałasu jest niebezpieczny, 7) Pogadanki na temat szkodliwości hałasu na przerwach, 8) Wprowadzenie zabaw wyciszających na lekcjach, mówienie szeptem, słuchanie muzyki relaksacyjnej, 9) Kreowanie postaw proekologicznych (m.in. ograniczania hałasu), 10) Promowanie ruchu pieszego poprzez spacerowanie i zorganizowanie zajęć wychowania fizycznego w pobliskiej „siłowni pod chmurką”, 11) Pogadanka nt. bezpieczeństwa jazdy na rowerze, potrzeby jazdy w kasku, promowanie zasadności ruchu pieszego i rowerowego.
<p>Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15 w Rybniku, ul. Gzelska, 44-291 Rybnik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Korzystanie z nowoczesnego obiektu sportowego z wielofunkcyjnym boiskiem wraz z bieżnią, boiskiem piłki plażowej, placem zabaw i rozległym obszarem zieleni, 2) Cisza to zdrowie – godziny z wychowawcą nt. negatywnego wpływu na zdrowie (kl. I-VIII), 3) Przeprowadzenie badań słuchu o zajęć przez logopedę szkolnego – wytypowanym przez wychowawców uczniom kl. I-VIII, 4) Eliminowanie hałasu poprzez rozszerzenie gamy propozycji zajęć i działań w ramach świetlicy szkolnej (np. odpoczynek w ciszy po zajęciach, słuchanie utworów muzyki relaksującej, organizacja zajęć muzycznych jako oprawy imprez lokalnych i konkursów miejskich, organizacja zajęć plastycznych, wspólne czytanie książek itp.), 5) Przeprowadzanie zajęć poświęconych wyjaśnieniom uczniom z medycznego punktu widzenia szkodliwości wpływu hałasu na zdrowie człowieka – opracowanie Regulaminu prawidłowego zachowania na przerwach, wyeksponowanie treści regulaminu na każdych drzwiach sal dydaktycznych i pomieszczeniach dostępnych dzieciom /od strony korytarzy/, 6) Przeprowadzenie konkursu plastycznego pt. „Hałas szkodzi zdrowiu” / na I i II poziomie edukacji/, 7) Mój narząd słuchu – omówienie zagadnień związanych z budową i higieną narządu słuchu (nauczyciele biologii i pielęgniarstwa szkolna), 8) Szkolny konkurs na wiersz rymowaną dotyczącą hałasu i jego wpływu na zdrowie, połączone z wystawą prac na gazetce szkolnej, 9) 25 kwietnia w dniu obchodu Międzynarodowego Dnia Świadomości Zagrożenia Hałasem organizowano apele, by zwiększyć świadomość występowania tego szkodliwego zjawiska oraz jego wpływu na zdrowie i życie we społecznym świecie. Podejmowano walkę z tym negatywnym zjawiskiem poprzez: wykonanie ulotek informacyjnych o szkodliwości hałasu, podjęto próbę wyodrębnienia i stworzenia miejsc ciszy w obiekcie szkoły, a od momentu zakończenia prac budowlanych na terenie obiektu szkolnego podjęto działania związane z zagospodarowaniem wewnętrznego patio w szkole jako azylu ciszy i relaksu zorganizowani apelu – „Hałas niewidzialny wróg”, konkurs plastyczny „Cisza i hałas”, rozstrzygnięcie konkursu prezentacji multimedialnej, 10) Upowszechnianie informacji o zagrożeniach wśród rodziców – prelekcja i dyskusja z rodzicami podczas zebrań klasowych, 11) Promowanie wśród dzieci i ich rodziców pieszych wypraw po najbliższej okolicy, wycieczek rowerowych. Od początku szkoła współuczestniczyła w programie „Rowerowy maj/ 2018 - I miejsce, 2019 – II miejsce/. 12) Propagowano wycieczki rowerowe jako sposób na zagospodarowanie czasu wolnego.

<p>Specjalny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rybniku, ul. Orzepowicka 15A, 44-200 Rybnik (Przedszkole nr 48, Szkoła Podstawowa nr 38)</p>	<p>Biorąc pod uwagę specyfikę placówki jaką jest Specjalny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rybniku informujemy, że nasi uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim tylko w niewielkim stopniu realizują działania Programu. Nasi uczniowie na miarę swoich możliwości zapoznają się w ramach Szkolnego Programu wychowawczo-Profilaktycznego z treściami dotyczącymi kształtowania właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie. W ramach naszego programu na różnych poziomach propagowany jest ekologiczny styl życia, motywowani są uczniowie do zdrowego i bezpiecznego stylu życia, rozwijamy wrażliwości na problemy środowiska. Ze względu na niepełnosprawności naszych uczniów trudno jest promować komunikację publiczną i ruch rowerowy.</p>
<p>Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 1 im. Juliusza Korczaka, ul. Bolesława Chrobrego 29, 44-200 Rybnik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Przekazywania podstawowych informacji na temat hałasu środowiskowego, metodach redukcji i jego wpływu na organizm człowieka. Na lekcjach przyrody, fizyki i biologii realizowane są treści dotyczące szkodliwego wpływu hałasu na zdrowie człowieka. Uczniowie poznają wartości poziomu hałasu wytwarzanego przez sprzęty towarzyszące im w życiu codziennym, 2) Upowszechniania informacji o stanie akustycznym środowiska i działaniach mających na celu doprowadzenie do poszczególnych poziomów hałasu w środowisku, kreowanie postaw proekologicznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Pogadanki na lekcjach wychowawczych na temat hałasu i jego szkodliwości w trakcie przerw lekcyjnych, 3) Promowanie komunikacji publicznej, promowanie ruchu pieszego i rowerowego. Coroczny udział społeczności szkolnej – uczniów i nauczycieli w akcji „Rowerowy Maj”, celem promowania zminimalizowania szkodliwości hałasu – zastąpienie komunikacji samochodowej rowerową. Zachęcanie do aktywnego stylu życia, propagowanie postawy proekologicznej i prozdrowotnej poprzez udział w wędrowniach pieszych oraz wycieczkach rowerowych po najbliższej okolicy.
<p>Szkoła Podstawowa nr 3 im. Św. Stanisława Kostki w Rybniku, ul. Wolna 17, 44-203 Rybnik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Przekazywania podstawowych informacji na temat hałasu środowiskowego, metodach redukcji i jego wpływu na organizm człowieka: <ul style="list-style-type: none"> – pogadanki w klasach I-III, – lekcje przyrody w klasach IV oraz biologii w kl. VII na temat zagrożeń związanych z hałasem, chorobami słuchu, wpływem hałasu na funkcjonowanie człowieka, – doświadczenia na lekcjach z użyciem aplikacji do pomiarów ilości decybeli w szkole. 2) Upowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska i działaniach mających na celu doprowadzenia do dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, kreowanie postaw proekologicznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych: <ul style="list-style-type: none"> – lasy jako sposób ochrony przed hałasem, – organizowanie szkolnych konkursów ekologicznych (konkursy wiedzy, konkursy plastyczne, udział w konkursach zewnętrznych), – coroczne obchody Dnia Ziemi, – sadzenie drzew przez uczniów kl. VIII. 3) Promowanie komunikacji publicznej, ruchu pieszego i rowerowego: <ul style="list-style-type: none"> – coroczny udział szkoły w akcji „Rowerowy maj”, – przygotowanie uczniów do egzaminu na kartę rowerową i jego organizacja, – spotkania z policjantami, również dotyczące korzystania ze środków komunikacji miejskiej i rowerów oraz bezpieczeństwa dzieci korzystających ze ścieżek rowerowych.
<p>Szkoła Podstawowa nr 4 im. Jana Pawła II w Rybniku, ul. Karola Miarki 74, 44-203 Rybnik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Informacje na temat hałasu środowiskowego: <ul style="list-style-type: none"> – rozmowa na temat bezpieczeństwa podczas przechodzenia przez jezdnię na podstawie wiersza m. strzałkowskiej „na ulicy” oraz własnych doświadczeń, – rozpoznawanie odgłosów ulicy, – swobodne wypowiedzi na temat ruchu ulicznego na podstawie własnych przeżyć i ilustracji. 2) Promowanie komunikacji publicznej: <ul style="list-style-type: none"> – wycieczka do muzeum na warsztaty czerpania papieru. 3) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego: <ul style="list-style-type: none"> – wysłuchanie wiersza M. Strzałkowskiej „Na ulicy”. Recytacja wiersza połączona z ruchem, – utrwalanie zasad prawidłowego przechodzenia przez jezdnię,

	<ul style="list-style-type: none"> – bieg terenowy na 100 –lecie odzyskania niepodległości, – projektowanie gry w podchodu. Poszukiwanie znaku wiosny według posiadanego kodu – wyjście na podwórko, – rozwiązanie zagadki jako wprowadzenie do temat zajęć „Opisywanie budowy roweru i wskazywanie obowiązkowych elementów jego wyposażenia. Przypominanie zasad bezpieczeństwa rowerzysty, – Zasady ruchu drogowego w grach i zabawach. <p>4) Upowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska, kreowanie postaw proekologicznych wśród dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Środowisko naturalne i potrzeba segregowania śmieci. – Rozmowa na temat segregowania odpadów na podstawie wysłuchanego tekstu i własnych doświadczeń, – Upowszechnienie słownictwa o nazwy recykling, surowce wtórne, – Wycieczka do parku bioróżnorodności w Chorzowie, – Dzień Sportu. Zajęcia ruchowe harcerzami, zasady życia harcerskiego, zasady BHP i pierwszej pomocy, – Rozmowa na temat konieczności segregowania odpadów i sposobów ich wykorzystania na podstawie ilustracji, tekstu oraz doświadczeń, – Pogadanka o smogu – jak smog wpływa niekorzystnie na nasze zdrowie. Czytanie ze zrozumieniem tekstu Bezpiecznie zimą. – Poszerzenie wiedzy na temat zakupów i ich ekologicznego pakowania na podstawie wiersza Małgorzaty Strzałkowskiej „Lekcja”, – Wypowiedz na temat rodzinnego uprawniania aportu jako sposobu na wspólnie spędzanie czasu na podstawie tekstu Zofii Staneckiej „Bieg rodzinny”. <p>4) Podstawowe informacje na temat hałasu środowiskowego, metody i jego wpływu na organizm człowieka:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zabawa w króla ciszy, – Stosowanie ćwiczeń analizy i syntezy słuchowej, – Rozwiązywanie zagadek słuchowych, – Stosowanie aplikacji bouncyballs.org mierzącej poziom hałasu w klasie (skaczące piłeczki, emotki) w celu wyciszenia – atrakcyjna forma dla dzieci, – ćwiczenia w poszukiwaniu źródła dźwięku. (cały rok). <p>5) Upowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska i działaniach mających na celu doprowadzenia do dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, kreowanie postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bezpieczne miejsca zabaw sportowych. Znaczenie słowa zdrowie. opowiadanie o ulubionych zabawach sportowych, – rola racjonalnego odżywiania się, snu i ruchu na świeżym powietrzu dla zdrowia człowieka, – udział w akademii inaugurującej otwarcie „Zielonej pracowni” – znaczenie przyrody wokół nas, zdrowe odżywianie i zdrowy tryb życia, – „Co jest ważne w życiu” – pogadanka na temat agresji i nienawiści we współczesnym świecie, Wyjaśnienie, co to jest recykling, segregowanie odpadów i stosowanie opakowań ekologicznych. Przestrzeganie zasad segregowania odpadów. Obejrzenie filmu „Dzieci segregują śmieci”, – „Jak dbać o czyste powietrze?” – pogadanka na temat smogu, – praca lekarza – kształtowanie umiejętności zwrócenie się o pomoc w przypadku choroby, – rozmowa na temat segregowania śmieci, recykling surowców wtórnych, – rozmowa na temat dbałości o własne zdrowie i czynników, które mają na nie wpływ. Wysłuchanie wiersza Małgorzaty Strzałkowskiej „Paliwo”, – codzienna gimnastyka jako ważny element zapobiegania chorobom – przygotowanie zestawów ćwiczeń gimnastycznych, – Wiem co zdrowe! Omówienie zasad zdrowego odżywiania. Przygotowanie zdrowych kanapek – piknik na trawie. <p>6) Promowanie komunikacji publicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjazd do TZR na przedstawienie „Co w trawie piszczy”. <p>7) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) zasady ruchu drogowego na podstawie opowiadania Zofii Staneckiej i fragmentu wiersza Małgorzaty Strzałkowskiej „Na ulicy” oraz doświadczeń uczniów, b) rozróżnianie podstawowych znaków drogowych. Stosowanie przepisów bezpieczeństwa ruchu drogowego, c) zasady bezpiecznego zachowania w czasie marszu z klasą – zasady
--	---

	<p>poruszania się po chodniku. Zabawa ruchowa „Droga do szkoły”. Zabawa orientacyjno – porządkowa „Sygnalizator”. Ćwiczenia w grupowym i indywidualnym przechodzeniu przez jezdnię,</p> <p>d) stosowanie do zasad bezpieczeństwa w szkole poza nią, odnajdowanie drogi ewakuacyjnej, rozpoznawanie znaków i symboli. Spotkanie z policjantem: pelekacja na temat zasad bezpieczeństwa,</p> <p>e) udział w biegu sztafetowym z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości,</p> <p>f) spacer po okolicy – zimowe zabawy na śniegu. Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas wyjścia oraz zgodnej zabawy i współpracy z rówieśnikami,</p> <p>g) spacer do Domu Kultury „Harcówka”,</p> <p>h) pogadanka na temat bezpiecznych zabaw na śniegu podczas ferii zimowych,</p> <p>i) spotkanie z policjantem „Bezpieczeństwo w czasie ferii zimowych”,</p> <p>j) wyjście do lasu w poszukiwaniu zwiastunów wiosny. Zmiany zachodzące w przyrodzie wczesną wiosną. Ubieranie się stosownie do pogody. Zasady bezpieczeństwa podczas wycieczki, poruszane się w kolumnie pieszych,</p> <p>k) udział uczniów klasy I b w akcji „Rowerowy maj”,</p> <p>l) Wycieczka klasowa do Parku Linowego „Leśna Przygoda”. Leśne podchody, warsztaty detektywistyczne, pokonywanie przeszkód, wspólna zabawa,</p> <p>m) poszanowanie przyrody, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa,</p> <p>n) pogadanka na temat bezpiecznych wakacji, spotkanie z policjantem.</p> <p>o) rozmowa na temat stosowania zasad ruchu drogowego i miejscach publicznych na podstawie opowiadania Zofii Staneckiej i fragmentu wiersza Małgorzaty Strzałkowskiej „Na ulicy” oraz doświadczeń uczniów,</p> <p>p) stosowanie przepisów bezpieczeństwa w ruchu drogowym – wyjście na skrzyżowanie, praktyczne stosowanie znaków,</p> <p>r) nuka na pamięć fragmentu wiersza Małgorzaty Strzałkowskiej „Na ulicy”. Omówienie zasad bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię i uzupełnienie obrazków zgodnie z poznawanymi zasadami. Rozróżnianie podstawowych znaków drogowych. Stosowanie przepisów bezpieczeństwa w ruchu drogowym,</p> <p>s) pogadanka o zachowaniu szczególnej ostrożności w drodze do i ze szkoły w związku ze zmianą organizacji ruchu ze względu na większą liczbę samochodów przejeżdżających ulicą Karola Miarki,</p> <p>t) rozmowa na temat dbałości o własne zdrowie i czynników, które mają na nie wpływ. Wysłuchanie czytanego przez nauczyciela gwizdkiem.</p> <p>u) przygotowanie do codziennego, wakacyjnego biegania – bieg na wyznaczonej odległość na przemian z chodem.</p> <p>8) Kreowanie postaw ekologicznych:</p> <p>a) wyjaśnianie, co to jest recykling, segregowanie odpadów i stosowanie opakowań ekologicznych,</p> <p>b) „Smog na powszedni” – co to jest smog, skąd się bierze, jak żyć ze smogiem – pogadanka, prezentacje interaktywne ww.smog.edu.pl,</p> <p>c) obserwowanie i podawanie nazw zjawisk astronomicznych. Praca astronauty. Śmieci w kosmosie. Zagrożenia wynikające z zaśmiecania kosmosu,</p> <p>d) wskazywanie na ilustracjach zachowań przedstawiających oszczędne używanie wody. Świadome oszczędzanie wody,</p> <p>e) rozmowa na temat segregowania odpadów na podstawie wysłuchanego tekstu i własnych doświadczeń. Tropiciele wiedzy. Poszerzenie słownictwa o nazwy: recykling, surowce wtórne,</p> <p>f) segregowanie odpadów – łączenie zdjęć odpadów z pojemnikiem w odpowiednim kolorze,</p> <p>g) wysłuchanie wiersza Tadeusza Śliwiaka „Zielone światło”. Zagrożenia dla środowiska przyrodniczego w wielkim mieście ze strony człowieka (zatrucie powietrza).</p>
--	---

<p>Szkoła Podstawowa z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego nr 9 im. Adama Mickiewicza w Rybniku, ul. Cmentarna 1, 44-200 Rybnik</p>	<p>Działania edukacyjne dot. Programu obejmowały:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Przekazanie podstawowych informacji na temat hałasu środowiskowego, metodach redukcji i jego wpływu na organizm człowieka; 2) Rozpowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska i działaniach mających na celu doprowadzenie do dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, kreowanie postaw ekologicznych wśród młodzieży i dorosłych: <ul style="list-style-type: none"> – udział w konkursie plastyczno-technicznym EKO-miś, – coroczna organizacja międzyszkolnego konkursu EKO-Rybnik dla uczniów klas gimnazjalnych, – współudział w akcji z okazji Dnia Ziemi - zbieranie zużytych telefonów komórkowych, – organizacja szkolnych rozgrywek ekologicznych, – udział w akcji „Sprzątanie rzeki Rudy”, – udział w akcji „Sprzątanie ziemi”, – zbieranie surowców wtórnych, – realizacja wykładu w ramach szkolnego projektu Akademia Uczniowska temat (Nie)zwykła woda. 3) Promowanie komunikacji publicznej, 4) Promowanie ruchu pieszo i rowerowego: <ul style="list-style-type: none"> – udział w akcji „rowerowy maj”, – udział w rajdzie górskim, – udział w marszach na orientację.
<p>Szkoła Podstawowa nr 13 im. Bohaterskich Harcerzy Rybnika -Chwałowic, ul. 1 Maja 51, 44-206 Rybnik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Współorganizacja i udział uczniów w happeningach ekologicznych w Dzielnicy, 2) Organizacja i udział w akcjach zbiórki surowców wtórnych i baterii, 3) Udział uczniów w akcjach związanych ze sprzątaniem świata, 4) Organizowanie apeli i konkursów szkolnych o tematyce ekologicznej, 5) Segregowanie odpadów, 6) Organizacja wycieczek tematycznych, 7) Korzystanie z komunikacji miejskiej – dojazdy do teatru, na zawody, konkursy itp., 8) Przeprowadzanie egzaminów na kartę rowerową, 9) Prowadzenie zajęć edukacyjnych o tematyce proekologicznej, 10) Prowadzenie działań wychowawczych uczących oszczędzania prądu, wody.
<p>Szkoła Podstawowa nr 15 im. Księdza Prałata Konrada Szwey w Rybniku, ul. Rybacka 55, 44-207 Rybnik</p>	<p>Na terenie Placówki prowadzone były następujące działania edukacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Udział w Programie Szkoła Promująca Zdrowie, Trzymaj formę, Bieg po zdrowie a od bieżącego roku – Na sportowo jest zdrowa, 2) Ciche spędzanie wolnego czasu (spokojny wypoczynek, wdrażanie do organizowania sobie wypoczynku bez hałasu, 3) Organizowanie zajęć ruchowych podczas przerw w celu rozładowania energii uczniów, 4) Zwiększanie świadomości społeczności szkolnej na temat szkodliwego wpływu hałasu na zdrowie człowieka, 5) Stworzenie kąca ciszy w bibliotece szkolnej i świetlicy szkolnej, 6) Planowanie wszechstronnej edukacji prozdrowotnej z zastosowaniem metod aktywizujących uczniów, 7) Zmierzenie poziomu hałasu na początku roku szkolnego i na końcu (po wdrożeniu działań poziom hałasu się zmniejszył), 8) Zorganizowane gry planszowe na długich przerwach w Sali gimnastycznej, 9) Taniec belgijka na korytarzach. <p>Dodatkowo, w związku z działaniami promującymi zdrowy styl życia na lekcjach wychowawczych poruszane są tematy związane z zanieczyszczeniem powietrza, a co za tym idzie o ograniczaniu poruszania się samochodami osobowymi. W latach 2016/2017 oraz 2017/2018 szkoła brała udział w kampanii „Rowerowy maj” promującej zdrowy tryb życia i zrównoważoną mobilność wśród dzieci.</p>

<p>Szkoła Podstawowa nr 19 w Rybniku, ul. Włociańska 39e, 44-251 Rybnik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Przekazywanie podstawowych informacji na temat hałasu środowiskowego, metod redukcji i jego wpływu na organizm człowieka na lekcjach przyrody, geografii, biologii, fizyki czy lekcjach wychowawczych, zgodnie z wymogami podstawy programowej. Informacje przekazywane są w związku z wymaganiem dostrzegania zależności między składnikami środowiska a działalnością człowieka, świadomego działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i ochrony przyrody, w tym wpływu hałasu przy tematach dotyczących przemysłu, transportu, krajobrazu wielkomiejskiego, turystyki, form ochrony przyrody, układu nerwowego i narządu zmysłów, higieny ucha, ruchu drgającego i fali (natężenie dźwięku, szkodliwość hałasu, zapobieganie nadmiernemu hałasowi, zwłaszcza w szkole i najbliższym otoczeniu), 2) Przed każdą wycieczką, wyjazdem w teren (np. do lasu, parku, itp.) wyjazdem, nauczyciele prowadzą pogadanki na temat odpowiedniego zachowania w różnych miejscach, w tym odpowiedniego zachowania pod względem dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku w miejscach publicznych, 3) Organizacja wyjazdów i wycieczek do Rybnika – Śródmieścia, promujących komunikację publiczną, 4) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego m.in. poprzez udział w akcji „Rowerowy maj” (zarówno uczniów, jak i nauczycieli). Uczniowie i nauczyciele, jak i pracownicy AiO, w zależności do warunków atmosferycznych, w ciągu roku poruszając się do szkoły na rowerach.
<p>Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 20, im. Harcerzy Buchalików, ul. Ziołowa 3, 44-251 Rybnik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Promowanie komunikacji publicznej: przejazdy uczniów do kina, na zawody sportowe, konkursy itp., 2) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego” udział placówki w kampanii „Rowerowy Maj”, 3) Kreowanie postaw proekologicznych: pogadanki na lekcjach wychowawczych i przyrody.
<p>Szkoła Podstawowa nr 21 im. Karola Miarki w Rybniku, ul. Niedobczycka 21, 44-270 Rybnik</p>	<p>Na terenie Placówki prowadzone były następujące działania edukacyjne w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) W ramach przeciwdziałania hałasowi środowiskowemu: <ul style="list-style-type: none"> - na lekcjach wychowawczych przeprowadzono pogadanki na temat wpływu hałasu na narząd słuchu. Poruszono temat wpływu słuchania głośnej muzyki przez słuchawki douszne. W szkole istnieje zakaz używania telefonów komórkowych na przerwach. - na lekcjach biologii przekazuje się informacje na temat wpływu hałasu na narząd słuchu, - informowanie na temat higieny narządu słuchu przez higienistkę szkolną w czasie badania słuchu, - na terenie szkoły przy ogrodzeniu nasadzono rośliny tłumiące hałas, działające antysmogowo, - na parapetach korytarzy szkolnych ustawiono doniczki z roślinami pochłaniającymi pyły, działającymi wyciszająco. 2) Promowanie komunikacji publicznej: <ul style="list-style-type: none"> - wszelkie wyjazdy na zawody i wycieczki w ramach naszego miasta odbywają się komunikacją miejską z wykorzystaniem Miejskiej Karty Elektronicznej. 3) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego: <ul style="list-style-type: none"> - na zajęciach prowadzone są pogadanki na temat bezpieczeństwa w trakcie poruszania się na rowerach, - prowadzone są pogadanki na temat bezpieczeństwa w trakcie poruszania się na rowerze i hulajnodze, - szkoła posiada wiatę rowerową oraz Stojki na hulajnogi.
<p>Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi nr 22, ul. Im. Juliusza Słowackiego, ul. Boczna 17, 44-270 Rybnik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pogadanki na lekcjach wychowawczych na temat wpływu hałasu na narząd słuchu emitowanego przez urządzenia elektroniczne (zwłaszcza słuchanie za pomocą dousznych słuchawek), kategoryczny zakaz używania na przerwach telefonów komórkowych (ustalony w porozumieniu z RR i SU), 2) Informacje o higienie narządu słuchu i wpływu na organizm na lekcjach biologii, 3) Stworzenie zielonych stref w szkole z roślin pochłaniających pyły, wpływających antysmogowo i wyciszająco, 4) Stworzenie na każdym piętrze strefy relaksacyjnej /chillout/ mającej na celu wyciszenie uczniów, relaks, a tym samym redukcję hałasu, 5) Na terenie szkoły nasadzone są drzewa tłumiące hałas (przy ogrodzeniu), 6) Muzyka relaksacyjna na długiej przerwie ze szkolnego radiowęzła (dla wyciszenia złych emocji i wypoczynku szarych komórek, 7) Promowanie komunikacji publicznej. Wszystkie wycieczki i wyjazdy za zawody w ramach granic naszego miasta odbywają się z wykorzystaniem Miejskiej Karty Elektronicznej – komunikacją miejską – zgłaszane są odpowiednio wcześniej

	<p>w ZTZ Rybnik</p> <p>8) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego:</p> <p>c) Społeczność szkolna bierze udział w akcji promocji poruszania się na rowerach i hulajnogach „Rowerowy maj”,</p> <p>d) Zwracanie uwagi uczniów na bezpieczeństwo w trakcie poruszania się na rowerze (w ramach zajęć z wychowawcą),</p> <p>e) na terenie naszej szkoły znajduje się jedyne miasteczko ruchu drogowego w Rybniku (na bieżąco wykorzystywane w ramach lekcji techniki przy kursie na kartę rowerową),</p> <p>f) obszar miasteczka służy naszym uczniom i mieszkańcom osiedla jako miejsce aktywnej rekreacji rowerowej (można skorzystać, ucząc dziecko zachowań na jezdni),</p> <p>g) dodatkowo od trzech lat szkoła organizuje stopień rejonowy Konkursu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (we współpracy z Delegaturą KO Rybnik oraz Komendą Miejską Policji w Rybniku).</p>
<p>Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi nr 23 im. Górniczego Stanu w Rybniku, ul. Sportowa 52, 44-273 Rybnik</p>	<p>1) Rozmowy na lekcjach wychowawczych na temat szkodliwości hałasu na zdrowie człowieka, zbieranie kontraktów klasowych dotyczących między innymi wprowadzania zasad cichego mówienia,</p> <p>2) Korzystanie z komunikacji miejskiej podczas bliskich wyjazdów np. zawody, konkursy,</p> <p>3) Korzystanie z komunikacji PKP podczas wyjazdów na wycieczki,</p> <p>4) Promowanie zdrowego stylu życia poprzez wychodzenie z uczniami na spacer, a także zachęcania do jazdy na rowerze, czy też przychodzenia piechotą do szkoły,</p> <p>5) Częste akcje dotyczące zachowań proekologicznych: sprzątanie świata, pogadanki dotyczące segregacji śmieci, źródeł odnawialnych, szacunku do wody, uwrażliwienie uczniów na problem smogu.</p>
<p>Szkoła Podstawowa nr 28 im. Alojzego Szewczyka w Rybniku, ul. A. Szewczyka 6, 44-213 Rybnik</p>	<p>1) Przekazanie podstawowych informacji na temat hałasu środowiskowego, metodach redukcji i jego wpływu na organizm człowieka:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówienie szkodliwości hałasu na lekcjach fizyki w klasach ósmych z wykorzystaniem aplikacji Sound Meter pokazującej jak głośno jest w czasie lekcji i przerw, – przeprowadzenie podczas lekcji muzyki, biologii i godzin wychowawczych pogadanki informacyjnej na temat negatywnego wpływu hałasu oraz głośnego słuchania muzyki, zwłaszcza przez słuchawki douszne, na słuch i samopoczucie człowieka, – prowadzenie w klasach młodszych lekcji o słuchu i szkodliwym wpływie hałasu na zdrowie człowieka (Dział: W świecie dźwięków), w czasie których omówiono zasady dbania o słuch, unikania miejsc hałaśliwych, w tym okolic ruchliwych ulic, bo bardzo głośne dźwięki mogą uszkodzić słuch; używania słuchawek chroniących uszy podczas pracy z głośnymi maszynami, poznanie zasad postępowania chroniącego uszy przed zbyt dużym hałasem, słuchanie dźwięków o różnym natężeniu: od najcichszych do najgłośniejszych i umiejscowienie wśród nich hałasu samochodowego. <p>2) Rozpowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska i działaniach mających na celu doprowadzenie do dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, kreowanie postaw ekologicznych wśród młodzieży i dorosłych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podkreślanie w różnych sytuacjach życia szkolnego zasad współżycia społecznego, ograniczającego emisję hałasu, – zorganizowanie konkursów plastycznych o tematyce ekologicznej związanej z przeciwdziałaniem smogowi, segregacja odpadów, w wyniku którego uczennice szkoły zdobyły II miejsce w miejskim konkursie „Smog – badamy ochoczo”, – udział uczniów klas młodszych w musicalu „Nie dla smogu”, <p>3) Promowanie komunikacji publicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – korzystanie z komunikacji miejskiej podczas wyjazdów do kina, muzeum, na zawody sportowe z odległej dzielnicy jaką jest Kamień do centrum i innych dzielnic Rybnika, – zorganizowanie wycieczki do Raciborza z wykorzystaniem komunikacji kolejowej oraz dojście pieszo na stację kolejową w Leszczynach. <p>4) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w ramach zajęć z wychowania fizycznego w klasach młodszych spacer po najbliższej okolicy, – udział w akcji Ploggingowej czyli biegania, maszerowania połączonego ze zbieraniem śmieci przeprowadzona przez nauczyciela wychowania fizycznego,

	<ul style="list-style-type: none"> – przeprowadzenie dla nauczycieli wychowania fizycznego kursów instruktora rowerowego w celu organizowania wycieczek szkolnych po najbliższej okolicy, – udział w akcji Rowerowy Maj czyli największej w Polsce kampanii promującej zdrowy tryb życia i zrównoważoną mobilność wśród dzieci, poprzez zabawę połączoną z elementami rywalizacji, popularyzowania roweru jako środka transportu do szkoły, uczącej dobrych i zdrowych nawyków, które utrzymują się również po zakończeniu kampanii, skutecznie zmieniającej okolice szkół na bardziej bezpieczne i przyjazne rowerzystom zmniejszając liczbę samochodów dowożących dzieci.
Szkoła Podstawowa nr 35 im. Ks. Franciszka Blachnickiego w Rybniku, ul. Śląska 14, 44-206 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 5) Udział w dwóch edycjach „Rowerowego maja”, który promuje ruch rowerowy, 6) Badanie przy pomocy miernika poziomu hałasu i pod kierownictwem nauczyciela natężenia hałasu na szkolnych korytarzach oraz analiza uzyskanych wyników, 7) Omówienie na lekcjach biologii wpływu hałasu na nasze zdrowie wraz z określeniem poziomu hałasu w otoczeniu oraz warunków w jakich uczniowie przebywają. Przykłady ograniczania hałasu. Stosowanie ćwiczeń wyciszających. 8) Zapoznanie na lekcji fizyki w gimnazjum i kl. VIII z wiadomościami o falach dźwiękowych oraz szkodliwości hałasu oraz sposobu jego zmniejszenia. Ponowny pomiar natężenia dźwięku w salach lekcyjnych i na przerwie, 9) Udział uczniów klas I-III w licznych konkursach ekologicznych.
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 36 w Rybniku im. Czesława Miłosza, ul. Sztolniowa 29b, 44-251 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Lekcje wychowawcze w klasach II i III Gimnazjum „Czynniki wpływające na zdrowie człowieka np. hałas, używki, alkohol i smog, 2) Lekcje biologii w klasach II gimnazjum i VII SP – „Higiena oka i ucha” (m.in. co może uszkodzić słuch), 3) Poznawanie zasad ruchu drogowego na lekcjach techniki w klasach IV, 4) Ćwiczenie w okresie wiosennym umiejętności praktycznych jazdy na rowerze i zdawanie na kartę rowerową, 5) Edukacyjna Sieć Antysmogowa – uczniowie i mieszkańcy – udział w spotkaniu dotyczącym problematyki smogu – promowanie komunikacji publicznej, ruchu pieszego, rowerowego. Udział uczniów w konkursach plastycznych, audycja w szkolnym radiowęźle o smogu, 6) Poznawania zasad ruchu drogowego na lekcjach techniki w klasach IV, 7) Ćwiczenie w okresie wiosennym umiejętności praktycznych jazdy na rowerze i zdawanie na kartę rowerową.
Zespół Szkół nr 3 w Rybniku, ul. Orzepowicka 15a, 44-217 Rybnik (Szkoła Podstawowa nr 31, Liceum Ogólnokształcące)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wpływ hałasu na zdrowie ze szczególnym uwzględnieniem uszkodzenia narządu słuchu, 2) Ekologia szeroko pojęta z uwzględnieniem postaw ekologicznych, 3) Zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby, sposoby ich zapobiegania z uwzględnieniem promowania komunikacji publicznej, ruchu pieszego, spacerów, korzystania z rowerów na rozbudowanych ścieżkach rowerowych, 4) Hałas jako zanieczyszczenia środowiska, 5) Rodzaje hałasu. Co to są ultradźwięki i infradźwięki, 6) Wartości hałasu z różnych źródeł, 7) Skutki hałasu i w jaki sposób chronić się przed hałasem.
Zespół Szkół Budowlanych, ul. Świerkłańska 42, 44-200 Rybnik	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pozyskiwanie wiedzy na temat metod redukcji hałasu oraz jego wpływu na zdrowie i środowisko podczas lekcji z przedmiotów zawodowych, ochrony budynków przed nadmiernym hałasem, który może być szkodliwy dla zdrowia i uciążliwy w życiu codziennym, 2) Realizacja na lekcjach wychowawczych programu wychowawczo-profilaktycznego, w którym są zawarte treści mówiące o tym jak dbać o środowisko, 3) Zachęcanie młodzieży do korzystania z komunikacji publicznej lub przychodzenia do szkoły pieszo, 4) Rozmowy na temat korzyści dla środowiska wynikających z korzystania z komunikacji rowerowej.

<p>Zespół Szkół Technicznych w Rybniku, ul. Tadeusza Kościuszki 5, 44-200 Rybnik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Realizacja w klasach III, na lekcjach fizyki tematu dotyczącego cech fizycznych dźwięków. Wyjaśniono pojęcia natężenia dźwięku, poziomu natężenia dźwięku oraz jednostki głośności – decybel, 2) Omówienie niebezpiecznych poziomów natężenia dźwięku grożących uszkodzeniem słuchu, 3) Podejmowanie dyskusji na temat miejsc gdzie można się spotkać z nadmiernym hałasem – narażenie na hałas w miejscu pracy, głośne słuchanie muzyki, 4) Sposoby redukcji hałasu – praca w słuchawkach, stosowanie odtwarzaczy dźwięku ze słuchawkami nauszными, a nie dokanałowymi, 5) Omówienie wad słuchu i przyczyn ich występowania, 6) Sprawdzanie swojego słuchu przy pomocy odpowiedniej strony internetowej – test częstotliwości słyszalnych przez człowieka, 7) Sprawdzanie poziomu głośności w klasie za pomocą aplikacji w smartfonie, 8) Przeprowadzenie pogadanki na temat hałas środowiskowy, metody redukcji i jego wpływ na organizm, 9) Organizacja wycieczek rowerowych.
<p>Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy, ul. Piasta 35 44-200 Rybnik (Szkola Podstawowa Specjalna Nr 7, Przedszkole nr 49)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Apele ekologiczne mające na celu zapoznanie uczniów z problematyką związaną z zanieczyszczeniem powietrza, 2) Wycieczki i wycieczki ekologiczne, 3) Akcja „Sprzątanie świata” i akcja „Święto ziemi”, 4) Ekologiczny konkurs talentów, 5) Zbieranie makulatury i nakrętek, 6) Spotkanie z pracownikiem z Nadleśnictwa Rybnik, 7) Smogowo-pogodowo, odczytywanie informacji z aplikacji, 8) Udział w przedstawieniach teatralnych o tematyce ekologicznej, 9) Realizacja lekcji wychowawczych o tematyce ekologicznej, 10) Dostosowanie wyjść, spacerów do stopnia alertu smogowego, 11) Pogadanki o tematyce ekologicznej i warsztaty ekologiczne z rodzicami, 12) Zajęcia w terenie: korzystanie z komunikacji miejskiej, prawidłowe poruszanie się po drodze, itp., 13) Spotkania z Policją i Strażą Miejską i pogadanki z pedagogiem szkolnym na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym i rowerowym, 14) Działania o tematyce ekologicznej w ramach projektu pt. „Przyszłość dla planety – przyszłość dla nas” realizowanego w ramach projektu Erasmus +.
<p>I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Powstańców Śląskich, ul. Tadeusza Kościuszki 41, 44-200 Rybnik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Na lekcjach wychowania fizycznego i zajęciach z wychowawcami realizowane są zagadnienia związane ze szkodliwością hałasu środowiskowego oraz potrzebą jego redukcji w celu ochrony zdrowia, 2) W ramach promocji ruchu pieszego i rowerowego organizowane są wycieczki rowerowe (Stodoły, Elektrownia Rybnik), korzystanie z infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (siłownia pod chmurką, kąpielisko Ruda), podczas lekcji w-f wyjścia na stadion w Rybniku, 3) Promocja komunikacji miejskiej poprzez wyjazdy z uczniami na lodowisko – Pszów, MDK Boguszowie – spektakle teatralne, 4) Kreowanie postaw proekologicznych poprzez udział w akcji budowania tratw z butelek z Pet –recykling, akcje sprzątania rzeki Rudy, promowanie segregacji śmieci, akcje zbiórki makulatury oraz baterii, zakrętek, recykling tonerów z drukarek i kserokopiarek).

<p>Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Rybniku ul. Świętego Józefa 30, 44-217 Rybnik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Przekazywania podstawowych informacji na temat hałasu środowiskowego, metodach redukcji i jego wpływu na organizm człowieka; 2) Upowszechniania informacji o stanie akustycznym środowiska i działaniach mających na celu doprowadzenie do dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, kreowanie postaw proekologicznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych; 3) Lekcje geografii w zakresie tematów: <ul style="list-style-type: none"> – klasy 1: <i>Lasy i gospodarka leśna</i> (terapeutyczna rola środowiska naturalnego, pochłaniania hałasu przez zalesienie terenów wokół aglomeracji miejskich), – klasy 3: <i>Urbanizacja na świecie</i> (podniesienie poziomu hałasu jako negatywny skutek powstawania miejskich aglomeracji i czynnik destruktywnie oddziałujący na zdrowie człowieka – oddziaływanie na sferę emocji człowieka i percepcję słuchową: napięcie nerwowe, dekoncentracja, stres, niedosłuch), – klasy 4: <i>Typy elektrowni</i> (omówienie wymogów dotyczących dopuszczalnych poziomów hałasu obowiązujących elektrownie wiatrowe); <i>Stan zdrowia ludności Polski</i> (wskazanie hałasu jako źródła chorób typu: niedosłuch, głuchota, zaburzenia snu, choroby układu nerwowego, zaburzenia metabolizmu), – przedmioty zawodowe: redukowanie hałasu i zapobieganie mu jako element BHP, dopuszczalne progi hałasu w środowisku pracy, hałas emitowany przez środki transportu w różnych gałęziach transportu. 4) Promowania komunikacji publicznej: <ul style="list-style-type: none"> – 17.09.2018 – wizyta młodzieży w ZTZ Rybnik w ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu (lekcja prowadzona przez Stanisława Wengierskiego na temat ekologii w transporcie zbiorowym z wykorzystaniem autobusu niskoemisyjnego), promowanie hasła <i>Multimodalność – przesiadaj się i jedź</i>, – 16-22.09.2017 - w ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu zorganizowanie wystawy poświęconej zagadnieniom multimedialnej podróży miejskiej, promowanie hasła <i>Mobilność czysta, współdzielona i inteligentna</i>, – w ramach przedmiotów zawodowych w zawodzie technik logistyki podejmowanie problemów: zatłoczenia dróg miejskich w obszarach zurbanizowanych; przyczyny skutki i metody ograniczenia kongestii w transporcie, – wyjazdy i wycieczki szkolne w ramach edukacji regionalnej, patriotycznej i historycznej z wykorzystaniem komunikacji publicznej (Muzeum Śląskie w Katowicach, osiedle Nikiszowiec, katowicka strefa kultury – przejazd PKP); piesze wycieczki przedmiotowe po miejscach historycznych Rybnika w ramach lekcji historii. 5) Promowanie ruchu pieszego i rowerowego: <ul style="list-style-type: none"> – ramach lekcji wychowawczych i wychowania fizycznego promowanie zdrowego trybu życia: turystyki pieszej, rekreacji rowerowej, – przedstawienie miejskiej komunikacji rowerowej jako sposobu poruszania się po mieście (informacja o mapie ścieżek rowerowych Rybnika, zasady wypożyczania rowerów miejskich), – uprawianie dyscypliny nordic walking i marszobiegi w terenie w ramach lekcji wychowania fizycznego. 6) Promowanie dyscypliny nordic walking na kąpielisku „Ruda” w Rybniku przez nauczycieli wychowania fizycznego i młodzież szkoły – lipiec 2017 r.
--	--

<p>IV Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Rybniku, ul. 1 Maja 91 A, 44-206 Rybnik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Edukacja na temat wpływu hałasu na zdrowie człowieka na lekcjach biologii w zakresie rozszerzonym, fizyce w zakresie rozszerzonym oraz przedmiocie dodatkowym fizyka w medycynie, 2) Metody radzenia sobie z hałasem i ograniczaniem go w codziennym życiu, 3) Projekty edukacyjne polegające na mierzeniu poziomu hałasu w naszym otoczeniu (szkoła, dom ulica, centrum miast itd.) i jego skutkach zdrowotnych, 4) Od wielu lat w sposób ciągły i systematyczny promowaniu jest ruch pieszzy oraz rowerowy wśród młodzieży, 5) Organizowanie co roku w marcu od 5 lat „Biegu Kopernika”, w którym bierze udział około 300 uczestników, którzy rywalizują na dystansie 5 km i 10 km. W organizację biegu zaangażowani są wszyscy nauczyciele o uczniowie „Kopernika”. 6) Wolontariat uczniów podczas „Rybnickiego Półmaratonu Księżycowego” oraz startowanie uczniów jako zawodników razem z nauczycielami tworząc „Drużynę Kopernika”. Drużyna Kopernika została powołana do życia jako szkolna grupa zrzeszająca biegających lub jeżdżących na rowerach uczniów i nauczycieli, której członkowie spotykają się na wspólnych treningach, a w czerwcu organizują „Rajd Rowerowy” po Rybniku i okolicy, który promuje zarówno walory ruchu rowerowego, jak również kulturę i tradycje naszego miasta. 7) Promowanie ruchu rowerowego. Szkoła posiadają wiatę rowerową, z której uczniowie korzystają dojeżdżając rowerami do szkoły.
<p>Zespół Szkół nr 6 w Rybniku, ul. Małachowskiego 145, 44-251 Rybnik (Liceum Ogólnokształcące nr 9, Szkoła Branżowa I Stopnia, Branżowa Szkoła II stopnia, Szkoła Przysposabiająca do Życia)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pogadanki i warsztaty na lekcjach wychowania na temat szkodliwego wpływu na zdrowie człowieka: używek, hałasu i smogu, 2) Na lekcjach biologii o odpowiedniej higienie oka i ucha, 3) W czerwcu tydzień ekologiczny – promocja postaw proekologicznych, 4) We wrześniu konkurs „Bezpieczna droga” – przypomnienie zasad ruchu drogowego i promowanie ruchu pieszego i rowerowego.

10. STAN REALIZACJI PLANÓW INWESTYCYJNYCH ZARZĄDCÓW HAŁASU.

W ramach działań programowych wyszczególniono również plany inwestycyjne poszczególnych zarządców hałasu, których realizacja powinna doprowadzić do poprawy stanu akustycznego, przede wszystkim w otoczeniu tych odcinków dróg i linii kolejowych, w sąsiedztwie których oddziaływanie hałasu o najwyższym poziomie obejmuje największą liczbę mieszkańców.

Realizacja wszystkich elementów *Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Rybnika (POSPH)* możliwa jest wyłącznie przy współpracy różnych organów. Jej finansowanie spoczywa przede wszystkim na zarządcach dróg i linii kolejowych.

W tabelach nr 28 i 29 przedstawiono stan realizacji planów inwestycyjnych zarządców hałasu w sieć drogową i kolejową w okresie sprawozdawczym 2017 - 2019 wraz z zestawieniem kosztów działań mających na celu poprawę klimatu akustycznego.

Tabela nr 28. Stan realizacji zadań inwestycyjnych w sieć drogową

Lp.	Nazwa działania	Opis działań	Jednostka wdrażająca	Stan realizacji	Koszt [tys. PLN]	Sposób finansowania
1.	Budowa Regionalnej Drogi Racibórz - Pszczyna	Roboty budowlane	Wydział Dróg	Zaawansowanie robót 65,67 %	243.652 tys zł	b. miasta – 83.743 tys zł EFRR - 159.909 tys zł
2.	Przebudowa ul. Mikołowskiej wraz ze skrzyżowaniem z ul. Robotniczą	Przygotowano dokumentację projektową przebudowy ulicy Mikołowskiej na odcinku od mostu na rzece Ruda do granicy Miasta Rybnika wraz z uzyskaniem decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.	Wydział Dróg	W planach (rozpoczęcie realizacji zadania uwarunkowane jest uzyskaniem dofinansowania ze środków zewnętrznych)	-	-
3.	Przebudowa ul. Kotucza (odcinek od ronda Wileńskiego do ronda Gliwickiego)	Roboty polegały m.in. na przebudowie konstrukcji drogi, budowie chodników i ścieżki rowerowej, budowie zatok autobusowych, postawieniu nowego oświetlenia czy budowie kanalizacji deszczowej. W ramach przebudowy wykonano m.in. nawierzchnię ścieralną typu SMA 8	Wydział Dróg	Zadanie zrealizowane	8.963 tys zł	b.miasta – 8.963 tys. zł
4.	Przebudowa ul. Rudzkiej (odcinek od budynku nr 224 do budynku nr 251)	Roboty polegały m.in. na przebudowie konstrukcji drogi i zjazdów chodników, montażu opraw i słupów oświetlenia ulicznego, montażu szaf oświetleniowych, zabudowie urządzeń bezpieczeństwa ruchu i oznakowania pionowego, wybudowaniu ścieżki rowerowej z masy mineralno-bitumicznej, przebudowie sieci teletechnicznej i szerokopasmowej. W ramach przebudowy wykonano m.in. nawierzchnię ścieralną typu SMA 8 z dodatkiem gumy o obniżonej hałaśliwości.	Wydział Dróg	Zadanie zrealizowane	7.246 tys zł	b.miasta – 7.246 tys. zł
5.	Budowa łącznika ulic Poczтова-Hallera w Rybniku	W ramach budowy wykonano m.in. nawierzchnię z mieszanek mineralno-bitumicznych SMA, kanalizację deszczową, oświetlenie uliczne, sygnalizację świetlną oraz dokonano przebudowy sieci teletechnicznej.	Wydział Dróg	Zadanie zrealizowane	3.178 tys zł	b.miasta – 3.178 tys zł

Tabela nr 29. Stan realizacji zadań inwestycyjnych w sieć kolejową

Lp.	Nazwa działania	Opis działań	Jednostka wdrażająca	Termin realizacji	Łączny koszt inwestycji [tys. PLN]	Uwagi
2.	Rewitalizacja linii kolejowych nr 140, 148, 157, 173, 689, 691 na odcinku Chybie - Żory – Rybnik – Chałupki	W ramach inwestycji nastąpiła budowa i przebudowa następujących elementów infrastruktury kolejowej: kompleksowa wymiana nawierzchni wraz z naprawą podtorza, naprawa i udrożnienie systemu odwodnienia linii kolejowej, kompleksowa wymiana rozjazdów, kompleksowa wymiana urządzeń elektrycznego ogrzewania rozjazdów, kompleksowa wymiana urządzeń oświetlenia zewnętrznego, kompleksowa wymiana urządzeń trakcyjnych i sieci trakcyjnej, przystosowanie peronów do wymaganych standardów, przebudowa przejazdów kolejowych i przystosowanie ich do wymaganych standardów, naprawa lub przebudowa obiektów inżynierskich – mostów, wiaduktów, przepustów, kompleksowa wymiana zewnętrznych urządzeń sterowania ruchem kolejowym SRK wraz z elektryczną centralizacją rozjazdów w nastawnicach mechanicznych, z wymianą sieci kablowej, remont urządzeń łączności przewodowej i transmisji danych, systemu radiolączności oraz systemu TVu, remonty wybranych i likwidacje zbędnych obiektów kubaturowych, prace związane z ochroną środowiska, w tym budowa ekranów akustycznych, zmiany kategorii przejazdów kolejowych, zmiany sposobu użytkowania obiektów kubaturowych, przebudowa sieci trakcyjnej i przebudowa oświetlenia.	PKP Polskie Linie Kolejowe	Zadanie zrealizowane	375 650 tys zł	Zadanie współfinansowane ze środków POIiŚ 5.2-5
1.	Polepszenie jakości usług przewozowych poprzez poprawę stanu technicznego linii kolejowych nr 140 i 158 na odcinku Rybnik - Chałupki	Realizacja robót obejmowała m.in.: wymianę nawierzchni kolejowej, wymianę rozjazdów, naprawę nawierzchni drogowej na przejazdach kolejowych, odbudowę odwodnienia powierzchniowego wraz z robotami towarzyszącymi branży automatyki i energetyki oraz wykonanie dokumentacji wykonawczej i powykonawczej.	PKP Polskie Linie Kolejowe	Zadanie zrealizowane	149 339 tys zł	Zadanie współfinansowane ze środków POIiŚ 7.1-78

10.1. Budowa ekranów akustycznych

W ramach przebudowy ul. Kotucza w Rybniku zarządca dróg wykonał ekran akustyczny na odcinku od ronda Wileńskiego do ronda Gliwickiego o długości 35 m. Koszt ekranu został uwzględniony w łącznym koszcie wykonania całości zadania, zgodnie z tabelą nr 30.

Tabela nr 30. Budowa ekranów akustycznych

Lp.	Nazwa działania	Jednostka wdrażająca	Stan realizacji	Koszt [tys. PLN]
1.	Budowa ekranu akustycznego	Wydział Dróg	Zadanie zrealizowane	b.miasta – 8.962 tys zł *

* łączny koszt zadania Przebudowa ul. Kotucza w Rybniku

10.2. Budowa wielopoziomowego parkingu przy ul. gen. Hallera w Rybniku

W lutym 2019 r. miasto zakończyło budowę parkingu wielopoziomowego na 460 miejsc postojowych dla samochodów osobowych.

W ramach inwestycji wykonano 5 poziomów obsługiwanych przez rampę ślimaka z możliwością parkowania na dachu. W gmachu znajdują się toalety, stacja ładowania samochodów elektrycznych oraz stojaki na rowery. Całość dostosowana została do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 31. Budowa ekranów akustycznych

Lp.	Nazwa działania	Jednostka wdrażająca	Stan realizacji	Koszt [tys. PLN]
1.	Budowa wielopoziomowego parkingu przy ul. gen. Hallera w Rybniku	Wydział Dróg	Zadanie zrealizowane	b.miasta – 19.400 tys zł

10.3. Budowa centrów przesiadkowych

Budowa centrów przesiadkowych w Rybniku realizowana była w ramach projektu „Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej w Rybniku”.

W zakresie budowy centrum przesiadkowego przy dworcu kolejowym Rybnik-Paruszowiec wykonano inżynieryjne, ogólnobudowlane oraz instalacyjne: budowę pieszo-rowerowego ciągu komunikacyjnego łączącego ulicę Mikołowską w dzielnicy Paruszowiec-Piaski z ul. Żużłową w dzielnicy Północ (budowa tunelu pod nasypem kolejowym), zagospodarowanie terenu w dostosowaniu do ruchu rowerowego, a także do osób korzystających z komunikacji publicznej (parking Park & Ride). W ramach zadania wykonano: dokumentację techniczną, przejście podziemne w nasypie kolejowym, wiaty i stojaki rowerowe, nawierzchnie w tym ciągi pieszo-rowerowe oraz miejsca postojowe, tereny zielone wraz z obiektami małej architektury, ogrodzenie, monitoring i oświetlenie, kanalizację deszczową – odwodnienie.

W ramach rozbudowy centrum przesiadkowego przy Dworcu Komunikacji Miejskiej przy ul. Budowlanych wykonano roboty inżynieryjne, ogólnobudowlane oraz instalacyjne: wiaty i stojaki rowerowe, nawierzchnie w tym ciągi pieszo-rowerowe oraz miejsca postojowe, tereny zielone wraz z obiektami małej architektury, ogrodzenie, monitoring, pylony ostrzegawcze.

W zakresie rozbudowy centrum przesiadkowego przy dworcu kolejowym Rybnik wykonano roboty inżynieryjne, ogólnobudowlane oraz instalacyjne w zakresie budowy centrum przesiadkowego: wiatę rowerową i stojaki rowerowe, nawierzchnie, w tym ciągi pieszo-rowerowe oraz miejsca postojowe, tereny zielone wraz z obiektami małej architektury, ogrodzenie, monitoring, pylony ostrzegawcze.

Poniesione koszty na realizację powyższych inwestycji przedstawiono w tabeli nr 32.

Tabela nr 32. Budowa centrów przesiadkowych

Lp.	Nazwa działania	Jednostka wdrażająca	Stan realizacji	Koszt [tys. PLN]	Sposób finansowania	Uwagi
1.	Rozbudowa centrum przesiadkowego przy dworcu kolejowym Rybnik-Paruszowiec w ramach projektu „Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej w Rybniku”. /2016-2019/	Wydział Architektury, Wydział Dróg, Rybnickie Służby Komunalne i Wydział Inwestycji	Zadanie zrealizowane	6.600 tys zł	b.miasta – 4.071 tys. zł EFRR-RPO - 2.529 tys zł	Projekt dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WŚl. na lata 2014-2020 dla Poddziałania: 4.5.2. Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie – RIT
2.	Rozbudowa centrum przesiadkowego przy Dworcu Komunikacji Miejskiej przy ul. Budowlanych w ramach projektu „Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej w Rybniku (2017-2019)	Wydział Architektury, Wydział Dróg, Rybnickie Służby Komunalne i Wydział Inwestycji	Zadanie zrealizowane	1.952 tys zł	b. miasta – 866 tys. zł EFRR-RPO – 1.086 tys zł	Projekt dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WŚl. na lata 2014-2020 dla Poddziałania: 4.5.2. Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie – RIT
3.	Rozbudowa centrum przesiadkowego przy dworcu kolejowym Rybnik (2017-2019)	Wydział Architektury, Wydział Dróg, Rybnickie Służby Komunalne i Wydział Inwestycji	Zadanie zrealizowane	894 tys zł	b. miasta – 894 tys. zł	

11. ANALIZA TRENDÓW ZMIAN STANU KLIMATU AKUSTYCZNEGO.

Na początku 2017 r. zaktualizowana została mapa akustyczna dla miasta Rybnika uwzględniająca wprowadzone od 2012 roku zmiany w strukturze i organizacji ruchu oraz zmiany dopuszczalnych poziomów hałasu dla dróg i linii kolejowych, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

11.1. Hałas drogowy.

Zgodnie z oceną przedstawioną w opracowaniu Mapy akustycznej powierzchnia obszarów w granicach Rybnika zagrożonych długookresowym hałasem drogowym (L_{DWN}), na których stan środowiska określa się jako „nieдобry”, stanowi 2,27 km², natomiast obszarów, których stan określany jest jako „zły”, zaledwie 0,04 km². W strefie o „nieдобrych” i „złych” warunkach akustycznych znajduje się ok. 1770 lokali mieszkalnych, zamieszkałych przez ok. 7150 osób. W wyniku przeprowadzonych analiz nie stwierdzono mieszkańców w strefie, dla której warunki akustyczne określono mianem „bardzo złych”.

Powierzchnia obszarów najbardziej zagrożonych hałasem drogowym w porze nocnej (L_N), na których stan środowiska określany jest jako „nieдобry”, wynosi 0,82 km², a terenów, na których stan środowiska określany jest jako „zły”, wynosi jedynie 0,01 km². Na obszarze o „nieдобrych” i „złych” warunkach akustycznych znajduje się ok. 760 lokali mieszkalnych, które zamieszkuje 2850 ludzi. W wyniku przeprowadzonych analiz nie stwierdzono mieszkańców w strefie, dla której warunki akustyczne określono mianem „bardzo złych”.

Należy zaznaczyć, że największa liczba osób narażona jest na najniższe przedziały przekroczeń (do 5 dB), dla których warunki akustyczne środowiska określane są mianem „nieдобrych”. Przeprowadzone obliczenia statystyczne wykazały, że w „nieдобrych” warunkach akustycznych zamieszkuje ok. 98 % całkowitej liczby ludności zagrożonej ponadnormatywnym hałasem.

Najbardziej obciążone ruchem drogowym są odcinki ulic Mikołowskiej, Wyzwolenia i Jana Kotucza oraz rejon ronda Chwałowickiego.

W związku ze zmianą w 2012 roku rozporządzenia w sprawie poziomów dopuszczalnych hałasu, niemożliwe jest porównanie liczby zagrożonych hałasem mieszkańców z mapą akustyczną sporządzoną w 2012 roku.

W tabeli nr 33 przedstawione zostały wyniki podsumowania danych i informacji opracowanych w ramach wykonanej w 2017 r. mapy akustycznej dla hałasu drogowego, obrazujące narażenie mieszkańców miasta Rybnika na przekroczenie poziomów dopuszczalnych na terenach podlegających ochronie akustycznej.

Tabela 33. Podsumowanie danych i informacji opracowanych w ramach mapy akustycznej dla hałasu drogowego.

Hałas drogowy					Wskaźnik L _{DWN}
	Wielkość przekroczeń				pow. 20 dB
	do 5 dB	> 5 – 10 dB	> 10 – 15 dB	> 15 – 20 dB	
	Stan środowiska				
	niedobry		zły		
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie (w km ²)	1,75	0,52	0,04	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie (tys.)	1,47	0,29	0,01	0	0
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie (w tys.)	5,88	1,20	0,07	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	18	10	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	1	0	1	0	0

Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	-	-	-	-	-
Hałas drogowy					Wskaźnik L_N
	Wielkość przekroczeń				
	do 5 dB	> 5 – 10 dB	> 10 – 15 dB	> 15 – 20 dB	pow. 20 dB
	Stan środowiska				
	niedobry	zły			bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie (w km ²)	0,70	0,12	0,01	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie (w tys.)	0,68	0,08	0	0	0
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie (w tys.)	2,54	0,31	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	10	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	1	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	-	-	-	-	-

11.2. Hałas kolejowy.

Przeprowadzone analizy wykazały, że hałas kolejowy stanowi drugorzędne źródło hałasu, które generuje przekroczenia w dużo mniejszym stopniu (w stosunku do hałasu drogowego), a jego zakres oddziaływania ogranicza się do bezpośredniego otoczenia.

W przypadku hałasu pochodzenia kolejowego długookresowego (L_{DWN}) „niedobre” i „złe” warunki występują na powierzchni 0,32 km². W obszarach określonych jako „niedobre” i „złe” znajduje się 80 lokali mieszkalnych, zamieszkałych łącznie przez niemal 440 osób. Powierzchnia obszarów najbardziej zagrożonych hałasem kolejowym w porze nocnej (L_N), na których stan środowiska określany jest jako „niedobry” i „zły” wynosi 0,28 km². W obszarach o „niedobrych” i „złych” warunkach akustycznych znajduje się 90 lokali i zamieszkuje je 450 osób. W przypadku hałasu kolejowego określanego zarówno wskaźnikiem L_{DWN} , jak i L_N nie stwierdzono mieszkańców zamieszkujących na terenach, dla których warunki akustyczne określane są jako „bardzo złe”.

W związku ze zmianą w 2012 roku rozporządzenia w sprawie poziomów dopuszczalnych hałasu nie jest możliwe porównanie liczby narażonych na ponadnormatywny hałas kolejowy z poprzednią mapą.

Wyniki obrazujące narażenie mieszkańców miasta Rybnika na przekroczenie poziomów dopuszczalnych hałasu kolejowego na terenach podlegających ochronie akustycznej przedstawione zostały w tabeli 34.

Tabela 34. Podsumowanie danych i informacji opracowanych w ramach mapy akustycznej dla hałasu kolejowego.

Hałas kolejowy					Wskaźnik L_{DWN}
	Wielkość przekroczeń				
	do 5 dB	> 5 – 10 dB	> 10 – 15 dB	> 15 – 20 dB	pow. 20 dB
	Stan środowiska				
	niedobry	zły			bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie (w km ²)	0,24	0,07	0,01	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie (w tys.)	0,07	0,01	0	0	0

Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie (w tys.)	0,41	0,03	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	1	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	-	-	-	-	-
Hałas kolejowy					Wskaźnik L_N
	Wielkość przekroczeń				
	do 5 dB	> 5 – 10 dB	> 10 – 15 dB	> 15 – 20 dB	pow. 20 dB
	Stan środowiska				
	niedobry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie (w km ²)	0,22	0,06	0,01	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie (tys.)	0,08	0,01	0	0	0
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie (tys.)	0,41	0,04	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	1	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	-	-	-	-	-

11.3. Hałas przemysłowy

Powierzchnia obszarów w granicach Rybnika zagrożonych długookresowym hałasem przemysłowym (L_{DWN}), na których stan środowiska określa się jako „niedobry” stanowi 0,14 km². Na terenach tych zlokalizowanych jest ok. 20 lokali mieszkalnych, zamieszkiwanych przez 100 osób. Powierzchnia obszarów najbardziej zagrożonych hałasem przemysłowym w porze nocnej (L_N), na których stan środowiska określany jest jako „niedobry” 0,24 km². Na obszarach tych znajduje się ok. 150 lokali mieszkalnych, zamieszkiwanych łącznie przez 510 osób. W przypadku hałasu przemysłowego określanego zarówno wskaźnikiem L_{DWN} , jak i L_N nie stwierdzono mieszkańców zamieszkałych na terenach, dla których warunki akustyczne określone są jako „złe” i „bardzo złe”.

Wyniki obrazujące narażenie mieszkańców miasta Rybnika na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla hałasu przemysłowego na terenach podlegających ochronie akustycznej przedstawione zostały w tabeli 35.

Tabela 35. Podsumowanie danych i informacji opracowanych w ramach mapy akustycznej dla hałasu przemysłowego.

Hałas przemysłowy					Wskaźnik L _{DWN}
	Wielkość przekroczeń				
	do 5 dB	> 5 – 10 dB	> 10 – 15 dB	> 15 – 20 dB	pow. 20 dB
	Stan środowiska				
	nieдобry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie (w km ²)	0,12	0,02	0	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie (w tys.)	0,02	0	0	0	0
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie (w tys.)	0,10	0	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	-	-	-	-	-
Hałas przemysłowy					Wskaźnik L _N
	Wielkość przekroczeń				
	do 5 dB	> 5 – 10 dB	> 10 – 15 dB	> 15 – 20 dB	pow. 20 dB
	Stan środowiska				
	nieдобry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie (w km ²)	0,19	0,05	0	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie (w tys.)	0,14	0,01	0	0	0
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie (w tys.)	0,48	0,03	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	1	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	-	-	-	-	-

12. OKREŚLENIE STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU, STOPNIA OSIĄGNIĘCIA ZAKŁADANYCH CELÓW, TRENDÓW ZMIAN.

Poniżej przedstawiono wyniki z wdrożenia *Programu ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Rybnika (POSPH)* w zakresie zrealizowanych w okresie 2017-2019 zadań inwestycyjnych i organizacyjnych wraz z oceną stopnia realizacji Programu oraz stopnia osiągnięcia zakładanych celów:

- Na największy efekt redukcji hałasu drogowego miały wpływ zrealizowane w okresie sprawozdawczym inwestycje drogowe związane z przebudową ulicy Kotucza i Rudzkiej, a także budową łącznika ulic Pocztowa-Hallera w Rybniku. Poniesiony łączny koszt inwestycji wyniósł ponad 19 mln zł. W ramach przebudów dróg wykonano nawierzchnie dróg o obniżonej hałaśliwości, gwarantujących ograniczenie hałasu do 6 dB.
- W ramach działań inwestycyjnych miasto zakończyło również budowę wielopoziomowego parkingu przy ul. gen. Hallera w Rybniku. Celem inwestycji było zwiększenie ilości miejsc postojowych przy wykorzystaniu powierzchni obecnego parkingu.

- W 65 % Miasto zrealizowało również najważniejszą inwestycję miasta związaną z budową Drogi Regionalnej Racibórz-Pszczyna. Inwestycja ta jednocześnie zakłada budowę Drogi Śródmiejskiej, która w przyszłości pozwoli na wyprowadzenie ruchu z zatłoczonego śródmieścia wprost na drogę regionalną, której parametry techniczne pozwolą na szybki, sprawny i bezkolizyjny dojazd do autostrady A1.
- W analizowanym okresie Miasto przygotowało również dokumentację projektową przebudowy ulicy Mikołowskiej na odcinku od mostu na rzece Ruda do granicy Miasta Rybnika wraz z uzyskaniem decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Rozpoczęcie realizacji zadania uwarunkowane jest uzyskaniem dofinansowania ze środków zewnętrznych.
- W ramach działań naprawczych polegających na egzekwowaniu ograniczenia dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych oraz kontroli ruchu pojazdów ciężkich przy ul. Świętego Maksymiliana, ul. Wolnej, ul. Gotartowickiej, ul. Boguszowickiej, ul. Tadeusza Kościuszki, ul. Energetyków ul. Żołędziowej, Raciborskiej, ul. Wodzisławskiej, ul. Sportowej, ul. Robotniczej i ul. Henryka Mikołaja Góreckiego zlecane były przez organ Policji kontrole prędkości oraz podejmowane są reakcje na wszelkie naruszenia przepisów w tym niestosowanie się do znaków drogowych.
- W ramach działań programowych zachowawczych, zapobiegających wzrostowi poziomu hałasu na obszarach, na których stwierdzono występowanie przekroczeń poziomów dopuszczalnych, realizowane były zadania związane z bieżącymi kontrolami stanu technicznego dróg oraz utrzymaniem dróg. Zadania realizowane były w ramach bieżącej działalności Wydziału Dróg oraz siłami jednostek miejskich tj. Rybnickich Służb Komunalnych oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku.
- W okresie sprawozdawczym nie zrealizowano działań programowych, naprawczych związanych z remontami/przebudowami dróg wraz z wymianą nawierzchni na nawierzchnię o obniżonej hałaśliwości. Inwestycje te dotyczące ulic: Rudzkiej i Zebrzydowickiej zostały zaplanowane na 2020 r., a w przypadku ulic Gliwickiej i Energetyków na lata następne. Działania te mają już zapewnione finansowanie (ujęte w WPF), albo to finansowanie będzie zapewnione w najbliższym czasie.
- Nie zrealizowano również zaplanowanego na ten okres działania polegającego na instalacji systemu odcinkowego pomiaru prędkości na ulicy Rybnickiej. Powyższe działanie jest zadaniem długofalowym. Wymaga zgody Inspekcji Transportu Drogowego oraz zaplanowania kosztów na instalację systemu oraz utrzymanie w okresie 5 lat.
- W okresie sprawozdawczym 2017 - 2019 roku PKP Polskie Linie Kolejowe S. A. zrealizowały dwa projekty związane z modernizacją linii kolejowych, przebiegających przez teren miasta Rybnika, dla których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych w zakresie od 0-10 dB na terenach chronionych, tj.:
 - 1) projekt rewitalizacji linii kolejowych nr 140, 148, 157, 159, 173, 689, 691 na odcinku Chybie - Żory - Rybnik - Nędza/Turze,
 - 2) projekt polepszenia jakości usług przewozowych poprzez poprawę stanu technicznego linii kolejowych nr 140 i 158 na odcinku Rybnik – Chałupki.
- Realizacja projektu rewitalizacji linii kolejowych nr 140, 148, 157, 159, 173, 689, 691 na odcinku Chybie - Żory - Rybnik - Nędza/Turze pozwoliła na przywrócenie parametrów konstrukcyjnych linii kolejowych, co w efekcie wpłynęło na poprawę ochrony środowiska w obszarze remontowanych odcinków linii poprzez zmniejszenie emisji hałasu oraz budowę ekranów akustycznych. Szacowana wielkość redukcji poziomu dźwięku wynosi 6 dB.
- Jednocześnie w 2018 roku PKP Polskie Linie Kolejowe zakończyły realizację projektu pn. „Polepszenie jakości usług przewozowych poprzez poprawę stanu technicznego linii kolejowych nr 140 i 158 na odcinku Rybnik – Chałupki. Celem projektu było przywrócenie parametrów konstrukcyjnych linii kolejowych nr 140 i 158, usprawnienie usług transportowych oraz

zwiększenie stopnia wykorzystania transportu kolejowego na tym odcinku. W rezultacie projektu nastąpiła redukcja poziomu dźwięku wynosi 6 dB.

- Kluczowym rezultatem projektu będzie poprawa przepustowości linii oraz znaczne skrócenie czasu przejazdu pociągów przez Rybnik, co w perspektywie czasowej ma przełożyć się na wzrost częstotliwości przejazdów pociągów na rzecz zmniejszenia zatłoczenia dróg.
- W analizowanej perspektywie czasowej Programu do realizacji pozostaje zadanie polegające na poprawie stanu technicznego linii kolejowej 140, przebiegającej wzdłuż odcinków ulic: Przyjemna oraz od Zamenhofa do ul. Doktora Jana Adamskiego, w tym działania zachowawcze zapobiegające wzrostowi poziomu hałasu kolejowego przy ul. Leszczyńskiego.
- Program nie formułuje szczegółowych działań związanych z hałasem z instalacji przemysłowych. Występujące przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu od zakładów przemysłowych mają charakter lokalny, dotyczą terenów zamieszkałych przez niewielką ilość mieszkańców i w większości przypadków mieszczą się w granicy 5 dB. Zagrożone są głównie rejony położone w bezpośrednim sąsiedztwie: PGE Energia Ciepła S.A Oddział w Rybniku, Ciepłowni Chwałowice, Kopalni KWK ROW Ruch Chwałowice oraz składów budowlanych firmy LUBAR przy ul. Stanisława Konarskiego i ul. Frontowej. Niewielkie przekroczenia występują także w okolicy parkingów, np. przy ul. Patriotów (Tesco), przy ul. Energetyków.
- Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska odpowiedzialność za szkody wyrządzone w środowisku spoczywa na podmiocie korzystającym ze środowiska. Ograniczanie tego rodzaju hałasu opiera się na wydawaniu przez organ uprawniony decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu, skutkujących wyciszeniem hałasu z terenu zakładu do poziomu dopuszczalnego lub naliczeniem kar za przekroczenia (kary dobowe i kary łączne).
- Na poprawę statystyk przekroczeń mają wpływ działania organów kontrolnych, w tym pozaplanowe kontrole WIOŚ wykonywane na terenach chronionych akustycznie, a także realizacja pomiarów przez właścicieli zakładów na podstawie posiadanych decyzji, które w okresie sprawozdawczym nie wykazywały przekroczeń poziomów dopuszczalnych, podejmowane działania wyciszające przez zarządców zakładów, czy fakt wdrażania nowych technologii.
- W dokumentach strategicznych, przyjętych uchwałami Rady Miasta zwraca się uwagę na uciążliwość hałasu, który obniża warunki życia człowieka i powoduje negatywne konsekwencje dla zdrowia. W dokumentach tych wskazuje się na działania zmierzające do poprawy klimatu akustycznego na terenie miasta. W okresie sprawozdawczym Miasto Rybnik realizowało min. zapisy uchwały nr 483/XXXI/2017 Rady Miasta Rybnika z dnia 16 lutego 2017 roku w sprawie przyjęcia Planu zrównoważonej mobilności miejskiej dla miasta Rybnika. W ramach zapisów ww. planu Miasto zrealizowało budowę dróg dla rowerów w obrębie pasa drogowego przy ulicach: Raciborskiej i Żorskiej oraz samodzielnych dróg rowerowych wzdłuż Bulwarów Nad Nacyną. Zakończono również rozbudowę trzech centrów przesiadkowych w Rybniku na łączną kwotę 9 mln 446 tys. zł..
- W analizowanym okresie Miasto przystąpiło do realizacji rewitalizacji obszaru śródmieścia miasta Rybnika w związku z zapisami uchwały Nr 140/XI/2015 Rady Miasta Rybnika z dnia 18 czerwca 2015 roku w sprawie przyjęcia „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Miasta Rybnika do roku 2020”. Zadanie polegało na wprowadzeniu udogodnień dla ruchu rowerowego w zakresie organizacji ruchu, a także optymalizacji układu drogowego w celu zwiększenia konkurencyjności komunikacji zbiorowej w zakresie czasu przejazdu. W ramach zadania wydzielono pasy dla rowerów oraz kontrapasy na wymienionych ulicach oraz wprowadzono rozwiązania służące ograniczeniu i uspokojeniu ruchu samochodowego.
- Prowadzona w okresie sprawozdawczym polityka zakładała m.in.: spełnianie prawa w zakresie ochrony przed hałasem w przypadku nowych inwestycji, właściwe planowanie przestrzenne w sąsiedztwie dróg, realizację technicznych działań mających na celu poprawę klimatu akustycznego. We wszystkich uchwalonych w okresie 2017 – 2019 r. planach zagospodarowania przestrzennego znajdują się zapisy dotyczące ochrony przed hałasem co

pozwała na uniknięcie powstawania nowych obszarów, na których może wystąpić degradacja klimatu akustycznego.

- Ograniczenie poziomu dźwięku do wartości nieprzekraczających poziomu dopuszczalnego w otoczeniu analizowanych odcinków dróg i linii kolejowych jest trudne ze względu na spore natężenie ruchu samochodowego i kolejowego oraz lokalizację tych odcinków w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. Realizowane przez Wydział Dróg pomiary natężenia ruchu wykazują tendencję wzrostową, co związane jest ze wzrostem o ok. 12% ilości samochodów zarejestrowanych w Rybniku, co ma przełożenie na wielkość pomiarową hałasu, dochodzącą w niektórych punktach pomiarowych do 73 dB. W lokalizacjach z występującymi przekroczeniami hałasu planowana jest w przyszłości zabudowa ekranów akustycznych.
- Podobnie jak w przypadku hałasu drogowego, w określonych przypadkach istnieje możliwość ochrony mieszkańców przed hałasem kolejowym przez zapewnienie właściwych warunków akustycznych w budynkach zlokalizowanych na granicy przyległego pasa gruntu w rozumieniu ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 710 ze zm.). W przypadku terenów zabudowanych tego rodzaju obiektami, a spełniającymi ww. warunek, decydującym o zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych ograniczających hałas jest poziom hałasu wewnątrz tych obiektów, nie zaś na całym terenie (na zewnątrz). Poprzez właściwe warunki akustyczne należy rozumieć w tym przypadku dopuszczalne poziomy hałas określone przez właściwe normy budowlane, w tym przypadku normę *PN-B-02151/02:2018-01 Akustyka budowlana -- Ochrona przed hałasem w budynkach -- Część 2: Wymagania dotyczące dopuszczalnego poziomu dźwięku w pomieszczeniach*. Podstawą stwierdzenia, że zachodzi konieczność wymiany stolarki okiennej na stolarkę okienną o podwyższonej akustyczności jest wykonanie pomiarów hałasu wewnątrz budynków w oparciu o w/w normę. W sytuacji, gdy właściciel budynku (lokalu) odmawia możliwości wykonania takich pomiarów, pozbawia się możliwości domagania się od zarządcy drogi lub linii kolejowej realizacji działań zapewniających właściwe warunki akustyczne wewnątrz budynku.